ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év. Budapest, 1898, csütörtök, márczius 24-én. 83. szám.

Bánffy beszéde.

Az oly időben, mikor az elvek fénye homályosodni, a meggyőződések körvonalai tompulni kezdenek; mikor az eszmék, melyek az embereket lelki szövetségben összetartották, erejükben gyöngülni, varázsukban hanyatlani látszanak és a jobbak legjobbjai is aggódva fürkészik lelkiismeretükben, hogy az ut, melyen a politikában haladtak, igazán a leghelyesebb és a legczélszerübb-e? mikor a kétség, az ingadozás ráborul a lelkekre és a tájékozatlanság feszélyező érzése mindinkább teret hódit ott, hol eddig az erély és az öntudat lakozott: az ily időben véghetetlenül jól esik látni egy férfiut, kit a multnak küzdelmei el nem fárasztottak és a jövő aggályai meg nem félemlitettek, kinek erős elhatározását semmi meg nem ingatja, ki a körülötte tornyosuló viszályok és nehézségek közepette erősen és büszkén fönnáll és a zászlót, melyet kezére biztak, magasra emeli rendithetetlen nyugalommal, törhetetlen bátorsággal.

És teljesen kiengeszteli az embert az a tudat, hogy az, a ki ilymód szegzi mellét a háborgó elemek ellen, épen Magyarország miniszterelnöke, a király és a nép bizalmának mostani letéteményese.

Ahogy mások fölvehették az „igazságos“, a „bölcs“ vagy a „nagy debatter“ nevet, ma Bánffy Dezső az „országmegnyugtató“ czimére tette magát érdemessé.

Ő volt az, ki a képviselőház mai ülésében kiállt és az erős meggyőződés által lelkébe öntött bátorsággal kimondotta az ellene és kormánya ellen szövetkezett kicsinylés és vádaskodással szemben az igazságtalanság és a vétkes könnyelmüség viszonvádját.

Mit akarnak követeléseikkel? Mit gyanusitásaikkal? Én eddig mindent megtettem, amit igértem és jövőre mindent megteszek, amit az ország igaz érdeke követel. Az önök három milliója mese; a választási visszaélésekről szóló bus legendájuk képtelenség. Antiszemitizmusuk izgatás. Reakcziójuk bün. Az én czélom a béke és a haladás: az önöké a háborusság és a szabadság vivmányainak lerombolása. Önök a felekezeti és osztályharczot akarják, az én eszményem a nemzeti állam, melyben helyet és elégülést talál mindenki, aki magyar. És pedig különbség nélkül; de csakis az, aki magyar. Tehát nem megyek az önök utján. Szembeszállok önökkel!

Ez volt tartalma a miniszterelnök mai beszédének, melylyel egyetlen lelkes föllángolásban maga körül gyüjtötte mindazok szivét, kik az általa hirdetett eszményért hevülnek, és dermesztő konsternáczióba ejtette minden ellenfelét.

Nem helyezünk sulyt beszéde polemikus részleteire. Azt kissebb ember is elvégezhette volna. Lerántotta az álarczot az izgató papokról. Mit ér vele? Az álarcz alatt ismét álarczot talál. Kimutatta, hogy Asbóth János inconsequens. Hát hitte Asbóth Jánost consequensnek valaki ez országban? De ott van beszédében az az egy lángoló kijelentés: „Én a nemzeti államot csinálom, mely egyaránt tulajdona minden magyarnak; de csakis a magyarnak.“

Erre hivjuk fel mindenki figyelmét.

A reakczióra mért hatalmas agyardöfése mellett ez az a csudálatos bátorságra való mondása, melyben mai beszédének ereje és jelentősége csucsosul.

Csakis az, aki magyar!

Igy gondolkozott eddig Magyarországnak talán minden kormányférfia, de ilyen világosan, határozottan még nem mondta Magyarország egyik kormányférfia sem.

És hogy semmi kétség ne legyen szavai értelmezésében, hozzátette megdöbbentő szilárdsággal, makacs határozottsággal: „Igen, én huszonöt év óta nemzeti chauvinista irányban csinálom politikámat. És ebben vannak sikereim és eredményeim. Ezek után fog engem az ország megitélni; nem pedig az önök szavai után, melyek elhangzanak hatástalanul, nyomtalanul.“

Eltekintve az örömtől, melylyel e szavakat hallgattuk; eltekintve a látványtól, melyben ez az öserejü hatalmas erdélyi vadkan darabokra marczangolta az ellenségeskedő nemzetiségekkel hajszára szövetkezett üldözőit, egy gondolat ragadta ámulatra lelkünket: mily erősnek érezheti magát minden irányban ez a férfiu, midőn igy mer beszélni e helyen, a minden oldalról rátörő támadások közepette!

Igazán ősi erő lakik benne és biztonsága oly nagy, aminőnek mi sejteni sem mertük.

Aki igy és ilyennek érzi magát, az valóban a hivatott ember arra, hogy Magyarország ügyeit e perczben vezesse. Aki a reakcziót és a felekezeti harczot nem csupán visszautasitja, mert káros és veszedelmes, hanem még külön üldözés-

Tragédia a nézőtéren.

Személyek:

S . . . ur.
S . . .né asszony.
Egy ismeretlen ur.

(A szereplők a szinházban a földszinten ülnek, középen a férj, tőle balra ő nagysága, jobbra, két székkel odább, az ismeretlen ur.)

S.-né: Igazán csudálatos, hogy milyen keveset törődöl velem. Végre is más ember, ha egyszer egy évben szinházba viszi a feleségét, akkor legalább gondoskodik róla, hogy jó helyet kapjon. Te azonban, ugy látszik, abban a véleményben vagy, hogy nekem jó minden.

S. ur (csudálkozva): De kedvesem, földszint ülünk, épen szemben a szinpaddal, két forint ötven krajczárt fizettem egy székért! Hol vannak itt kényelmesebb helyek? Talán csak nem az udvari páholyra gondolsz?

S.-né: Ugyan?! Olyan nagy elbizakodottság volna tán az udvari páholyra gondolni?! Ezzel persze azt akarod mondani, hogy én semmiképen sem illenék bele az udvari páholyba. Az ilyen gorombaságokkal csak azt éred el, hogy köszönet helyett majd mást kapsz, amiért a szinházba hoztál.

S. ur: Nem gorombáskodtam, lelkem, csak a szemrehányásaidra feleltem. Igazán különös. Reggel még hivatal előtt siettem a pénztárhoz, hogy csak jó helyet kapjak. Megkérdeztem, mi az ára két elsőrangu földszinti ülőhelynek; azt mondták, öt forint. Azonnal kifizettem, de ha ötvenet kértek volna, azt is szivesen megfizetem, csakhogy örömet szerezhessek neked.

S.-né: Ugy?! Tehát kidobtál öt forintot, anélkül, hogy meggyőződtél volna a helyek minőségéről. És ha megérkezésünkkor azt mondták volna: „Tessék beülni a sugólyukba“, te oda is beültél volna.

S. ur: Már, édesem, azt csak be lehet látni józan észszel, hogy a sugólyukba nem ültetnek.

S.-né: A második gorombaság: „józan észszel!“ Értem. Látszik, hogy fáj a szived azért az öt forintért. De azért kár velem gorombáskodnod, mert én nem vagyok oka, hogy ilyen helyeket sóztak a nyakadba.!

S. ur: Semmit sem sóztak a nyakamba. Magam választottam ki ezt a két helyet a rajzon.

S.-né: Tehát kidobtad a pénzt, anélkül, hogy meggyőződtél volna, hogy tisztességes állapotban vannak-e a székek.

S. ur: Nem szokás a székeket előre megtapogatni.

S.-né: Nem?! Mit szólnál hozzá, ha én sem tapogatnám meg a kofánál a csirkét?!

S. ur: A szinház nem vásárcsarnok. Aztán meg itt nappal sötét is van . . .

S.-né: Lámpást hozatunk!

S. ur: Oh!

S.-né: Oh?! Talán csak nem akarod velem elhitetni, hogy Budapesten nem lehet lámpást kapni? Egy egyszerü kis kézi lámpást! Hiszen nem egy csillagot kértem tőled! Korántsem. Sokkal szerényebb kivánságaim vannak. Most például azt szeretném, ha nem ülne ez a pacsuli-szagu asszony itt mellettem.

S. ur: Ezen már igazán nem segithetek. Ha csak helyet nem cserélünk . . .

S.-né: Nem segithetsz? Csak az ajtót kellene kinyitni egy kicsit, hogy friss levegő jöjjön be.

S. ur: Furcsa volna biz az, de azért megtenném a szent békességért, ha az előadás már meg nem kezdődött volna. De igy csak nem kelthetek fel egy egész sor idegen embert.

S.-né: Szóval: te más idegen emberek kényelmének áldozod fel a gyermekeid törvényes anyját! Igy tehát némán . . .

S. ur: Haj, haj!

S.-né: . . . Igen, n é m á n kell türnöm, hogy egy vén leány, aki véletlenül mellém került, megmérgezzen a pacsulijával.

S. ur: Te, ha meghallja!

S.-né: Bánom is én! Hiszen, hogy vén, azt ép a pacsuli árulja el.

S. ur: Nem értem.

S.-né: Mert annyi eszed sincs, mint a Zsuzsinak, a szakácsnénak.

S. ur: Ugyan!

S.-né: Mert Zsuzsi, ha a hus már nem egészen friss, akkor spékelt husnak készíti el, fokhagymával. Igy aztán az erősebb illat elnyomja a gyengébbet. Ez a hölgy sem egé

sel is fenyegeti azért, mert a panszlávizmussal szövetkezik; aki ezen a czimen irtóháborut izen a szép testvérpárnak és szövetségesének: annak elhisszük, hogy le fogja győzni erélylyel és okossággal a parasztháborut is, melyet, szerinte, hamisan czimeznek szocziálizmusnak, és e paczifikáczióban érintetlen fogja megóvni ama törvények rendelkezéseit, melyek a magyar szabadság alapkövét képezik.

Igen, ha jelenleg valaki képes Magyarország ügyeit vezetni; ha valaki hivatott a komoly óra válságain keresztülkormányozni a magyar állam hajóját: úgy Bánffy Dezső az, aki, mikor mindenki védekeznék, elég erősnek tudja magát a támadásra, az elkeseredett, kiméletlen támadásra mindenki ellen, aki Magyarország magyarlétével szembe mer szállani.

Nincs más szavunk irányában, mint a bizalom és a remény kifejezése.

Ő a vezér. Biztonságban látjuk kezeiben a magyarok ügyét. Készséggel követjük és hiszünk csillagában.

De külön köszönetet mondunk neki azért a nekünk szerzett tudatért, hogy van Magyarországon egy hatalmas ember, aki nem kételkedik a szabadelvü eszmék szentségében és nem ingadozik azok szolgálatában. Ezt a tudatot ő szerezte meg nekünk. Ez a tudat gyógyitó ir lesz azok szivére, kiket a magyar közszellem leáldozásának látványa életerejük fakadó pontján megsebzett.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tiz órakor ülése van.

Minisztertanács. Ma délután több óráig tartó minisztertanács volt, amelyben a kabinet valamennyi tagja részt vett és melyben a folyó ügyek nyertek elintézést.

A polgári törvénykönyv. A polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága pénteken ülést tartott, amelyen folytatta a birtokvédelemre vonatkozó kérdések tárgyalását.

Az appropriáczió.

(Az országgyülésből.)

Nem ugy indult ez a mai ülés, mintha pályázni akarna a vita berekesztésének dicsőségére. A szokásos formaságok és a kvótaküldöttség választása (természetesen névszerint szavazás) körülbelül maguk is felérnek egy középnagyságu obstrukczió beszéddel; azonkivül kipróbált parlamenti muzsikusok közreműködésével a következő műsor is igérkezett:

1. Altató dal — előadja Sághy Gyula.
2. Ébresztő — fagóton elfujja Pichler Győző.
2. Végtelen melódia — énekli Sima Ferencz.

Látni való, hogy a programm igen kiadós és a névszerinti szavazással összekapcsolva, fölöttébb alkalmasnak látszott, hogy az egész ülést kitöltse. De nem ugy történt. A programmból ugyan mi sem maradt el, sőt a Sághy teljes hatással eljátszott altató dala után a Pichler ébresztője tulságosan is felébresztette az embereket — hiszen kis hija, hogy a szélsőbal ki nem átkozta miatta táborából a szegény Pichlert, mert a háboru daczára nemcsak a kormányra lövöldözött, hanem a néppártra is — aztán Sima Ferencz is kellően ébren tartotta az illuziót, hogy amit énekel, az csakugyan végtelen melódia, de azért az ülés végén jutott idő még egyébre is. Be lehetett rekeszteni a vitát, sőt beszélhetett (még pedig igazán győzedelmesen) Bánffy Dezső is.

Ilyenformán az ülés váratlanul nagyon mozgalmassá alakult.

Tele volt érdekességgel az a momentum, amikor Pichler Győző teljes fegyverzettel állt ki a reakczió ellen s a szélsőbal, mely annyiszor bizta meg őt képviseletével, ezt a lépését zajongva itélte el. Valami különös látványosság volt az, amikor elvtársai lehurrogták, mert bántani merte a néppártot és az egyetlen Olay Lajosra, aki Pichlert támogatta, egyenesen rákiáltottak, hogy menjen át a kormánypártra. Ugy festett ez a kép, mintha a szélsőbal általános meglepetésre, szolidaritást vállalna a néppárti reakczióval és tiltakoznék annak megtámadása ellen. Még Kossuth Ferencz is roszszalta, hogy Pichler a néppártot bántja.

— Ott van az ellenség, fiam! — szólt és a többségre mutatott.

De künn a folyosón a lehurrogott Pichlert is megszállta a felbuzdulás. Szemben az ő haragos biráival, felkiáltott:

— Elég sokszor voltam a ti faltörő kosotok, ha támadni kellett és erre a szerepre senki sem akart vállalkozni. Azt a jogot mindenesetre megszereztem magamnak, hogy egyszer a magam feje után is indulhassak. S mikor a néppárt is hatvanhetes alapon áll, azonfelül pedig a legvadabb reakcziót is hirdeti, — akkor én vagyok a jobb függetlenségi, aki ezt a pártot támadom. Vagy talán ti akkor is hallgatnátok, ha a kormánynak esetleg nem volna elitélő szava a néppárt legujabb zászlóbontásáról?

A szélsőbal morogva hallgatta a Pichler ingerült panaszát, de támogatni csak Olay Lajos támogatta. A többi egy szót sem szólt.

. . . Ez a pikáns szélsőbali háboru még jóformán be sem fejeződött, amikor hire jött, hogy az elnök a vitát berekesztette és bármennyire előrehaladt az idő, még a miniszterelnök is szólásra emelkedett. Beözönlött hát a tábor a tanácsterembe, ahol Bánffy Dezső épen beszélni kezdett. Kiváncsian lesték a beszédét, mert egyébként ugy képzelték, hogy amikor a vitában az illetékes szakminiszterek már minden elhangzott vádra megfeleltek, a kormányelnök talán nem is fog beszélni. Hiszen a miniszterek sarlója lenyesett minden vádat, mihelyt csak kibujt a vita talajából. S Bánffy Dezső mégis talált magának való munkát, sőt nem szabad eltagadni, hogy hasonló parlamenti diadalt nagyon régen nem aratott. Ahogy a három esztendő előtt adott programm igéreteivel szembeállitotta alkotásait, az igéretek helyébe a kész tetteket, az már magában is biztosithatta neki a fölmentést és a jövendőre nézve a teljes bizalmat. Pedig a kormányelnök azonfelül ujból is bebizonyitotta, hogy a magyar faj szeretetében senkitől sem hagyja magát tulszárnyalni s épen azért ugy a nemzeti törekvésekkel, mint a felekezeti tendencziákkal szemben meg fogja őrizni a magyar nemzet egységét. És jól esett hallani a magyar kormányelnök ajkairól azt a nyilatkozatot, hogy az állam polgárainak csak egyetlen kvalifikáczióját nézi, azt, hogy hü fiai-e ennek a hazának.

Bánffy jelentős nyilatkozatai s a nyomukban felhangzott taps bősziteni kezdték az ellenzéket. S már kiugrott az a bizonyos nyul:

— Beszéljen a három millióról!

Mintha csak ezt várta volna, Bánffy kapott rajta:

— Igenis, beszélek. És kijelentem, hogy az egész csak mese és alaptalan rágalom.

— Bizonyitani! — sivitott valaki a balmezőn.

— A bizonyitás (felelte Bánffy) azoknak kötelessége, akik az ilyen alaptalan rágalmakat piaczra dobják. Én csak ismételhetem, hogy a három millió legendája, ha nem éri be a legenda jellegével, alaptalan rágalom . . .

Ez hatott. S mikor a kormányelnök még azt is bejelentette, hogy az összes kiegyezési javaslatokat már április

---

szen friss, azért öntötte le magát pacsulival.

S. ur: Bizony még meghallja!

S.-né: Ugyan, dehogy hallja. Hát nem látod, milyen mereven bámul a szinpadra?

S. ur: Azt teszi, amit nekünk is tennünk kellene: figyelmesen hallgatja a darabot.

S.-né: Szép kis darab! Egy betüt sem értek belőle.

S. ur: Ha egy kicsit odafigyelnél és . . . talán . . . ha kevesebbet beszélnél . . .

S.-né: Hát már a számat sem nyithatom ki?!

S. ur: Nem azt mondtam. Hanem általános európai szokás az, hogy mikor a függönyt felhuzták, akkor a közönség hallgat és a szinészek beszélnek . . . ugy mondják, hogy ez felettébb megkönnyiti a szöveg megértését.

S.-né: Csinos kis szöveg! Egy grófné, aki minden jöttmentet elfogad és mindig énekel. Aztán még azt beszéli, hogy alatta egy ügyvéd lakik. Annak ugyan jó dolga lehet, hallgatni ezt az örökös kornyikálást.

S. ur: Pedig az megtörténhetik az életben is.

S.-né: Az életben? Hogy mondhatsz ilyent? Az életben talán az is szokás, hogy az ajtók maguktól csukódjanak be? Mert itt a szinpadon mindenki tárva-nyitva hagyja őket és csak később csukódnak be.

S. ur: Igen, mert künn a grófné előszobájában van az inas, az csukja be az ajtót.

S.-né: Na, ez a szék bizonyosan a Dózsa György korából való, olyan kemény. Pedze, részben a rendőrség is oka ennek. A csirkét persze nem szabad fejjel lefelé forditva vinni, de a szinházlátogatók ki vannak liferálva . . . Nini! hát ez kicsoda? Ugy jön be ide a grófnéhoz, mintha a korcsmába menne.

S. ur: Most mondta épen, hogy senkit sem talált az előszobában, aki bejelentse.

S.-né: Ahá! Hát akkor ki tette be utána az ajtót? Hol marad a te hires inasod?

S. ur: Ha mindenki fennakadna ilyen kicsinységeken, akkor nem lehetne szindarabot irni.

S.-né: U-u-ugy? Az tehát kicsinység, ha az öltözőszoba ajtaja nyitva marad? . . . Különben ezen nem is csudálkozom, te jómadár! Bizonyosan magad is szivesen mennél be ehhez a hires grófnéhoz. Nem azon töröd tán a fejedet, hogy az elsőemeleti ügyvéd utján megismerkedjél vele?

S. ur: Édesem! Elfelejtetted, hogy szinházban vagyunk?

S.-né: Nem, nem felejtettem el, sőt nagyon is jól tudom, hogy ez a grófné is csak olyan szinésznő, mint a többi.

S. ur; Kérlek, igen kevés manapság már az a szinésznő, akiről joggal beszélnek rosszat.

S.-né: No, ez alighanem azok közé tartozik. Tessék, most meg már egyszerre két férfivel is csókolódzik. Borzasztó!

S. ur: De hiszen azok a testvérei!

S.-né: Hahaha, a testvérei! Ismerjük ezt! Testvéreinek nevezi őket, mert a női szemérem utolsó csöpp maradványa erre kényszeriti a gyalázatost!

S. ur (sugva): Kérlek hallgass! Hiszen mindenki bennünket néz!

S.-né: Nem, azért sem hallgatok! Ha elég vakmerő voltál engem szinházba hozni ilyenkor, mikor tudod, hogy minden francia sikamlósságot elő lehet adni, akkor . . . akkor.

S. ur: Hallgass, hallgass, az Istenért!

S.-né: Nem, ezt a darabot nem hallgatom végig. Ki akarok menni!

S. ur: Várd meg a felvonás végét!

S.-né: Nem! Azonnal megyek!

S. ur: De kérlek, angyalom, nem zavarhatunk ki mindenkit a helyéből.

S.-né: Ah, elájulok! Segitség! (Elájul.)

(S. ur felkapja és kiviszi. — Ismeretlen ur a foyerben segitségükre siet.)

S. ur: Köszönöm, uram, ah, köszönöm nagyon.

Ismeretlen ur: Kérem, nagyon szivesen. Bátorkodom szolgálataimat a jövőre is felajánlani.

S. ur: Ön bizonyára orvos?

Ismeretlen ur: Nem. (Előveszi névjegyét.) Van szerencsém bemutatkozni.

S. ur: (Olvassa a névjegyet.) Ercole Bicotti, állatszelidito.

(Függöny.)

Polárgua.

első felében be fogja terjeszteni: a nagy többség tapsa és éljenzése tetőzte be a felszólalás teljes sikerét. S most már nincsen egyéb hátra, csak nehány záróbeszéd, aztán a budget-törvény is mehet a förendek elé . . .

A képviselőház ülése.

Az ülés elején megválasztják az uj kvótabizottság tiz tagját; a förendiház még öt taggal fogja kiegészíteni a bizottságot. A képviselőházból a következők kerültek a bizottságba: gróf **Apponyi** Albert, **Falk** Miksa, **Hegedüs** Sándor, **Horánszky** Nándor, **Láng** Lajos, **Matlekovics** Sándor, **Pulszky** Ágost, **Széll Kálmán**, **Tisza** Kálmán és **Tomasich** Miklós.

Ugyancsak az ülés elején választják meg az összeférhetetlenségi törvény reviziójára kiküldött bizottságba **Rakovszky** Istvánt, a földmüvelési bizottságba pedig **Farkas** Józsefet.

A budget-törvény.

Következik a napirend: a budget-javaslat általános tárgyalásának folytatása.

Sághy Gyula szerint a kormánypárt megczáfolja a Szemere Miklós tavaly kiadott jelszavát. Igenis, boldog a magyar. Legalább a többség tagjai ugy látják. Támadja a kormányt a liberálizmus meghamisitása és az erőszak uralmának inaugurálása miatt. Vajjon a politikai szemérem kifolyása-e az egri mandátum? A politikai jogok tisztelete-e az összeirások visszaélései, a gyülekezési jog letörése, a nemzeti szellem meghamisitása? Márczius 15-én Bánffy és társai alighanem Ősbudavárban ünnepeltek és a Hentzi-szobrát koszorusták meg. Ez logikus is a Kossuth temetéséről való megszökés, a Rohonczy előtt való bujdosás után. Képzelhető-e, hogy a jobboldali urak büszkén és sértetten föl nem állottak volna Rohonczy ellen, ha nem igaz a három millió és ha abban nem részesedtek volna? Perczel Dezső találta föl a legnagyobb hipokrizisnek és czinizmusnak azt az abszolut erejét, amelylyel a kormánypártiak minden bünét nem csak palástolja, de söt legujabban, mint ez Jászberényben történt, átháritja az ellenségre. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés az ellenzéken.)

Pichler Győző azon kezdi, vajjon liberálizmus-e az, hogy gróf Batthyány Tivadar ma oszlopos tagja lehet a kormánypártnak, nemkülönben gróf Szapáry László, a fiumei kormányzó? Adott-e — kérdi ezután — a belügyminiszter engedélyt dr. Lueger Károly, herczeg Eszterházy Pál és társainak arra, hogy a császári jubileumi bécsi templomra gyüjtést inditsanak? Megadta-e az engedélyt az a belügyminiszter, aki a munkások gyüjtött pénzét lefoglalta? Vajjon liberálizmus-e, hogy Emmert és Chorint kidobták az igazságügyi bizottságból? Hol maradt a parlamenti reform? A kormánypárt csak annyiban liberális, hogy ellenségesen mozog és nevet, ha a néppárt beszél. De a néppárthoz is van kérdése: Keresztény párt-e a néppárt vagy néppárt?

Buzáth Ferencz: Keresztény párt.

Pichler Győző: Helyes, mert a néppárti czimet csakis a függetlenségi párt érdemli meg.

Buzáth Ferencz: Ugyan?

Olay Lajos: Római párt — ez a néppárt.

Hock János: Tisza Kálmán is irt Rómába.

Buzáth Ferencz: A zsidók nem irtak.

Pichler Győző: Mikép jöhet elő Molnár elnök ur azzal, hogy a templomban politizálni szabad.

Szabó István: Ugyan ne beszéljen! Ken dósz! (Derültség.)

Pichler: Krisztus nem politizált, még akkor sem, a mikor ezt mondta: add meg a császárnak, a mi a császáré. (Nevetés.) Éljen a reakczió restaurácziója: ez annyi, mint feszitsd meg a szabad eszmét.

Szabó István: **Igy beszélni erről a padról nem szabad! Egyik ellenzék a másikat üti!**

Az elnök: Rendreutasitom a képviselő urat.

Olay Lajos: Nagyon helyesen. Pichler beszéde hazafias beszéd.

Pichler Győző: Hová jutunk, ha templomban politizálni szabad? Molnár apátnak három káplánja van. Mind a három másfélekép prédikálna.

Visontai Soma: Van abban igazság, hogy **nem az ellenzék hivatása a kormányt védeni.**

Olay Lajos: Eredj szocziálistákat védeni!

Kubik Béla (a tulsó oldalra): Eredj te a kormányt védeni! (Zaj. Mozgás.)

Pichler Győző kijelenti végül, hogy nem fogadja el a javaslatot.

Az elnök öt perczre felfüggeszti az ülést.

A szünet után **Sima** Ferencz a választások statisztikáját adja elő s arra a következtetésre jut, hogy a mult választáson a kormánypártnak nem volt több nem hivatalnok szavazója, mint 42643 ember és volt még 125.000 hivatalnok szavazója. Ezt a 167.643 embert képviseli a kormánypárt 3 millió árán. Ily formán egy-egy választóra 50 forint választási költség esett. Kérdi Hegedüs Sándort, aki szóval és tollal harczosa a liberális zászlónak, mondja meg ő, hogy husz esztendő óta micsoda liberális alkotást vittek véghez? Pedig alakulásakor a liberális pártnak programmjában volt a hadseregnek magyar szellemben való átalakitása, a nemzeti banknak fölállitása, a gyülekezési jog és sajtótörvény kiterjesztése, a választási törvény reformja. Mit valósitottak meg e programmpontok közül? De nemcsak a kormány és pártja, hanem maga az ellenzék sem képviseli a Házban az igazi liberálizmust. Mielőtt erről beszélne, szólni kiván Pichler Győző beszéderől.

Leszkay Gyula: Nem érdemes!

Sima Ferencz: Arról, hogy a templomban lehet-e politizálni, fölösleges beszélni. 1849-ben a református templomban hozták meg április 14-ikén a függetlenségi nyilatkozatot. Ám a parlamentben sem keresztény, sem nem keresztény alapokról szólni nem szabad. Itt állampolgárok vagyunk, ahol a haza polgárairól egyenlőképen kell, hogy gondoskodjunk.

Horánszky Nándor: Igaza van!

Sima Ferencz: A néppárton a katholikus egyház elnyomásáról panaszkodnak. Sehol sincs püspöki kar, amely akkora vagyonnal rendelkeznék, mint a magyar püspöki kar. S hol van ez a gazdag főpapi testület, mikor a szocziálizmus nyomorának enyhitése oly sürgős? Gondoljanak Hirsch báróra s legyen mindegyikünk egy-egy báró Hirsch, aki vagyonával áldoz a nyomorgó embereknek. De hol van az az erős kormány, amelyről Darányi oly büszkén szólott s hol a parlament, amely a szocziális mozgalmak bajairól helyesen tudna gondoskodni? Hoztak egy munkástörvényt, amelyben a gazdáknak akartak szolgálni, de még ezt a czéljukat sem érték el, mert vele a mezei munkásnépet a gazdák ellen ingerelték. Ez az ellenzék képtelenül áll a kormánynyal szemben. A költségvetést nem fogadja el.

Az elnök a vitát bezárja.

Bánffy beszéde.

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök: Tisztelt Ház! Nem az én hivatásom birálatot mondani a felett, amit Sima képviselő ur az ellenzék magatartására vonatkozólag elmondott. Hogy ő, aki maga is az ellenzékhez tartozik és a kormánynyal szemben a leghatározottabb állást foglalja el, nincs megelégedve az ellenzék s az ellenzéki pártok magatartásával, azt intézzék el maguk között; én azonban bevallom, hogy nem egészen értek vele egyet e tekintetben, mert én ugy találom, hogy azok a támadások, amelyek a kormány ellen intéztetnek, elég ridegek, elég erősek, söt kimondom azt is, hogy igazságtalanok és alaptalanok arra, hogy a kormánynak — ugy, amint azt hiszem, Sima képviselő ur azt őszintén kivánja — kellemetlenséget is csináljanak.

Azt mondja Sima tisztelt képviselő ur, hogy egyáltalán nem találja jogosultnak és megengedhetőnek, hogy a kormány a maga tényeivel meg legyen elégedve és arra hivja fel az országot, hogy bizalommal nézzen intézkedései elébe, mert azok eredményt fognak előidézni. Támadja első sorban Darányi Ignácz tisztelt képviselő urat, vádolván őt természetesen, mint a kormánynak egyik tagját — felette nagy gyengeséggel.

Hát méltóztatnak azt kivánni, hogy meg legyünk győződve arról, hogy minden, amit teszünk, amit intézünk, nem helyes? Méltóztatnak abban a meggyőződésben lenni, hogy nem azt tesszük, ami legjobb s amit tenni az ország érdekében első sorban kötelességünknek tartunk?

De tovább megyek: méltóztatnak visszatekinteni azon három éves időszakra, amely idő óta a kormány ezen székekben ül, mindent, amit programmjába felvett, kilátásba helyezett, feltétlenül beváltott. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon. Ellentmondás balfelől.) Nincs egyetlenegy dolog, amit több mint három évvel ezelőtt kilátásba helyeztem, hogy vagy tényleg megvalósitva ne legyen, vagy a megvalósitás stádiumában nem volna. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Vegyék elő egész sorát a kérdéseknek és egyiknél sem fognak ugy felelhetni, hogy ez nem igaz.

De előttünk van még egy nagy kérdés: a kiegyezés és a közigazgatás reformjának a kérdése. A kiegyezés kérdése előkészitve van és azon hitben vagyok, hogy legközelebbről, mindenesetre azonban április folyamán a Ház asztalára az összes javaslatokat letehetem. Ezzel, tisztelt Ház, beváltottuk azon igéretünket, melyet a kiegyezésre vonatkozólag tettünk. És tisztelt Ház, a közigazgatás reformjára vonatkozólag is elő van készitve az anyag annyira, hogy ahogy lehetséges, ahogy a kiegyezési kérdések tárgyalása azt megengedi, ezen kérdésekkel is a Ház alaposan foglalkozhatik. (Helyeslés jobbfelől.) És foglalkozni fog, tisztelt Ház, sürgősen elsősorban, mert ezek az állapotok, amelyek kétségtelenül ma bizonyos aggodalomra adnak okot — értem a vidéki állapotokat, a szocziális mozgalmaknak nevezett nyugtalanságot — feltétlenül parancsolják, hogy egy erős, egységes közigazgatás legyen és hiába nem akarja Apponyi Albert képviselő ur azt, hogy ennek a kormánynak nevében szerveztessék a közigazgatás, mert az én hitem szerint szükséges, hogy egy öntudattal a közigazgatás iránt érzékkel és gyakorlattal biró kormány valósitsa meg a közigazgatás reformját, (Helyeslés jobbfelől. Mozgás és ellentmondás a bal- és szélsőbaloldalon.) és a közigazgatás reformja ne idealisztikus ideákkal, ne képzelt és nem indokolt szempontokból oldassék meg, amelyek lehetnek szépek, elméletileg lehetnek tetszetősek, de amelyek egy országban a rendet biztositani nem képesek. (Igaz! Ugy van a jobboldalon.) A közigazgatás reformjánál gondolni kell sok mindenre, gondolni kell tisztelt Ház, az egységes vezetés szempontjából, gondolni kell a közigazgatás gyors menetének szempontjából, gondolni kell már ma a szocziálisztikus mozgalmak szempontjából is és Magyarországon gondolni kell szemben a nemzeti aspirácziókkal is. (Igaz! Ugy van a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! Midőn elmondottam azt, hogy mindazok tekintetében, amit igértünk, kilátásba helyeztünk, azt megvalósitottuk vagy a megvalósitástádiumába hoztuk, akkor jogunk van bizonyos önérzettel tekinteni vissza a multra, (Helyeslés jobbfelől. Ellentmondás balfelől.) és jogunk van bizonyos önérzettel helyezni kilátásba intézkedéseket a szocziálisztikus mozgalmakkal, a munkás-mozgalmakkal szemben is.

Nem jogosult tehát a Sima képviselő ur birálata Darányi miniszter ur kijelentéseivel szemben. Tisztelt Ház, a kormánynak megvannak a maga tervei; ezeket Darányi miniszter ur jelezte és ezek foganatositásáról, valósitásáról gondoskodni is fognak.

Ezzel azonban tisztelt Ház még nem akarom — folytatva a nagy hangot — azt mondani, hogy a kérdés feltétlenül megoldható. Méltóztatnak tudni, hogy a szocializmusnak nevezett nagy kérdés egész Európát foglalkoztatja. Méltóztatnak tudni, hogy ez egy oly társadalmi probléma, amelynek megoldása még nem sikerült, a nagy nyugaton és meg vagyok győződve, hogy könnyü eszközökkel, egyszerü módon nem fog sikerülni nekünk sem. De a bajokat enyhiteni, a bajok egy részét mellőzni, azt gondolom, módunkban fog lenni és sikerülni is fog.

Különben nem hallgattam végig Pichler képviselő ur beszédét, de azon idő alatt mig a teremben voltam, ugy értettem, hogy ő azt mondja, hogy szorosan véve nem is valódi szocziális kérdés az, amit ő egyes községekben tapasztalt, az a munkakérdés, az a megélhetés — az aratás kérdése. Igy értettem, bocsánatot kérek, ha nem jól adom vissza csak egy részét hallottam beszédének.

Tisztelt Ház, ha igy van — és különben ha Pichler képviselő ur nem mondotta, mondom most én, hogy igy van, — akkor én neki egészen igazat adok, mert távol áll, kérem, a mi vidékünkön jelentkező, ugynevezett szocziálizmusunktól az a szocziálizmus, ami Európában a nyugaton jelentkezik, söt ellenkezőleg, mert a szocziális-doktrinával foglalkozva, a Schäfibe értelmezését fogadva el, kell, hogy mondjam, hogy a szocziálizmus minden doctrinaireje Fouriertől, Saint-Simontól kezdve, Marxig, Lassaleig . . .

Polónyi Géza: Nem szent Simon az! (Derültség a bal- és szélsőbaloldalon.)

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök: Méltóztatik azt nevetségesnek találni, ha Schäfflét idézem? hbban egyeznek meg, hogy a magán-tulajdonnak meg kell szünnie s helyébe a köztulajdon, a kollektiv tőke lép, a társadalom minden tagja a termelés szabadságával bir, amely hivatva van megteremteni az egységes, kollektiv munka szervezetét.

Nos hát, amidőn Schäffle elmélete szerint ez a nyugoti szocializmus s amidőn mi nálunk épen ennek az ellenkezőjét látjuk, akkor nem fogadhatjuk el, hogy a vidéken, az Alföldön, Szabolcs, Szatmár-, Zemplén vármegyékben jelentkezett követelések szocziálisztikus jellegüek, (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) söt ellenkezőleg itt nem az egység kérdésére, hanem az azzal ellenkező földmegosztásra gondolnak, itt bizonyos követelésekkel állanak elő s némely községben annyira mennek ezek a szocziálisztikus irányzatok, hogy már a szomszéd község munkásai is ki akarják tiltani. Ezt nem fogadhatjuk el szocziálizmusnak, ez egy beteges állapot, amely azonban nem uj Magyarországon, már jelentkezett a multban is és többször kitörésre is jött. Mert mik a jelszavak? (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Méltóztassanak megengedni, hogy ezt is leolvassam, (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbaloldalon.) Köszönöm, majd jövőre az egyes idézeteket is könyv nélkül fogjuk betanulni. (Derültség a jobboldalon.)

A jelszavak ezek, hogy például — ez ugyan már tulhaladott — „a világszabadságnak el kell jönnie“ márczius 1-én, vagy 8-án, vagy 15-én, de ha méltóztatnak megkérdezni, hogy mi az a világszabadság amit a vidéken a szocziálistáknak neve-

zett nép kiván, arra igen érdekes feleleteket kapnak. Követelik a földbirtok felosztását a lélekarány szerint, a szabad dohánytermelést, az általános és titkos szavazati jogot, a szabad pálinkafőzést, a progressiv adó rendszert, a szabad vadászatot és halászatot, az általános katonai kötelezettség megszüntetését és a csendőrség eltörlését. (Általános élénk derültség.) Aratás idején oly kereset biztositását, (Mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget) amelyből a mezei munkás az uj esztendeig feltétlenül megélhessen, a napszámnak két forintra való felemelését és, ha a napszámos nem dolgozik, a nem dolgozás napján 50 krajczár napidijjal láttassék el, (Élénk derültség a jobboldalon.) a községbeli lakosoknak tiltva legyen más községekben munkát vállalni. Követelik némely vidéken a papi állások megszüntetését, a párbér eltörlését. (Élénk derültség a jobboldalon.)

Követelik, hogy a negyed-telek után semmi körülmények közt ne legyen több az adó 5 forintnál, követelik, hógy az adókat a szocziálista birónak nevezett egyén kezelje, az vigye egyenesen a királyhoz, mert a kezelést az urakra bízni nem lehet. Aratási szerződéseket csupán a szocziálista központi kormányzat engedélyével és jóváhagyásával lehessen kötni.

Aztán vannak specziális kivánságok is. (Zajos derültség a jobboldalon.) Igy például Bács vármegyében a sokáczoké, akik azt kivánják, hogy a kormány a vármegyében a jegyzőktől a főispánig minden hivatalt csak sokáczokkal töltsön be, sőt tovább mennek, követelik, hogy Bács vármegyéből minden magyar és szerb kiköltözzék, mert eredetileg a sokáczoké volt ez a vármegye. (Élénk derültség a jobboldalon.)

Ezekből méltóztatnak látni, hogy ezeket a kivánságokat és ezt a programmot bizony nem lehet összeegyeztetni és összehasonlitani a szocziálizmussal, amely, elismerem, városainkban, különösen Budapesten meglehetősen erős fejlődésben van és a melylyel számolni kell. Elismerem, hogy e vidéki agrár állapotokkal is foglalkozni kell, de nem ismerem el azt, hogy azokat valóban szocziálisztikusoknak lehetne nevezni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Mindezeknek az aspirácziónak a megvalósitására a nép között — bizonyos legendákról nem is szólva — el van terjedve, hogy Várkonyi az ország határán egy muszka hadsereggel készen áll és csak várja ezt a világszabadság napját — mely véletlenül márczius 1., 8 és 15-én már eltelt — melyen muszka hadsereggel bejöjjön és itt az urakat kiirtsa. Erre még azután következik az, hogy minden hivatalnoknak fizetését és nyugdiját el kell törölni és minden hatósági parancsnak ellenállani, amennyiben kivánságaikat ki nem elégitenék; mert egészen mindegy, vajjon a szegény ember golyó, vagy szurony által hal meg, az tökéletesen mindegy.

Hát, tisztelt Ház, ezen jelszavakra, ezen állapotokra való tekintettel, ahol jogokat követelnek, olyanokat, melyeket a társadalmi rend felbontása nélkül megadni nem lehet; ahol jogokat követelnek, olyanokat, melyeket, ha megad a birtokos, a gazda, a maga birtokának a jövedelmezését teszi egyáltalában eredménytelenné: talán kell, hogy ily követelésekkel szemben a kormány erélyes és határozott intézkedéseket tegyen. (Élénk helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Hát ezek azok az intézkedések, amelyeket méltóztatnak szuronynak és golyónak nevezni, de amelyre feltétlenül szükség volt és van, ha a személy- és vagyonbiztosságot fenn akarjuk tartani. (Élénk helyeslés Ugy van! jobbfelől.) Ezek azok az intézkedések, amelyeket a sajtószabadság korlátozásának neveznek, amelyeket a sajtószabadság némi korlátozásával a 48-iki törvények sérelme nélkül megtenni szükségesnek láttuk, nem tartván megengedhetőnek, hogy lázitó jelszavak a nép közé hintessenek. (Élénk helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lesz még alkalmam, tisztelt Ház, ilyen sajtójelszavakról, sajtóhirdetményekről szólni, de azok nem általánosságban szólnak, azokat majd a néppárttal fogom emlitésbe hozni.

Hát azt mondom, hogy — s erre kérem is a tisztelt Házat és akik megadják, remélem, többségben lesznek — méltóztassanak a kormány iránt bizalommal lenni, mert a kormány tudja a kötelességét, meg fogja tenni a kötelességét és az ország érdekei szempontjából meg fogja azokat valósitani. (Élénk helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Igaz, tisztelt Ház, hogy rendszeresen méltóztatnak a kormány tekintélyét alászállitani, a kormány tehetségét és tekintélyéi oly mélyre süllyesztení akarni, amily mélyen, ha gyengeségünkről beszélhetünk is, nem áll és a mily mélyre süllyeszteni az ország érdekében nincsen. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Hangzik az egész országban nemcsak a kormány tekintélye elleni hang, hangzik az eljáró tisztviselők ellen, ugy, hogy azután ne méltóztassanak különösnek találni, ha az állandó tekintélyleszállitás, az állandó kicsinylés és becsmérlés következtében akkor, mikor a bajok előállanak, alig képesek az általános rendet helyreállitani. Mert, mint a példák mutatják, midőn Szabolcsmegyéből a megijedt birtokos-elem idejön a kormánytól támogatást kérni, akkor nehézségek állanak elő, mert miképen nyujthasson erélyes biztositást azokkal a hatósági közegekkel, amelyeknek tekintélyét czélzatosan és szándékosan alászállitják. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

És amikor alászállitják a hatósági közegek tekintélyét, akkor rendszeresen következik más hatóságoknak, igy az egyházi hatóságok tekintélyének alászállitása és ennek következménye az, hogy ma már bizonyos helyeken hangoztatják azt, hogy nem kell pap, nem kell párbért fizetni. Ennek következtében felbomlik a társadalmi rend, az állam nyugalma, amivel szemben csak erélyes intézkedésekkel lehet fellépni, amelyeket önök ismét birálnak. Állittanak abszolut bizonyitás nélkül. Röpke szót vetnek oda, bizonyos három milliót. Ismételten mondottam, ez nem igaz, ez rágalom. Elmondtam, hogy állitása annak, hogy egyesek rangért, kitüntetésért fizettek, azok becsületébe vág.

És mikor ismételten elmondottam és visszautasitom, akkor méltóztatnak azt mindig ismét és ismételten visszahozni. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Tessék tisztelt urak bizonyitani. (Zaj balfelől. Felkiáltások balfelől! Rohonczy mondta!) Rohonczy képviselő ur sem illetékes ebben birónak lenni, ő is egy röpke szó után beszélt és egy röpke szóra alapitani egy országnak reputáczióját nem igazságos, az ország érdekében nincs. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Nem czáfolta meg Rohonczyt! (Nagy zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek, Kubik képviselő ur!

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök: Hát, tisztelt Ház, mi a czáfolat? Ha azt mondom, nem áll, nincs alapja, nem jogos, nem igaz, méltóztatnak más czáfolatot is kivánni? (Helyeslés jobbfelől.) Hát bizonyitsa Kubik képviselő ur, amit tud bizonyitani és ha bizonyitani fogja, az meg fog állani, de addig ráfogásnak, rágalomnak nevezem. (Élénk helyeslés és taps jobbfelől.)

Kubik Béla: Nekem nincs okom bizonyitani, én nem kaptam semmit! (Zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök: És akkor jön Sima képviselő ur és egy számitást csinál, amely szerint minden választónak 50 forint járna ki. Ez a számitás lehet alapos, lehet nem alapos, én nem vizsgáltam felül, de mégis bizonyos tényekkel számolni kell.

Ha összevetjük az utolsó országgyülési választások alkalmával fellépett jelöltek számarányait, akkor egyáltalán nem fognak kijönni azok az ötven forintos eredmények, amelyekről Sima képviselő ur beszél, tekintve küküllőnösen azt, hogy a szabadelvű pártnak összesen 360 jelöltje volt, az összes kerületek 88 százalékában léptetett fel jelöltet s olyan arányban választatták meg egyhangulag, hogy már mindjárt teljesen elesik a számitásnak alapja és akkor talán nem 50 forinttal, hanem 100 forinttal kellene számolni, de természetesen állitom, hogy ezzel is alaptalanul és tévesen, mert minden jogosultságot nélkülöz ezen állitás. (Helyeslés jobbfelől.)

Tiszelt Ház, ezeknek elmondása után méltóztassék nekem megengedni, hogy most már a vita bezárta után egy kissé — csakis egy kissé — tarlózzak a szónokok beszédeiben. (Halljuk! Halljuk!)

Asbóth János képviselő ur beszédével akarok foglalkozni. Scripta manent, verba volant. Igy egy kis füzetke van a kezemben, egy nagy, terjedelmes gyüjteménynek egyik kis részlete. Ebben, kérem, szokásban van egyes jelentékeny politikusoknak már régi idő óta elmondott beszédeiből egyet-mást bejegyezni.

Tóth János: Bessenyey könyve! (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök: Lehetséges, hogy Bessenyey jegyzi; én nem mondtam, hogy én jegyzem, de a füzet most a kezemben van, rendelkezem felette. (Derültség és tetszés jobbfelől.)

Ezen kis füzetkében Asboth képviselő urnak „Magyar Konservativ Politika" czimü munkájából van egy pár sor. Igy szól: (olvassa) „A magyar konzervativ pártnak nem szabad katholikus pártnak lenni, (Derültség jobbfelől) hanem olyannak kell lennie, amelyhez a protestáns, a zsidó, az ó-hitü ép ugy csatlakozhassék, mint a katholikus."

Egy másik helyen Asbóth képviselő ur foglalkozik a Szabadságról szóló müvében a zsidókérdéssel is. Azt mondja: (olvassa) „A kereszténység alapitója mondá és régi zsidó elvet mondott ki azzal, hogy sem a törvényből elvenni, sem a törvényhez hozzátenni nem szabad egy jottát sem. És valóban tény, nem tettek hozzá a törvényhez semmit sem. Amit tanitott, mind a zsidóságtól vette; abból volt meritve; kizárólag a zsidóság erkölcsi tartalma képezte tanainak anyagát. Krisztus a zsidósághoz semmit sem tett hozzá, de elvett belőle bizonyos részeket . . ." (Zaj balfelől. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Szóval, midőn Asbóth képviselő ur egyik munkájában a konzervativ politikájáról szólva ennek czéljául azt tüzte ki, hogy az összes felekezeteket magában egyesitse, a zsidókat is, s midőn egy másik munkájában azt mondja, hogy Krisztus valódi tanainak képviselői nem is a zsidók közt keresendők, s hogyha Krisztus emberi minőségben a földre jönne, hiveit ott keresné: akkor Zichy János képviselő ur, Asbóth képviselő urnak igen tisztelt barátja és elvtársa, (Derültség jobbfelől.) már a mult évben hangoztatta az ő konzervativ politikáját, ez évben pedig a reakczióra is hivatkozik, (Derültség jobbfelél.) s mégis Asbóth képviselő ur vele egyetért, elveit magáévá teszi s együttműködik azzal a néppárttal, mely az antiszemitizmust ma már erős, hatalmas bátorsággal irja fel a zászlójára, (Igaz! Ugy van! Tetszés jobbfelől.) s együtt megy azzal a gróf Zichy Jánossal, aki 1896. márczius 11-én Székesfehérvárott tartott beszédében megpróbálta egy igen különös módon definálni a reakcziót. Azt mondta: (olvassa.) „Félelmetes és rettegett ez a szó: reakczió, de az nem jelent mást, mint visszahatást és egy káros, alapelvében, lényegében elhibázott és erkölcsi tartalmat nélkülöző áramlat elleni visszahatást, s ez csak üdvös lehet". Hanem, tisztelt Ház, egy kis baj van a dologban. Mert midőn gróf Zichy János igy definiálja a reakcziót, ellentétbe jön Deák Ferenczczel, kinek a reakczióról való definicziója, azt gondolom, kivétel nélkül mindenki elfogadhatja e Házban, mert az a képviselőháznak még 1848. julius 21-én tartott ülésében hangzott el. Igy szól: (olvassa.) „A reakczió alatt a kivivott szabadság elnyomását és az abszolutizmus visszahatását érti az egész világ, igy van a világ lexikonában".

Azt gondolom, hogy a reakczionak ezt az értelmezését kell elfogadni; semmi körülmények között sem fogadhatjuk el Zichy János képviselő urét. Nem fogadhatjuk el, mert az veszedelmes, mert midőn a liberálizmusnak azon kivivott alkotásait, amelyekkel már élünk, s melyek — akárhogy méltóztatnak őket a végrehajtás tekintetében birálni — mégis megvannak és az ország fejlődésének, felvirágzásának biztositékai, támadja meg: akkor e reakczióval szemben határozottan állást kell foglalnunk mint veszedelmessel, mint társadalmi rendet, Magyarország alapjait megingatóval. (Helyeslés a jobboldalon.) Mert, tisztelt Ház, a felekezetek közti ellentétet vitatja, a felekezetek közti viszonyt idézi fel; ma még beszél a keresztény erkölcsök és érdekek védelméről — s ha nem volnék kalvinista, messzebbhatólag mennék bele a kérdésekbe — de tartok attól, hogy majd az egyes keresztény felekezetek közti ellentétek harczát is ki fogják tüzni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! Azok a hangok, amelyek itt elhangzottak, eszembe juttatják nekem a középkor küzdelmeit, a protestantizmus üldözéseit, a franczia Bertalan-éjt megelőző napok hangjait. Polónyi képviselő ur találhatja különösnek azt, de — a tények, adja Isten, ne igazolják — azok a hangok oly felekezeti ellentétekre vezetnek, amelyekre ez országnak szüksége nincs. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Itten, tisztelt Ház, kiegyenliteni kell az ellentéteket, megszüntetni.

Tisztelt Ház! Őszintén büszke vagyok arra, hogy oly körben nőttem fel, az ország oly részében, hol a felelekezeti ellentéteket nem ismerik, (Éljenzés és tetszés a jobboldalon.) az országnak oly részében, hol a vallás, a hit kérdése szóba sem jött, a meggyőződés, az elv, a politika volt irányadó. (Helyeslés és tetszés a jobboldalon.) És ma, tisztelt Ház, itten, midőn a reakczio visszakivánásáról hallunk; midőn a conservativismus óhajait halljuk és a liberálizmus elitélését halljuk, akkor nekem egy bizonyos borzongás fut végig a hátamon, mert azt látom, hogy oly körben vagyok, mely kör visszafelé, a kivivott eredmények megszüntetésére törekszik és amely Magyarországnak kétségkivül legnagyobb veszedelme. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! Ma, midőn ebben az államban, ahol annyi a vallásfelekezet és nemzetiség, egyes felekezetek ellen oly hangokat hallunk, mint amilyen hangok itt elhangzottak a zsidókkal szemben, ne legyen meg nekem az aggályom? Nekem, tisztelt Ház, annak az embernek, ki a zsidókra vonatkozólag már önálló nézettel birtam akkor, mikor még Mócsy képviselő ur hihetőleg nem volt néppárti, antiszemita köpenybe burkolva.

Tisztelt Ház! Sok évvel ezelőtt — gondolom, lesz 12—14 éve — Besztercze városában, mint ujonnan megérkezett főispánnál a különböző hatóságok és felekezetek én nálam tisztelegvén, megjelent ezek közt az orthodox zsidó hitközség is. Intéztek hozzám egy elég hazafias, kétségtelenül igen lelkes, német nyelven tartott beszédet, és én akkor, tisztelt Ház, azt mondtam az illetőknek: „Uraim, köszönöm szives figyelmüket, hogy itt

én előttem megjelenve, engem mint uj főispánt üdvözöltek. Köszönöm azt, hogy midőn az egész város felekezetei én előttem megjelennek, eljönnek önök is. De rosszul esett nekem, hogy Magyarországnak egy felekezete, az izraelita felekezetnek szónoka, én hozzám németül szólott. Rosszul esik nekem, hogy önök itten bizonyos szinezettel jelennek meg. Én a zsidóságot Magyarországon egyébnek nem tekintem, mint egy felekezetnek. (Helyeslés jobbfelől.) Nem tekintem egyébnek, mint a magyar nemzet kiegészitő részének, (Helyeslés jobbfelől.) amely, ha ezen az uton halad, kétségtelenül magának, de az országnak s a nemzeti fejlődésnek igen nagy szolgálatot tesz. Elvárom önöktől, urak, hogy igy fogják fel a kérdést; elvárom, hogy ne tekintsék magukat egyébnek, mint felekezetnek ebben az országban, őszinte szivvel, testtel-lélekkel magyaroknak, hazafiaknak." (Éljenzés a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! Ez volt akkor álláspontom, ez ma is és azt hiszem, hogy az a hang, amely itt elhangzott, ismételten egyes képviselő urak szájából, az nem ezt fogja elősegiteni; az ezt fogja gátolni, kitaszitja esetleg a nemzet testéből, vagy legalább arra törekszik — remélem, eredménytelenül — mindenesetre azonban a felekezetek között idézi elő az ellentéteket. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Méltóztassanak meggondolni, hogy nem helyes ez, mert ezen az uton haladva, nem az ellentéteket egyenlitjük ki, amelyeket pedig ki kell egyenlitenünk. Nem akarom idézni Széchenyinek a nemzetiségekre és a felekezetekre vonatkozó szavait, de már Széchenyi jelzi, hogy az egységet kell keresni, nem pedig az ellentétet. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

És azután, tisztelt Ház, már most menjünk a nemzetiségi kérdés szempontjából egy kissé tovább. A néppártnak lapjai, amelyek természetesen erős néppárti hangon irnak, maguk is szitják az antiszemitizmust. Rojkó András plébános ur például, aki a békességet, a szeretetet kellene, hogy hirdesse, hirdeti itt olyan hangon a „Krestyán" márczius 19-diki számában az ellentéteket, az antiszemitizmust, amilyen hangon, én szerintem, ha hirdeti, büntetendő is volna, mert a felekezetek közötti ellentéteket idézi elő és izgat a felekezetek békéje ellen. (Olvassa) „A szent apostolok isteni mesterök példája szerint szintén már antiszemiták voltak. Ezek példáját követi Krisztus egyháza... és az antiszemitizmusnak kell, hogy győzzön."

Igy beszél ez a lap. Egy másik lap nincs nálam, nem tudom idézni — már nem elégszik meg ezzel; azt mondja, hogy mindez helyes, de a néppárt még ezenkivül egy tót párt is kell, hogy legyen, mert eredményeket a felvidéken csak ugy ér el, hogyha pánszláv irányzatot is követ. (Felkiáltások jobbfelől: Mind pánszláv!) És midőn látjuk, tisztelt Ház, hogy itt a Házban bizonyos körültekintéssel és bizonyos gyöngéd modorban beszélnek a nemzetiségekről a néppárti képviselők, akkor látom azt, hogy abban a néppárti programmban, abban a néppárti akczióban a nemzetiségek is számitásba vannak véve (Ugy van! jobbfelől.) és a nemzetiségek segitségével akarják a sikert elérni (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! A nemzetiségeknek megvannak Magyarországon a maguk jogai, a nemzetiségeknek törvények által biztositott jogait érinteni nem akarja senki, nem akarjuk mi sem. De, tisztelt Ház, ha azokat a szélsőségeket, azokat a pánszlávoknak nevezett agitátorokat, akikkel a felvidéken a mult időkben nem tartotta tisztességes dolognak egy párt sem összeköttetéseket keresni, ha azokat ma segitségül hivják s azokkal próbálnak ma eredményeket elérni... (Igaz! Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj és ellenmondás a baloldal hátsó padjain.)

Buzáth Ferencz: Kicsoda? Tessék megnevezni. (Zaj.)

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök... akkor, tisztelt Ház, ne méltóztassanak csodálkozni, hogy ha a kormány kötelességének tartja erélylyel és erős kézzel lépni fel, esetleg a választásoknál is, (Helyeslés jobbfelől.) mert azt gondolom, Magyarország érdekében nem állhat, hogy az állam integritása, az állam nemzeti jellege, az állam magyarsága ellen magukat érvényesiteni akaró tényezők ugy jussanak eredményre, ahogy én szerintem jutnának, ha kellő erélyt velük szemben ki nem fejtenénk. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj a baloldal hátsó padjain.)

Ennek az agitácziónak következtében ezután, amely folyamatban van a tekintélyek leszállitása tekintetéből, nincs különbség különben az igen tisztelt többi pártok eljárása és a néppárt között; megvannak a maga fényes eredményei. A magát nagyon keresztségnek nevező és szocziálisztikus szinezettel is biró néppárt megláthatja, hogy az az izgatás, amelyet folytat a tekintélyek leszállitása szempontjából, hová vezet. Oda vezet, hogy megtanulják az egyesek a hirdetett elveket és leszállitani próbálják a tekintélyeket szép eredménynyel, de nem elégednek ám meg azzal, tisztelt Ház, hogy leszállitják a kormány tekintélyét, tehetségtelennek, tudatlannak hirdetve mindenkit, aki az államnál alkalmazást talál és keres, hanem nekimennek a papoknak is és akkor aztán jönnek az igen tisztelt néppárti urak és kivánják, hogy, gondolom, itt egy közbeszólás folytán mondhatom, ezelőtt néhány nappal vagy héttel egy képviselő ur mondotta: azon sajtó ellen is erélyesen járjunk el és a perhorreskált eljárás szigorát alkalmazzuk, amely sajtó lerántja a papi tekintélyt.

Igenis, tisztelt Ház, mi eljárunk ezekkel szemben is egyformán, különbség nélkül, azokkal az eszközökkel, amelyeket törvényeseknek tartunk és a nyugalom biztositása szempontjából szükségesek. De mégis czélszerű, hogy méltóztassanak ismerni, hogy van egy lap, — ha nem tévedek, Bácsmegyében, gondolom, Adán jelenik meg, — ez erős szocziálisztikus irányzattal van szerkesztve; bizony erősen üti a kormányt, de gondoskodik a papok ütéséről is. (Élénk derültség. Olvassa:) „Kinek higyjen a munkás? — mondja egyebek között. Ne higyjetek a kormánynak sem, de a keresztény-szocziálizmusnak sem." — Azt mondja továbbá (Olvassa:) „Ép ugy állnak a papok dolgai, ... ezek a népet kiszipolyozzák."

No hát, tisztelt Ház, jó-e, hogy e tekintélyek állandó leszállitására való törekvések folytán most már a kathedra sem tisztelet tárgya? És folytatása lesz ennek, tisztelt urak, mert ha méltóztatnak ugy eljárni, ahogyan eljárni igéri Molnár János tisztelt képviselő ur, hogy a politikát beviszik a templomokba, a kathedrára, akkor nem a sajtóban fog ez megjelenni, hanem ott a templomokban lesznek vitatkozások, (Ugy van! Ugy van! Tetszés jobbfelől.) s azt, amit elérni akarnak, fogják letiporni s első sorban a keresztény hitet, az isteni tekintélyt fogják megsérteni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Ellenmondások és zaj a baloldal hátsó padjain.)

Méltóztassanak meggondolni, hogy az az ut, amelyen haladnak, veszélyes, az nem felel meg a katholikus, a keresztény érdekeknek sem, sőt nem felel meg a magyar állam érdekének sem. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Eljött az ideje annak, tisztelt Ház, hogy átlássák, hogy az ut, amelyre léptek, veszélyes és alapjaiban ingatja meg nemcsak a társadalmat, hanem az állam biztonságát is. (Élénk helyeslés. Ugy van! a jobboldalon.)

Ezek elmondása után, tisztelt Ház, szükségesnek látom elmondani még azt is, hogy amidőn Makfalvay képviselő ur a nemzeti politika elhanyagolásával vádolt, nem tudtam egyebet tenni, mint sajnálni őt.

Tisztelt Ház! Hogy én milyen nemzeti irányu vagyok, hogy mennyire vagyok chauvinista, mennyire nem, azt nem bizom pártpolitikai szenvedélytől elvakitott képviselő urakra; azt Magyarország közvéleményére bizom. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.) Magyarország közvéleménye kivétel nélkül, egyhangulag nekem fog igazat adni, (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) mert a nemzeti politika irányát követem én, mondhatnám 25 vagy több év óta, nemzeti, chavinisztikus irányban, oly eszközökkel, amelyek eredményre vezetnek s amelyek nem nagyhangu szavakban, hanem elért eredményekben nyilvánulnak. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. (Éljenzés.)

Ezek engem nem fognak megingatni abban, hogy csak biráljam is és magam kritizáljam. Tisztában vagyok azzal, tisztelt Ház, hogy az az eset, amelyet e tekintetben követünk, jó és helyes. Látjuk, hogy benn az országban a nemzetiségi agitáczió a minimumra szállott alá, az egyes nemzetiségek maguk közt ellentétben vannak a küzdelem módja iránt és látjuk, hogy a külföldi sajtó is vonakodik amiatt, hogy a magyar nemzeti állam megalakitása felé haladnak. Ezek tisztelt Ház, elhangzanak, mert alapjuk nincs. — És ha elhangzanak nemcsak ezek, de a többi vádak, a többi támadások is, mert a többi vádak a közvéleményben külön birálatnak, hasonlóképen és a külön birálatnak eredménye mégis, meg vagyok győződve, a bizalmat ennek a többségnek, ennek a kormánynak meg fogja adni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Meg vagyok győződve, tisztelt Ház, hogy azok az elhangzott szavak, amelyek a választási visszaélésekről, a kormányzat tehetetlenségéről, amelyek a kormány programmtalanságáról szólanak, azok kint nem hatnak, de az elért eredmények birálatnak és az elért eredmények birálata következtében nemcsak itt e Ház, de az ország nagy többsége is a kormány iránt bizalommal viseltetvén, helyesli azt, hogy ez a párt ezen költségvetést a kormánynak megszavazza, amit én ezennel tisztelettel kérek is. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Személyes kérdések.

Asbóth János személyes kérdésben szólal fel. A miniszter idézetet olvasott fel, amelyben ő — a szónok — annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy politikai pártnak nem szabad exclusiv felekezeti jelleggel birnia. Ez ma is meggyőződése. A néppárt nem felekezeti, hanem politikai párt. Olyan párt, amely felekezeti uralomra törekszik, Magyarországon sikert el nem érhet, Az ő választói közt is vannak zsidók és mégis egyhangulag lett megválasztva. Reméli, hogy a jövő választásnál a zsidók még nagyobb számmal fognak a néppárthoz csatlakozni. (Derültség a jobboldalon.)

Kubik Béla szintén személyes kérdésben kér szót. A tisztelt miniszterelnök ur nekem azt mondta, hogy amit én tudok, azt bizonyitsam. Ezekkel szemben, tisztelt Ház, én csak azt mondom, hogy igen, én nem tudok semmit közvetlenül tapasztalatból, amit tudok, azt Rohonczy Gedeon ur felszólalásából tudom, aki maga bevallotta, hogy 5000 forintot kapott választási czélokra. Különben a miniszterelnök ur csak a három milliót tagadta meg. Ha az több vagy kevesebb, én arról, megvallom őszintén, nem tehetek. Azt ő sokkal jobban tudja, mint én. Különben, ha becsületszavára fogja mondani, hogy egy képviselőnek sem adott ott a tuloldalon semmit, én részemről ezt is el fogom fogadni argumentumképen. (Helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás jobbfelől.)

A vitát holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

Az uralkodó kivánsága. Bécsből jelentik: A „Wiener Abendpost" irja: Mivel a „Wiener Zeitung"-nak e hónap 11-iki számában ő felsége ötvenéves uralkodói jubileumának emlékünnepére vonatkozólag megjelent hirt többen kétkedéssel fogadták, figyelmeztetünk arra, hogy ő felsége attól az óhajtástól vezéreltetve, hogy legfelsőbb uralkodói jubileuma csak a jótékonyság tényeivel ünnepeltessék, mindennemü hódolati adományt és ajándékokat köszönettel visszautasitani méltóztatott.

A csöndes parlament.

(Távirati tudósitás.)

Az osztrák képviselőház mai ülése mesés csöndben folyt le. A nyugalom, amely az összes padokban uralkodott, szinte megdöbbentő hatással volt. Schönerer az ülésre el sem jött és párthivei is némán hallgatták, amint a Ház a napirendet letárgyalja. Sőt Wolf egyenesen odament az elnökhöz és elkezdett vele barátságosan beszélgetni. Mint hirlik, Schönerer beteg és szabadságra készül.

Az ülés fél tizenkettőkor nyilt meg. Legelőször is felolvasták a kérvények és inditványok végtelen sorát.

A nyelvkérdés és a kiegyezés.

A sürgősségi inditványok közt figyelmet kelt báró Dipauli és társai javaslata, melyben azt követelik, hogy a Ház a nyelvrendeletek megszüntetése és a nyelvkérdés törvényes megoldása végett haladéktalanul válaszszon egy harminczhat tagból álló vegyes bizottságot, amely legkésőbb két hónap alatt tartozik a Háznak jelentést tenni.

Schlesinger, Schleicher és társaik sürgős inditványa fölhivja a kormányt, hogy amikor Magyarországgal a kiegyezést megköti, az osztrák-magyar bank szabadalmának 1900. deczember végéig való meghosszabbitásához csak bizonyos, a Ház által megállapitandó föltételek mellett járuljon hozzá, ez idő alatt készitse elő az osztrák állami bank működését és a pénzügy dolgában szükséges változtatásokat, az osztrák állami bankot pedig 1901. január 1-től kezdve léptesse életbe.

Pommer, Hoffmann és társaik inditványa a képviselőház tárgyalási nyelvéül a németet állapitja meg, Prohaszka és társai a két évi katonai szolgálat behozatalát követelik, végül Dworák és társai inditványa oda czéloz, hogy a Németországgal és más államokkal kötendő vám- és kereskedelmi szerződéseknél óvják meg az ipari és mezőgazdasági érdekeket.

Az elnök bejelenti, hogy alkotmányos elbánásra leérkezett az a császári rendelet, amely a Magyarországgal való vám- és kereskedelmi szövetség ideiglenes fenntartásáról szól.

Majd az interpellácziókra került a sor.

Eltussolt vérengzés.

Mayreder és társai a kormányelnököt meginterpellálják a hazletoni (pennsylvaniai) események dolgában. Ott strikeoló bányamunkásokat — több-

nyire osztrák és magyar alattvalókat — a sherif hivatalnokai lelkvettek. Huszonkét munkást megöltek, huszonhatot sulyosan és negyvenetkönnyen megsebesitettek. A hivatalos távirati iroda az esetet elhallgatta, a bünösöket pedig egytől-egyig fölmentettek, mert a pensylvániai bányavállalat győzte pénzzel. Az interpellálók azt kérdik, hajlandó-e a kormány ezért az Egyesült-Államoktól elégtételt kérni és a hivatalos távirati irodát megrendszabályozza.

Kréta.

Lovag Berks és délszláv képviselőtársai amiatt interpelláltak, hogy miért nem hivják már vissza Krétába rendelt csapatainkat? Hofman-Wellenhof és társai szintén emiatt panaszkodnak, hivatkozva arra, hogy a csapatok krétai tartózkodása mily méregdrága. Csak tavaly kapott a hadügyminiszter a delegációktól, épen erre való tekintettel, nyolczadfél millió forintot és a kiadások azóta még egyre nőnek.

A német liberálisok nevében dr. Funke a következő interpellácziót intézi a miniszterelnökhöz:

Minthogy dr. Kaizl, a mostani pénzügyminiszter, képviselővé választásakor az 1876. május 12-én kelt törvény értelmében a fogadalmat csakis az ismert cseh államjogi fentartással tette le, azt kérdezik, hogy vajjon most, a mikor mint miniszter letette az esküt az uralkodó kezébe, feltétlenül tette-e ezt, vagy pedig szintén az előbbi föntartással?

Schneider, Bjelohlawek és társai felszólitják a kormányt, hivjon össze nemzetközi értekezletet az ipari munkaidő leszállitása végett és az állami vállalatoknál hozza be a nyolczórai munkaidőt.

A Ház alelnökei.

Majd az alelnökök választására került a sor. Az első alelnök választásánál 201 szavazólapot adtak be; ezek közül 24 üres volt, 177 szavazólapon pedig a szláv Fejanesics neve állott, aki eszerint a Ház első alelnöke lett. Második alelnökké 186 szavazat közül 169-czel a román Lupult választották meg.

Gróf Thun programmja.

Miután megkezdődött a vita gróf Thun programmja fölött. A vita elején huszonöt szónok volt följegyezve.

Türk, a Schönerer-párt tagja, a nyelvrendeletekkel, a lex Falkenhayn-nal, a prágai zavargásokkal és a szinviselési tilalommal foglalkozik. A németek mindig csak várjanak, a kormány meg folyton állami szükségességgel áll eléjük. A németek a mult évben obstrukczióra kényszerültek, lojális eszközökkel való obstrukczióra. A miniszterelnök a beszédében nem igéri meg a nyelvrendeletek visszavonását. Gróf Thun, személye iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetik, mert gróf Thun perfekt gentleman és gavallér, de neki nem elég az, amit a miniszterelnök beszédében az igazságosságról mondott. Nem hiszi, hogy azok a szocziálpolitikai reformok, amelyeket gróf Thun tervez, össze legyenek egyeztethetők a feudális nemesség igényeivel. Ha a kormány megkisérlené a cseh államjog oktroyálását, akkor nem késnék a nemezis.

Most Jaworski emelkedett föl szólásra. A lengyelek két elvhez ragaszkodnak — igy kezdé beszédét — a monarchia érdekeinek és tekintélyének megóvásához és Galiczia autonómiájának fejlesztéséhez. A lengyelek tehát par excellence állami párt. A lengyelek óhajtva óhajtják a nemzetiségi ellentétek enyhitését és a rendezett parlamenti állapotok helyreállitát. Azután feltétlen állami szükségességnek tekintik a Magyarországgal való kiegyezést. Mindent el fogunk követni, hogy ez a kiegyezés alkotmányos uton létrejöjjön. A lengyelek óhajtásai tehát megegyeznek a kormány programmjával.

Báró Malfatti azt mondja, hogy az olaszok szabad kezet tartanak fenn maguknak a kormánynyal szemben.

Engel kifejti, hogy a csehek álláspontja ismeretes felirati javaslatukból. A nyelvkérdés dolgában inditványnyal fognak előállani, abban azonban szó sem lesz a német nyelvről mint államnyelvről. Ezzel a meddő gondolattal a németeknek is fel kell hagyniok. A csehek a mostani kormánynyal sem mint barát, sem mint ellenség nem állanak szemben, hanem megvárják, mint fog cselekedni.

Azután Okumevski felhivja gróf Thunt, hogy Galiczióban tegye jóvá azt, amit ott Badeni vétett.

A vitát itt félbeszakitották; a holnapi ülésen folytatni fogják.

A helyzet.

Bécsi tudósitónk a mai nap eseményeiről a következőket telefonozza nekünk:

Az osztrák képviselőház mai második ülése rendkivül kedvező volt az uj kormányra. Az ülésen a meglepetések egymást érték. Az egész politikai világ csodálkozik azon, hogy a Thun nyilatkozata felett megindult vita mily csöndes volt. A parlament tekintélye és az uri modor ma nem volt számüzve az osztrák képviselőházból. Egyes képviselők kemény kifejezéseket használtak ugyan, de viharos, turbulens jeleneteknek még nyoma sem volt.

A mai ülés igy általában azt a hitet keltette, hogy a régóta nélkülözött rend és csend visszatér az osztrák parlamentbe.

A helyzetnek ezt a hirtelen változását egy fontos eseménynek tulajdonitják, amely az ülés előtt történt és nagyon kedvező kilátást nyujt s parlament akczióképességére nézve. Valamennyi klubnak — még pedig ugy a többség, mint a kisebbség klubjainak — elnökei, gróf Thun miniszterelnök közbenjárására közös tanácskozásra gyültek egybe. Ez az összejövetel volt hivatva arra, hogy az osztrák parlamentben rendet csináljon. A jobb jövő reménye pedig annyival alaposabb, mert a kezdeményezés maguktól a pártoktól indult ki. Nagyon régen nem fordult már elő az, hogy a többség és kisebbség egy asztal mellett üljenek. A konferenczián az összes klubelnökök arra az egyértelmü határozatra jutottak, hogy további határozatig a képviselőház vitáin minden egyes klubnak csak egyetlen egy tagja fog szót emelni. Ez a határozat már ma testet is öltött, amennyiben a gróf Thun nyilatkozata feletti vitában egyetlen klub részéről sem beszélt több, mint egy képviselő.

Igy lesz ez a miniszterek vád alá helyezésénél és a lex Falkenhayn feletti vitánál is. Ebből az következik, hogy a minisztervád és a sürgősségi inditványok már nem tekinthetők az obstrukczió eszközeinek, mert ez az uj rend egyszerüen élüket veszi. Egyelőre tehát az osztrák parlament lemondott a vad obstrukczióról.

Egy másik szintén fontos eseménye a mai napnak, hogy a németcsehek és morvák elhatározták, hogy bemennek a delegácziókba. Badeni alatt tagadták meg a német-csehek a delegácziókban való részvételt. Azelőtt azonban bizonyos kompromissum állott fenn a németek, csehek és a feudális nagybirtokosok között, amelynek értelmében bizonyos számu delegátust a németek közül választ a ház.

A csehországi németek ma esti ülésükről a következő communiquet adták ki:

A csehországi német képviselők mai ülésükben tanácskoztak a fölött, vajjon elfogadják-e az ifjucsehek és a feudális nagybirtokosság által nekik felajánlott mandátumokat a delegácziókban. Az ülésen az öt német szocziáldemokrata nem vett részt, mert előbb elvi határozatot hoznak a saját körükben a delegátus-választás kérdésében. Az ülést azonban emiatt nem halasztották el. Dr. Baernreither kereskedelmi miniszter, aki csehországi német képviselő, nem volt jelen. Egyébként a képviselőháznak jelenlegi 32 csehországi német tagja közül a többi 31 mind ott volt a gyülésen. A felajánlott kompromiszum tekintetében ugyanarra a határozatra jutottak, amelyet már a parlament tizenegyedik ülésszakának végén hoztak. Eszerint a csehországi képviselők számára fentartott tiz delegátusi mandátum közül négyet kapnak a németek és a két póttagság közül is az egyik a németeknek van fentartva.

A katholikus néppárt klubjából érkező hirek szerint Dipauli megmarad lemondási szándékánál.

Crispi ügye.

Róma, márczius 23.

A kamara mai ülésén ismét Crispi ügyével foglalkozott. A karzaton ma nem voltak olyan sokan, mint tegnap.

A bizottságnak a Crispi ügyről szóló jelentése felett folyt vita alatt Franchetti képviselő (Centrum) azt inditványozza, hogy az ügy iratait tegyék át az igazságügyi hatósághoz.

Rovasenda képviselő azt inditványozza, hogy a parlamenti birósághoz utasitsák.

Nasi (jobboldal) szintén azt kivánja, hogy az ügyet a parlamenti birósághoz utasitsák.

Palberti előadó a bizottság jelentései mellett szól és azzal végzi beszédét, hogy a bizottság inditványait az igazság és az erkölcsiség szelleme hatja át. A bizottság tagjai nyugodt lelkiismerettel elmondhatják, hogy megtették kötelességüket. (Élénk tetszés és taps.)

Prinetti (jobboldal) a bizottság inditványait helyeslő napirendet inditványoz.

Carmin (jobboldal) megokolja a következő napirendet: A kamara tudomásul veszi a bizottság inditványait és áttér a napirendre.

Carcano (baloldal) a maga és tizennégy képviselőtársa nevében oly értelmü napirendet inditványoz, hogy a kamara járuljon hozzá a bizottság inditványaihoz.

Zanardelli igazságügyi miniszter csatlakozik a bizottság jelentésében mondottakhoz a bolognai birói hatóságok eljárásának helyességét illetőleg és kijelenti, hogy elődje, Costa, semmikép sem befolyásolta a biróságot. A kormány, az alkotmány szellemének megfelelően, nem vesz részt a szavazásban. A kormány azonban azt hiszi, hogy a semmitőszék döntése után a kamarának megvan ugyan az a joga, hogy az ügyet a parlamenti biróság elé utasitsa, de arra nincs joga, hogy az igazságszolgáltatási hatóságnál inditson uj eljárást. Kijelenti végül a miniszter, hogy a birói kar függetlensége iránt való tisztelet a legfőbb kivánsága s ezért kéri a kamarát, ne csapjon át idegen hatalmak területére, amelyek nem tartoznak a törvényhozó hatalom körébe. (Helyeslés.)

Erre élénk és izgatott vita fejlődött ki akörül, melyik napirend felett szavazzanak legelőször. Mindenekelőtt Alessio napirendje kerül névszerint való szavazás alá. E napirend igy szól:

„Tekintettel arra, hogy a bizottsági jelentésben előadott tények közönséges büntény jellegét viselik, elhatározza a kamara, hogy helyreállitja a birói hatóságok teljes cselekvési szabadságát a Crispi ellen emelt vádak dolgában."

Ezt a napirendet 184 szóval 106 ellenében elvetik. 25 képviselő tartózkodott a szavazástól.

Rovasenda napirendjét, hogy az ügyet parlamenti biróság elé utasitsák, szintén elvetik.

Következik a névszerint való szavazás Carcano napirendje felett, amely igy hangzik:

„A kamara meghallgatván az előadó és az igazságügyminiszter nyilatkozatait, tudomásul veszi a bizottság határozati javaslatait és jóváhagyja azokat."

Ezt a napirendet 207 szóval 7 ellenében elfogadták. 65 képviselő nem vett részt a szavazásban Crispi nem volt jelen az ülésen.

TÁVIRATOK.

Oroszország és Szerbia.

Köln, márczius 23. A „Kölnische Ztg."-nak jelentik Belgrádból: A szerb udvar nagyon lehangolt amiatt, hogy Oroszország vele szemben igen barátságtalan magatartást tanusit. Az orosz követ, akit még októberben neveztek ki, még mindig nem érkezett meg. Az orosz követség az udvarral csak a legfontosabb ügyek elintézése végett közlekedik. A konstantinápolyi orosz nagykövet a szerb kivánalmak teljesitése elé akadályokat gördit. Az a hir, hogy Ristics és Ivancsics, a szerb metropolita, külön megbizás folytán Pétervárra mennek.

A nagykövet ebédje.

Berlin, márczius 23. Szögyény-Marich László osztrák-magyar nagykövet ma este ebédet adott, amelyen Vilmos császár is részt vett. A nagykövetségi palota elsőemeleti nagytermében állott a gazdagon diszitett asztal harminczhat terítékkel. A császár a nagykövet és neje között ült, a császárral szemben pedig Hohenlohe herczeg birodalmi kanczellár. Részt vettek még az ebéden: Bülow és Thielemann államtitkárok, Miquel államminiszter, gróf Eulenburg udvari főmarsal, dr. Lucanus titkos tanácsos, Plessen tábornok, herczeg Hohenlohe Keresztély, herczeg Ratibor, herczeg Schwarzenberg, gróf Eulenburg Batho, gróf Rhedern, gróf Nemes és neje, gróf Stürgkh és neje, báró Welicz és neje, gróf Coronini, gróf Harrach, Passini és Kossack festőművészek. A czimerrel ékesitett étel-lapon a fogások rendje és a zenemüsor volt olvasható. Vilmos császár részére külön étel-lapot készittettek, amelynek első oldalát Kossack festőművész aquarellje disziti, amely a császár osztrák-magyar ezredének egy vágtató huszárját ábrázolja. Az ebédnél Piros Miska zenekara játszott.

Zola pöre.

Páris, márczius 23. Az irásszakértőknek Zola ellen inditott perében a tárgyalást határozatlan időre elhalasztották, mert Zola a fenyitő-rendőrbiróság illetékessége ellen kifogást emelt.

A görög hadikárpótlás.

London, márczius 23. A franczia nagykövet ma ellátogatott a „Foreign office"-ba. Hir szerint, e látogatás a görög kölcsönnel van összefüggésben. A kölcsön ügyében szükséges azonos biztositási törvények már készen vannak. (N. Fr. Pr.)

Meggyilkolt püspök.

Konstantinápoly, márczius 23. A török kormányhoz ma Volo-ból távirat érkezett, amely azt jelenti, hogy az ottani katholikus püspököt a törökök megölték. Egy franczia hadihajó utban van Való felé. Konstantinápolyból külön bizottság megy Voloba, az eset megvizsgálására.

A német flotta-törvény.

Berlin, márczius 23. A birodalmi gyülés ma a flotta-törvényt tárgyalta.

Lieber behatóan ismertette a bizottsági tárgyalásokat és kifejtette a bizottságban elfogadott módositásokat, rámutatván, hogy csak a legszükségesebbet szavazták meg.

Schönlank azt mondja, hogy Lieber mai beszédével desavouálta a czentrum hagyományos politikáját.

Báró Hertling (czentrum) visszautasitja Schönlank támadásait. Ha a párt többsége pártolja a javaslatot, ezzel nem változtatja meg politikáját, hanem csak a megváltozott viszonyokkal vet számot. Németországnak oly tengeri haderővel kell birnia amely képes legyen a német birodalomhoz tartozók érdekeit mindenütt megvédeni.

Radziwill herczeg kifejti a lengyelek elutasitó álláspontját és azzal okolja azt meg, hogy a kormány a képviselőházban mesterségesen üzente meg a lengyel lakosságnak a háborut és százmillió márkát fordit arra, hogy a lengyeleket kedvezőtlen gazdasági helyzetbe döntse.

Posadowski államtitkár kijelenti, hogy sajnálatos volna, ha az a szokás kapna itt lábra, hogy egy szövetséges állam belső országos ügyeit tárgyalják. Távol van a porosz kormánytól politikai harczot vivni a lengyelek ellen, akik alattvalóik, (Ellentmondás.) de érdeke és kötelessége arról gondoskodni, hogy lengyel vidékeken megmaradjon a német lakosságnak gazdasági és politikai állása, amely a lakosság virágzása érdekében szükséges. A porosz kormány azt a politikát követi, hogy ott fentartsa és erősitse a német nyelvet. (Tetszés.) Távol áll a kormánytól, hogy a lengyel lakosságot germanizálni akarja. A lengyelek is a német birodalomhoz tartoznak. Ha elismerik, hogy erős hajóhadat kell teremteni, akkor meg kell szavazniok a javaslatot. (Tetszés.) Vissza kell utasitania ha itt a porosz kormány ellen oly támadást intéznek, amelyet arra lehetne magyarázni, hogy a lengyel alattvalóknak hadat üzentek. Mi — igy végzi az államtitkár — a lengyel alattvalókat mindig ugyanazzal a mértékkel mértük, mint a németeket.

A tárgyalást holnap folytatják.

HIREK.

A párbajdependance.

Ha a helyhez és az alkalomhoz illenék, most azt irhatná valamely lelkiismeretes reporter, hogy a Vörös-kereszt-egyesület budai kórházában ezidő szerint „vig élet" folyik. A Krisztinaváros végén, a kopár hegyek alatt, megelevenedett a csöndes pavillon-város és a kórház előtt egyre-másra fogatok állnak meg, a párbajok sebesültjeinek látogatóival. A sebészeti osztály szélső pavillonjában balról egész sor rosszul járt párbajozó van bekötözve. Fejsebek, koponyazuzódások, bordasérülések, lőtt és vágott sebek kinálkoznak itt a tanulni vágyó sebésznek és különösen Farkas László főorvos osztályán bővében vannak azok a klinikai esetek, melyekről az orvosi irodalom ilyen erős realizmussal szokott megemlékezni:

„A mellkas baloldali részén egy haránt lefutó, szederjés bőrduzzadástól kisért, mintegy tiz czentiméternyi vágás látható, erősen lobosodott környi szövetekkel. A sérülés irányából és mélységéből következtethető, hogy az valamely hosszukás, éles eszközzel, példának okáért lovassági karddal ejtetett. A sebesült gyógyulása a körülményekhez képest mintegy 78—80 napra tehető."

Egy olvasónk, aki bennjárt az egyik párbajsebesültnél, látta, hogy a pozsonyi főispán betegszobája előtt egész sor ajtó nyilik ki a folyosón, ha látogatója jön Szalavszkynak; a törökös fehér turbánba, arabs burnuszokba és vattakötésekbe burkolt alakok mind maguk is látogatókat keresnek,

— Kik ezek? — kérdezte a vendég.

— Ez a Farkas László dandára — felelte az aszszistens. — Olyan, mint a Feriz bég amazondandárja a Törökvilág Magyarországon-ban. Azok a szivükön sebesültek meg, a vezérükhöz azért szálltak, ezek meg a balhalántékukon sebesülnek meg, meg a jobb középujjukon, Farkas Lászlóhoz azért szállnak.

. . . Idilli hely, bájos fészek ez a kis párbajdependance, az Erzsébet-kórház. A Törökvilág Magyarországon-t olvassák az Erzsébet-kórházban!

Itt egyben megirhatjuk, hogy a budai kórház betegének, Szalavszky Gyula főispánnak, állapota napról-napra javul, bár a mély és nagy seb begyógyulása még hosszabb ideig eltart.

Trencsén vármegye törvényhatósága a mai napon a következő táviratot intézte beteg főispánjához:

Trencsén vármegye mai napon közgyülésbe összegyült közönsége határtalan örömének ad kifejezést Nagyméltóságod egészségében beállott tartós javulás felett és biztositja Nagyméltóságodat őszinte ragaszkodásáról és tántoritathatlan bizalmáról.

Trencsén vármegye közönsége.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése e hónap végén lejár, hogy a megujitásról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése akadályokba ütközzék. Legjobb, ha az előfizetési összeget a lapunkhoz csatolt postautalványnyal sziveskednek beküldeni.

A kiadóhivatal.

— **Natália főherczegnő meghalt.** Frigyes főherczeget, a pozsonyi hadtestparancsnokot és nejét, Izabella főherczegnőt, aki élénk részt vesz a magyar kulturális mozgalmakban, nagy csapás érte: leányaik közül a negyedik, a 14 éves Natália főherczegnő, ma este féltizenegykor meghalt. Nem sokáig volt beteg a fiatal főherczegnő. Még nincs két hete, hogy az első hirek érkeztek betegségéről, mely azóta egyre aggasztóbbá vált. Ma délelőtt a következő távirat érkezett a beteg állapotáról:

A beteg Natália főherczegnő állapota tegnap óta rosszabbra fordult. Tegnap este az agynyomás jelenségei még inkább fokozódtak. A beteg az éjet nagyon nyugtalanul töltötte, csak reggel felé nyugodott meg.

A főherczegnő halálhire nagy részvétet fog kelteni az egész országban, ahol Frigyes főherczeget és családját nagyon szeretik. Az elhunyt Natália főherczegnő Pozsonyban született 1884. január 12-én; teljes neve: Natália Mária Terézia.

— **A miniszterelnökség hurczolkodik.** A miniszterelnökség a jövő évi január vége felé az „Európa", volt „Tigris"-szállodába költözik, minthogy a miniszterelnökségi épületet 1899. február elején lebontják, hogy helyébe diszesebb palotát épitsenek. Báró Bánffy miniszterelnök az emlitett szállodat 2¾ évre, azaz 1901. év végéig vette bérbe.

— **Készülődés a hadgyakorlatokra.** Temesvári tudósitónk táviratozza, hogy Görgey gárdista-ezredes vezetése alatt már befejezték a helyszini szemlét a királyi szállás és a hadgyakorlatok intézőinek Buziás fürdőben leendő elhelyezése ügyében. A király az uradalmi főtisztség épületében, Beck vezérkari főnök pedig Schottola Ernőné fürdőtulajdonos házában fog lakni. Az üvegtöltő termet udvari konyhává alakitják s mellette a fürdői parkban lesz a tábori sátor. Több udvari hivatalnok már állandóan Buziáson marad.

— **Véres kardpárbaj.** Báró van der Becke Arnold, akinek néhány héttel ezelőtt Simonyi Dénessel pisztolypárbaja volt s megsebesült, tegnap a Fodor-féle vivóteremben kardpárbajt vivott báró Rajacsics Józseffel. Az affaire valami családi dologból keletkezett. Rajacsics az első összecsapásnál valósággal lemetszette ellenfelének a feje tetejét. A vérzést alig tudták elállitani. Rajacsics is megsérült, de nem oly sulyosan. Báró Van der Becke Arnold, ha felgyógyul, báró Rajacsics György temesmegyei birtokossal, báró Rajacsics József bátyjával mérkőzik meg.

— **Mádi Kovács betegsége.** Mádi Kovács György, az armádia legnépszerübb tábornagya, gerjeni birtokán influenzát kapott, melyhez ujabban tüdőlob szegődött és most sulyos betegen fekszik fővárosi lakásán.

— **Személyi hir.** Bécsből jelentik, hogy Krieghammer közös hadügyminiszter ma délután elutazott Budapestre.

— **A bárókisasszony tragédiája.** Palermóban — mint levelezőnk táviratozza — Gibasse Therese bárókisasszonyt, amikor édesanyja kiséretében sétált, de Bara Franca lovag megtámadta és késsel négy szurást ejtett rajta. A báróleány sebei nagyon veszélyesek; alighanem belehal sebeibe. A nép a lovagot megakarta lynchelni, azonban a rendőrség közbelépett és bekisérte. A lovag 27, a leány 17 éves. A tett oka nem viszonzott szerelem. Palermóban most természetesen egyébről sem beszélnek, mint a szerelmes és kegyetlen lovagról és a szerencsétlen bárókisasszonyról.

— **Lujza herczegnő gondnokság alatt.** A frankfurti Kleine Presse irja: Koburg Lujza herczegnőt szülői, akik borzasztóan fel vannak háborodva a családi botrányon, gondnokság alá akarják helyeztetni. A herczegnő Nizzában óriási adósságokat hagyott hátra; hogy egyebet ne emlitsünk, az Il Paradiso villa bérét, 35.500 frankot, toilettekért több százezer frankot és a cselédség egész bérét, amelyet a herczegnő nem fizetett meg. Lujza herczegnő, hir szerint, visszautazott Nizzába, ahol nem a Villa Paradisoba, hanem egy kisebb félreeső villába költözött. Bécsben és Brüsszelben már megtették a lépéseket Lujza herczegnőnek gondnokság alá helyezése végett.

— **Esküvő.** Guthi Imre hirlapirótársunk, a „Pesti Hirlap" munkatársa és a „Rendőri Lapok" szerkesztője, április 3-án délelőtt tiz órakor tartja esküvőjét a dohány-utczai izraelita templomban Mezei Berta kisasszonynyal, Mezei Sándor lapkiadótulajdonos leányával.

— **Gladston állapota.** Londonból jelentik a „N. Fr. Pr." utján: Gladston Hovardenban nagyon rosszul töltötte az éjjelt. Állapota változatlan. Azt mondják, hogy az orrcsont necrosisában szenved. Az orvosok műtéttel akarnak segiteni a bajon, de a beteg magas kora miatt nem igen tudják magukat elhatározni e lépésre.

— **A beteg gróf Andrássy.** Gróf Andrássy Aladár állapota tegnap óta nem változott s így az még mindig aggodalomra ad okot. Ma délelőtt József és Frigyes főherczegek, délután pedig Izabella főherczegnő táviratban tudakozódott a gróf betegsége felől. A beteget ma is sokan látogatták meg, ezek között: báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Fejérváry Géza és Darányi Ignácz miniszterek, Lobkowitz Rezső és Windischgrätz herczeg táborszernagyok.

— **Sztambulov gyilkosát elfogták.** Csak a napokban tárgyalta a szófiai felebbviteli biróság Sztambulov volt miniszterelnök gyilkosainak pörét és meglehetős enyhe büntetést mért a vádlottakra, kik állitólag a merényletben csak segédkeztek. A tulajdonképeni gyilkos, aki Sztambulovot összevagdalta, most került kézre Baciu román faluban. Neve Hali Sulia, alias Mihalea. Az annak idejében kibocsátott személyleirás tökéletesen ráillik. Találtak nála a galatzi török konzul által kiállitott utlevelet, amely Bajerim Rusztem névre szól, de bevallotta, hogy ez csak álnév. A gyilkost három román csendőr fogta el a belügyminiszter által legutóbb kibocsátott körözö levél alapján. Most Bureuban a csendőrkaszárnyában van letartóztatva, a romániai kormány azonban már értesitette a bolgár miniszteriumot a gyilkos kézrekerítéséről, akinek kiszolgáltatása iránt megindultak a tárgyalások.

— **Az utolsó tokaji.** Az orosz czárné, ugy beszélték ma a képviselőház folyosóján, körülbelül ötvenkétezer forint áru tokaji bort vásároltatott Magyarországon. A czárné sokat gyöngélkedik s orvosság gyanánt issza a jó tokajit. A vásárlás nehéz dolog lehetett, mivel tokaji már évek óta alig akad, különösen abból a fajtából, amely szőlőtőkén termett. Ha csakugyan találtak még ennyi tokajit, bizonyosan belevették az utolsó litert is.

— **Egy öreg ujságiró halála.** Marburgban (Poroszország) meghalt Hans Wachenhusen, egy régi érdemes ujságiró, hetvenegy éves korában. Igazi ujságiró volt aki az „AugsburgerAllgemeine", a „Kölnische Zeitung" és egyéb nagy hirlapoknak irogatott érdekfeszitő tudósitásokat. Járt ő a krimi háboruban, részt vett a porosz-neuenburgi konfliktusban, aztán Afrikában fordult meg s ugy en passant jelen volt, amikor Kabiliát meghóditották. Majd az osztrák-olasz háboruban vett részt, utána Garibaldi mellé szegődött, később Langiewiczhez, akinek oldalán a lengyel forradalom élén állott; a schleswig-holsteini német háboru, a német-franczia háboru: mind látta Wachenhusent, aki érdekes tudósitásokat közölt lapjában, a „Kölnische Zeitung"-ban. Tudósitásait mindig regényalakban is kiadta, irt azonkivül számos elbeszélést, regényt, köztük egy pár magyar tárgyut is, például: A hajdu, Czigányvér, Az ifiasszony stb.

— **Vasuti katasztrófa.** A Bécsből Berlinfelé haladó gyorsvonat ma délben Boroszlónál kisiklott. Az utasok közül állitólag tizenhét meghalt s többen megsebesültek. A szerencsétlenül járt vonatnak délben kellett volna Berlinbe érkeznie, de helyette csak az iszonyu szerencsétlenség hirét hozta a táviró. A pályaudvaron sokan várták a bécsi gyorsvonatot s ezek közt az iszonyu hir nagy izgatottságot okozott. A kisiklást gondatlanság okozta.

— **Bem hadsegédének emléke.** Maros-Vásárhelyt márczius 15-én leplezték le nagy ünnepségek közt Bem egykori hadsegédének, Lukinavitsnak, siremlékét. Lukinavits volt az, aki midőn 1849. év augusztusában Beszterczét bevette a magyar sereg, a katholikus templom tornyáról lesből Bemre irányzott golyót testével felfogta, ezáltal megmentette Bemnek életét, de ő maga sulyosan megsebesült. Bem parancsára Kolozsvárra, ahol neje és gyermekei voltak, akarták vinni, de utközben meghalt s igy Maros-Vásárhelyen temették el. A székely nép a legnagyobb tisztelettel vette körül az elhunyt hadsegéd sirhelyét, egy ismeretlen kéz pedig 50 éven keresztül állandóan friss virágokkal halmozta el a halott sirját. A leleplezési ünnepen jelen volt az a parasztember is, aki 1849-ben Bem parancsára kocsijára tette a sebesültet s Kolozsvárra akarta szállitani. Ugyancsak ő segédkezett a meghalt eltemetésénél is. Érdekes, hogy az emlékoszlopot ingyen faragta a kőfaragó s ingyen helyezték el a munkások is.

— **Az oltáregyesület kiállitása.** Ma délután három órakor nyitotta meg az oltáregyesület kiállitását Császka György kalocsai érsek, aki a gyengélkedő herczegprimást képviselte. A kalocsai érsek pontban három órakor érkezett meg és megáldotta a kiállitott egyházi szerelvényeket. Ezután a következő beszéddel nyitotta meg a kiállitást:

„Midőn ő eminenciájának, az ország herczegprimásának felettébb megtisztelő megbizásából az érdemdus budapesti oltáregyesület ez évi kiállitásának egyházi szerelvényeit megáldottam, ezt annál nagyobb lelki örömmel tettem, minél inkább épülök ennek az egyesületnek dicséretes, buzgó, szent működésén. Szivből óhajtom, hogy ez az áldásosegyesület Isten kegyelmének támogatása mellett minél jobban virágozzák és igy háza ékességének és a legszentebb Oltári-szentség iránti leghódolóbb, legmélyebb tiszteletnek minél hathatósabb eszközévé váljék. Eme forró óhajomból kifolyólag az egyesület lángbuzgalmu elnöknőjének, a nagyméltóságu grófnőnek és fáradhatlan igazgatójának, valamint összes tagjainak Isten bőséges áldását kivánom és a kiállitást megnyitottnak nyilvánitom."

Kanter Károly, az oltáregyesület egyházi igazgatója üdvözölte az érseket és megköszönte az egyesület nevében, hogy személyesen nyitotta meg a kiállitást. Ezután az angol-kisasszonyok növendékeinek az énekkara énekelt, mire az érsek megtekintette a kiállitást. Öt teremben közel negyvenezer forint értékü egyházi szerelvények: remek kelyhek, monstrancziák, szép hímzésü mennyezetek, infulák, kazulák, pluviálék, stólák, oltárteritők vannak kiállitva, amelyeket egytől-egyig az egyesület tagjai maguk készitettek szegény egyházaink felsegélyezésére. A kiállitást az egyesület Lipót-utcza 16. szám alatt levő helyiségében a nappali órákban három napon át látogathatja meg a közönség.

— **A fogarasi visszaélések.** A félhivatalos Bud. Tud. ma a következőket jelenti: A fogarasi magyar királyi állami ménesbirtokon felmerült szabálytalanságokra vonatkozólag illetékes helyről a következő tájékoztatást kaptuk: A fogarasi magyar királyi ménesbirtok igazgatóságánál az elmult évben nagyobb foku mulasztásokat tapasztaltak. S ezért a mulasztást elkövetett tisztviselők ellen a földmivelési miniszter fegyelmi vizsgálatot indittatott és annak befejeztével a ménesbirtok igazgatónak ideiglenes nyugdijaztatása és a ménesbirtok igazgatásának átadása iránt intézkedett. Mielőtt azonban az átadás bekövetkezett volna, az igazgató, jóllehet az átadásra miniszteri rendelet utasitotta, engedély nélkül eltávozott Fogarasról. Az átadás folyamán ujabb szabálytalanságok derültek ki, aminek alapján a miniszter az igazgatót állásától és fizetésétől is felfüggesztette, egyidejüleg pedig — miután jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen — őt a „Budapesti Közlöny" utján jelentkezésre hivta fel. Némely lapnak ama közleménye, hogy az államkincstárt ez ügyből 50—60.000 forintnyi károsodás érné, nem felel meg a tényállásnak, mert a vizsgálat folyamán eddig csak az derült ki, hogy az igazgató 1200 forinttal nem számolt el, ez összegnek, nemkülönben az igazgató mulasztása és szabálytalan eljárása folytán a kincstárra háromolható károknak a biztositására pedig a birói intézkedést mindössze 8106 forint 24 krajczár maximális összeg erejéig elrendelték.

— **Óriási sziklarobbantás.** A Hudson csodálói és a hires turisták szemeiben valóságos szentségtörés az ugynevezett „indus fej" sziklacsucsának nemrégen történt fölrobbantása. Ez a szikla évszázadokon át kimagaslott a Hudson jobb vonalán, Fort Lee közelében elhuzódó sziklagerinczezetből. Már eltünt a hires „indus fej" csucs, ép ugy, amint el fog tünni ennek alapja, a „Palisades". A „Carpanter Bros" kőfejtővállalat, mely nem viseltetik nagy gyöngédséggel a természeti szépségek iránt, szerződést kötött e szikla fölrobbantására és hogy a munka sok időt ne vegyen igénybe, elhatározta, hogy az „indus fej"-től kezdve aláaknázza s aztán felrobbantja. Hogy az akna elhelyezhető legyen, szükséges volt a csucstól lefelé számitott nyolczvan láb és az alaptól fölfelé számitott ötven lábnyi távolságban egy-egy, a sziklába nyuló száz-száz láb hoszszuságu alagutat ásni, melyeket aztán villamos összeköttetésbe hoztak. A munkálatokat Hung Reilly vezette. A robbanás eredménye nagyon kielégitette őt, jóllehet a robbantást kétszer kellett foganatositani. A robbatnás délelőtt tiz órára volt kitüzve. A villamos gomb megnyomásával Haggerty Alice kisasszonyt bizták meg. A kisasszony azonban, ugy látszik, hogy a döntő pillanatban trémázott, mert a gombot nem nyomta meg kellő erővel s igy nem robbant fel az egész akna, hanem csak egy része, mig az „indus fej" azután fönmaradt s diadalmasan tekintett lefelé a sziklahalmazra. Reilly látván, hogy a munka csak félig sikerült, méltatlankodott ugyan, de azért csakhamar megvizsgáltatta a többi aknát s miután meggyőződött, hogy azok még töltve vannak, ő maga nyomta meg teljes erővel a gombot. És ekkor az „indus fej" széjjel omlott, elveszitette egész alapzatát is, melyen a világ keletkezése óta nyugodott. Kiszámitották, hogy a két robbanás nem kevesebb, mint 400 ezer tonna követ fejtett, mely mennyiség a „Carpanter" czégnek egyelőre elég. Ezután következik csak a „Palisades" alsó részének a fölrobbantása.

— **A megszökött albiró — szobapinczér.** A főkapitányság Gallovich Viktor, a megszökött albiró ellen még a mult héten kiadta a körözőlevelet. A körözésnek azonban nem volt eredménye. mert Gallovich tudvalevőleg Amerikába vitorlázott, Erről a főkapitányságot most hivatalosan értesitette a New-Yorkban székelő osztrák-magyar konzulátus mire a megszökött albiró ellen kiadott körözést a főkapitányság ma beszüntette. Gallovich különben maga is hirt adott már tegnap egy ismerőséhez inzett levelében hollétéről és kalandos életéről. Gallovich e levelében tudatja, hogy New-Yorkban van s annak egyik külvárosi nagyobb szállodájában szobapinczér. Voltaképen tolmácsnak akarták szerződtetni, de nem lehetett, mert a magyar nyelven kivül csakis a német nyelvet beszéli, de ezt is roszszul. Az angol és franczia nyelvekhez meg abszolute semmit sem ért. Jelzi levelében, hogy New-Yorkban szándékozik állandóan megtelepedni s ha teljesen elsajátitja az angol nyelvet, akkor New-York város szolgálatába lép, amire nézve már biztató igéretet is nyert. Egyébként most perli a hajótársaságot, amelynek hajóján minden vagyonát elvesztette. Addig, amig a per eldől s ő megkapja pénzét, pinczéreskedik. Levelében élénken kérdezősködik a „hatás" felől, amelyet váratlan eltünése idézett elő. — Gallovich ellen, aki tartalékos közös hadseregbeli gyalogos-hadnagy, most folytatják a katonai becsületügyi eljárást. Már egyszer megidézték, de nem jelent meg az idézésre. Most még kétszer fogják megidézni és ha ez idézésekre sem jelenik meg, minden további eljárás nélkül megfosztják tiszti rangjától. Mivel pedig Galovichnak a honvédség kötelékében még be kell vonulni a fegyvergyakorlatra, mint katonaszökevényt fogják országszerte köröztetni.

— **Egy banktisztviselő jubileuma.** Boór Ákos, a Pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósági titkára a legközelebbi napokban üli meg hivataloskodásának 25 éves jubileumát. Ebből az alkalomból Boór Ákost tisztviselőtársai ovácziókban fogják részesiteni, de ünnepelni fogják egyuttal igen számosan azon ismerősei közül is, akik vele, mint a bank egyik bizalmas állásban levő főtisztviselőjével, évek során ál érintkeztek és szolgálatkészségéért irányában ezuttal elismerésüket kivánják kifejezni.

— **A berlini bankjegylopás.** Berlinből táviratozzák: Hammacher képviselő, az állami adósságokra felügyelő parlamenti bizottság elnöke ma rendkivüli ülésre hitta össze a bizottság tagjait. Az ülés összefüggésben van a Grünenthal óriási sikkasztásával. A rendőrségnél szerzett értesülések szerint meglepő nagy a lopett összeg, de egyelőre még pontosan nem lehet megmondani, hogy mekkora. A rendőrség valószinűnek tartja, hogy az államnak a nagy mértékben üzött visszaélések nem okoznak nagy kárt, mert Grünenthal lakásán és még más helyeken a lopott pénz legnagyobb része megkerült. Grünenthal

a saját személyére csak vagy 30.000 márkát költött évente, de különböző szeretőinek óriási összeget ajándékozott. A rendőrség eddig 420.000 ezer márkát foglalt le. Az egész lopott összeg félmilliró körül van. A bankjegylopást már 1894. óta üzték, amiből egész világos, hogy a bankjegyek kezelésénél nem valami nagy ellenőrzést fejtenek ki. Grünenthal konokul tagadja a lopást. Grünenthal már márczius 12-én elment a bankárjához, akinek közvetitésével játszott a börzén és ki akarta egyenliteni számláját. A bankárnak azt mondta kifogásul, hogy üdölő utra megy. Valójában azonban már akkor sejtette, hogy felfedezték manipulációit.

— **A bóra.** Fiuméból táviratozzák: Tegnapig nyári meleg idő volt s most hideg bóra dühöng. A tenger erősen háborog. Ban Mazura osztrák-magyar gőzöst a Földközi-tengeren erős vihar érte utól, ugy, hogy alig tudott tegnap Barcellona kikötőjébe jutni. A mai 1002. számu budapesti gyorsvonat másfél órai késéssel érkezett Fiuméba.

— **Egy ütés miatt.** Tarnopolban — mint tudósitónk táviratozza — ma egy káplár agyonszurt egy közembert. Ugy történt az eset, hogy a 25. gyalogezred Bruger nevü káplárja valami miatt arczul ütött egy bakát. A legény sem volt rest és nyomban visszaadta földjebbvalójának az arczulütést. Erre a káplár kihuzta a panganétját és beleszurta azt a baka hasába. A szerencsétlen legény szörnyet halt.

— **Pénzhamisitó banda.** Bácskai tudositónk irja: A bácskai szerbeket még mindig kisérti a gyors meggazdagodás vágya és egyre-egyre gyártják a hamis ezüstforintosokat meg a bankókat. A hamisitott ezüstforintosok teljesen hasonlitanak az eredeti ezüstforintokhoz, csak szinre nézve világosabbak és csengésük tompább. A zsablyai csendőrség egy bankócsináló banda nyomára jutott és elcsipte annak fejét, Csurcsin Jóvan jómódu csurgói lakost, amint az hamis ötveneseket és ezreseket kinált eladásra harmadrész jó pénzért, ezenkivül hamis ezüstforintosokat olcsón vesztegetett. Csurcsin mindjárt beismerő vallomást is tett, megnevezte czinkostársait is és előadta a bankóprést, meg az ezüstforint-prést. A deliquenseket az elkobzott papir- és ezüstpénzekkel meg a présekkel együtt átadták az ujvidéki királyi törvényszéknek.

— **A nyomor miatt.** Prottkó János 57 éves kőmives már régóta nem kapott munkát. Nyomorusága annyira elkeseritette, hogy ma délután lakásán elvágta a nyakát és ezután zsineggel az ajtó kilincsére akasztotta magát. Mikor tettét észre vették, már halott volt. Holttestét beszállitották a boncoló intézetbe.

— **Nyakszirtmerevedés.** Utóbbi időben járványosan lépett fel ez a borzasztó és rejtélyes betegség, amely Krajnában évenkint szedi áldozatait, Potoskovas és Kotredesch községekben két férfi és hat gyermek esett a betegségbe; három gyermek rövid betegség után meghalt. Az epidemiát a szomszédos Trifailból, hol nagyon hevesen lépett fel, hurczolták be. A tartományi kormány minden lehető intézkedést megtett, hogy a baj továbbterjedését megakadályozza.

— **Gyilkosság.** Nyiregyházáról jelentik: Havrila János nyiregyházi lakost tegnap este a mezőn találták, véresen, fején óriási sebbel. Hazaszállitották, ahol meghalt, anélkül hogy eszméletét visszanyerte volna. Valószinü, hogy rablógyilkosság áldozata lett, mert jómódu ember birében állt. A tett szinhelyén véres furkósbotot találtak, melynek bunkója beleillik az ütött sebbe. A tettes kinyomozására vizsgálatot inditottak.

— **Egy számtiszt öngyilkossága.** Ujvidéki levelezőnk jelenti: Nagy feltünést keltett városunkban, hogy Rohonyi Dezső, Ujvidék városának számtisztje, ki a legelőkelőbb társadalmi körökben szivesen látott, rendkivüli müveltségü, intelligens egyén volt, öngyilkossági szándékból revolverrel a szájába lőtt. A szerencsétlen embert hozzátartozói átlőtt fővel, eszméletlen állapotban nagy vértócsában találták fel. Levelet is irt végzetes tettének elkövetése előtt és abban azt állitja, hogy zilált családi viszonyok késztetik, hogy életétől megváljon. Rohonyi állapota oly veszélyes, hogy az orvosok teljesen lemondtak róla.

— **Elfogott rabló.** Az 1047. számu rendőr a külső váczi-ut és Hungária-ut sarkán levő Gregersen-féle gyár kapujában gyanus alakot látott ácsorogni. Feléje ment, de az ismeretlen futásnak eredt. A rendőr utána iramodott s hosszas hajsza után elfogta. Vallatása alkalmával Halek Vincze napszámosnak mondta magát s lakásául egy külső váczi-uti házat jelölt meg. A rendőr elment vele a jelzett helyre, ott azonban az illetőt nem ismerték. Igy ment ez háromszor, mig végre egy helyen felismerték, de nem Haleknak, hanem Harbut Mihály czernidunajeczi születésü 47 éves napszámosnak, Kitünt, hogy többször büntetett és a fővárosból kitiltott alak. Valószinü, hogy ő követte el az utóbbi időben előfordult rablásokat, mert már huzamosabb idő óta csavarog foglalkozás és lakás nélkül. A rendőrség letartóztatta.

— **Megölte a mostoha apját.** Miskolczról irják: Parasznyán egy tizennyolcz éves legény agyonszurta öreg mostoha apját, Dömötör Pál gazdát, akivel valami örökség miatt összeveszett.

— **Testvérgyilkosság.** Szabadkai tudósitónk irja: Tegnap szerelemféltés miatt egy külvárosi korcsmában tánczmulatságon testvérgyilkosság történt. Gyokicza Vlado és Péter testvérek egy leányba voltak szerelmesek, a tengerszemü Milinszki Katiczába. Mindketten versenyeztek a szép Katicza kegyéért és kezéért, ámde a hamiskás leány határozottan egyiknek sem nyilatkozott és szivesen fogadta mindegyiknek ajándékát. Vlado, az idősebb, mégis azt vélte látni, hogy Katicza jobban huzódik öcscséhez, aki nyalka huszár is volt, tehát vak dühében elhatározta, hogy öcscsét elteszi láb alól. Tervét keresztül is vitte tegnap a tánczmulatságon. Tánczközben vasruddal olyat huzott a mit sem sejtő öcscsére, aki épen boldogan tánczolt imádott Katiczájával, hogy a szerencsétlen vértől borultan hullott a padlóra és rövid kinlódás után meghalt. A testvérgyilkost még az éjjel elfogta a csendőrség és bekisérte a királyi törvényszék börtönébe. Gyokicza Vlado bevallotta, hogy az öcscsét szerelemféltésből ölte meg.

— **Hitvesgyilkosság.** Aranyos-Maróthról hitvesgyilkosság hirét táviratozza levelezőnk: Janovics János gesztőczi lakos feleségét született Bittner Paulinát márczius 22-én délelőtt 11 órakor fejszével agyonsujtotta. Janovics csak négy hónappal ezelőtt vette nőül Bittner Paulinát, azonban, állitólag kevesebb hozományt kapott vele, mint amennyit várt s ezért mindjárt házasságuk után kitört köztük a viszály. A gyilkosság napján semmi szóváltás sem volt köztük, valószinü azonban, hogy az apósával veszett össze a férj, aztán felbőszülve hazarohant s anélkül, hogy a konyhában foglalatoskodó feleségéhez csak egy szót is szólt volna, felragadta a kezeügyébe eső baltát s azzal ugy sujtotta halántékon a szerencsétlen asszonyt, hogy az egy hang nélkül holtan rogyott össze. Janovics önként jelentkezett az aranyosmaróthi királyi ügyészségnél.

— **Brutális szerető.** Szücs Ilona budapesti születésü 22 éves dohánygyári munkásnő szerelmi viszonyt folytatott Wehninger János pécsi születésü henteslegénynyel. Szeretője azonban az utóbbi időben csavargásra adta fejét, miért is a leány szakitani akart vele. A legény sehogysem akart ebbe belenyugodni s a napokban megjelent a leány védgát-utcza 12. szám alatti lakásán s a leány öcscsét megverte s oly fenyegető módon lépett fel, hogy a leány hozzátartozói ijedten menekültek előle. Szücs Ilona akkor épen betegen feküdt. Wehninger kihuzta az ágyból, ütötte-verte, majd pedig gyürűjét akarta ujjáról lehuzni, miközben folyton leöléssel fenyegette. A leány ijedtében az ágy alá menekült és segélykiáltásaira a szomszédok közül Sznahosi József henteslegény a lakásba ment s többek segitségével a dühöngő legényt lefogta s az előhivott rendőrnek adta át.

= **Qnisisana Automata: Buffet V.,** Váczi-körut 12. sz. a. „Szolgáld ki magad" jelszó alatt angol mintára remekül berendezett buffet nyitott. Csak 1 darab 20 fillérest kell a szekrénybe dobni és tetszés szerint ihatunk bort, sört, kávét vagy akármilyen likört vagy ehetünk bármily uzsonnát. Ne mulassza el senki ezt megnézni.

= **Villamos és gázcsillárokat** ajánl a *Csillárgyár* részvénytársaság, Budapest, VII., Ilka-utcza. (Közlekedés zuglói közuti vasuttal).

A legsötétebb majdánkai erdő.

Hetek óta tárgyalják az ujságok a legsötétebb majdánkai erdő ügyét. Urbi et orbi hirdették, hogy Máramarosban százezreket sikkasztottak és ebbe a sikkasztásba előkelő emberek vannak belekeverve. Most a sötét, rejtelmes ügybe némi világot vet Toma főszolgabiró egy nyilatkozata, melyben elmondja, hogy az egész dolgot erőnek erejével fujták fel; mert aki ismeri a helyzetet, tudja jól, hogy ezt az ős-fenyőerdőt évszázadok óta vágták és vágják ma is. Tulhasználás 1894-ig nem történt, az erdő rendes üzemterv szerint kezeltetett. Alaptalan ráfogás az is, hogy az urbéres közönség fáját az urbéres közönség tisztviselői saját hasznukra értékesitették. A kivágott összes fát a jogosult urbéresek kapták telekkönyvileg kitüntetett jogosultságuk arányában, tehát a közönség károsodásáról beszélni nem lehet.

Egyike a legtulzottabb állitásoknak az, hogy egyesek ebből a fakihasználásból meggazdagodtak, holott a tényállás épen az ellenkezőt mutatja. A vidék összes fakereskedői tönkre mennek, a pusztulás, a nyomor hangja s a végrehajtó dobpergése hangzik csupán e vagyonilag teljesen tönkrement vidéken. A szegénység, a mindennapi kenyér után való vágy adta az urbéres közönség élelmesebb részének az eszmét, hogy a mult év tavaszán a választmány s a tisztviselők tudta és hozzájárulása nélkül az erdőben nagyobb erdőrendészeti kihágást kövessenek el s ledöntsenek engedély nélkül vagy 40,000 szálfát. Miután azonban e szálfák legnagyobbrésze olyan, hogy darabonkint 30 krajczárt sem ér, a kár nem olyan nagy, amint azt a laikus ember gondolná. Amellett pedig az összes fákat, a választmány által tényleg eladott fával együtt, lefoglalták és az urbéres község javára értékesiteni fogják, nincs tehát semmi kár, vagy legalább alig valami.

Ily körülmények között arról beszélni, hogy az urbéres közönség százezerre menő károkat szenvedett, nem egyéb, mint mese. Hisz ezt a kárt, ha léteznék is, a volt urbéresek követték el saját hasznukra, azt tőlük senki el nem csalhatta.

A vizsgálóbiró Riskó Béla szolgabirót nem is ezért a kárért tartóztatta le, hanem mert gyanuja volt, hogy Riskó egy harmadik személy ellen az igazat bevallani nem akarja; Reviczky Károly körjegyző sem emiatt került vizsgálati fogságba, hanem mert a vizsgálóbirónak gyanuja volt, hogy egy százforintos bevétel elsikkasztatott s ezt hivatalos sikkasztásnak tartotta. Hogy azonban ezek a cselekmények nem voltak olyan sulyosak, mint azt a nagyközönség hitte, az onnan is kitünik, hogy a biróság később mindkét vizsgálati foglyot szabadlábra helyezte.

Vajna főszolgabiró halálát sem ez az eset okozta. Vajnát mindenesetre terhelte a felelősség azért, mert nem teljesitette ugy az ellenőrzést, amint kötelessége lett volna, hanem mert őt az utóbbi évek alatt vagy tizszer érte szélütési roham, nem csudálható, hogy az utolsó halálos volt. Véletlen, hogy épen a járásbiróságnál érte őt a halál, hol egy polgári ügyben volt mint tanu kihallgatva, amely semmi összefüggésben sem volt az erdőpusztitással.

Kutka Kálmán alispán Máramaros vármegyének egyik legkorrektebb férfia volt, kinek tiszta jellemének a gyanunak még csak árnyéka sem fért. S a tudósitók az ő tragikus halálát is ezzel a famózus ügygyel hozták kapcsolatba. A volt alispánt bizonyára kellemetlenül érintette ez az eset, de semmiesetre sem okozhatta halálát. Az ő halálának okai a vármegye rossz pénzügyi viszonyaiban s tulérzékeny kedélyében keresendők.

Toma főszolgabiró nyilatkozata szerint a majdánkai erdők ügyét mesterségesen fujták föl és szinezték ki, ugy, hogy a fővárosi lapok és a közönség sokkal többet foglalkozott a dologgal, mint az egyáltalában megérdemelné.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Brahms-estély.** A Hubay-Popper quartett április 3-án Brahms-estélyt rendez. Jegyek a „Harmoniá"-nál kaphatók.

* **Az Ujházi-affaire.** A napokban emlitettük, hogy az Ujházi Ede és a szinházak kormánybiztosa közt fölmerült differenciákat gróf Festetich Andor igazgató el akarja simitani és hogy e czélból már előterjesztést is tett Huszár Kálmánnak. Az igazgató azt ajánlja, hogy Ujházi Edét szerződtessék 2800 forinttal játékmesternek. A művész most 2700 forinttal kap kevesebbet, mint kapott idáig és igy, ha Festetich előterjesztésének meg is lesz a sikere, még mindig 900 forinttal kevesebb jövedelme lesz, mint azelőtt. A kormánybiztos gróf Festetich előterjesztését a belügyminiszterhez juttatta, anélkül, hogy személyesen állást foglalt volna ebben a kérdésben. A döntés tehát a miniszteren áll.

* **A Nemzeti Zenede hangversenye.** A nemzeti zenede márczius 25-én, pénteken, hangversenyt rendez a Vigadóban. A müsoron több ujdonság is szerepel, igy Hellmesberger „Szerenád"-ja és Dvorák „Bagatelle"-je.

* **A szinészek közgyülése.** Az országos szinész-egyesületben ma folytatták és befejezték a tanácskozásokat. Az ülésen Ráttkay László elnökölt. A közgyülés elfogadta Láng Lajosnak azt a javaslatát, hogy a szini kongresszusra küldendő képviselők választásánál a társulatok karczalosai is részt vehessenek szavazataikkal. Azután áttértek a nagy-surányi menedékház ügyére. A napokban ismertettük Bényey Istvánnak, a menedékház volt gondnokának, emlékiratát, amelyben panaszkodik, hogy a sziniegyesület megkárositotta. Első sorban tehát a menedékház számadásait vizsgálták át és kitünt, hogy az egyesület egyáltalán nem tartozik Bényeynek, a menedékház gondnokának, az általa követelt 2000 forinttal, hanem még Bényey tartozik az egyesületnek 215 forint 55 krajczárral. A számvizsgáló bizottság azt javasolja tehát, hogy a követelések kölcsönös megszüntetésével térjenek az áldatlan ügy fölött napirendre. Ezzel szemben Pázmándy Dénes azt javasolja, hogy a számadásokat erre hivatott szakértőkkel, állami vagy törvényhatósági likvidátorokkal vizsgáltassák át tüzetesen, s ha kitünik, hogy Bényeynek követelése van az egyesülettel szemben, ugy azt fizessék ki neki; ha viszont Bényey tartozik az egyesületnek, ugy azt, tekintettel Bényey régi érdemeire, módjában lesz egy ujabb közgyülésnek elengedni. A közgyülés Pázmándy inditványát határozattá emelte. De még el kellett intézni azt a kérdést is, hogy mit csináljanak a nagy-surányi menedékházzal, amely az egyesületnek csak anyagi kárára van? Beható vita után kimondotta a közgyülés, hogy az igazgató-tanácsot bizza meg a nagy-surányi ingatlan mentől jobb értékesitésével. Ezzel a háromnapos közgyülés, Rátkay László és Pázmándy Dénes lelkes éltetése közt, véget ért.

* **Dévai Janka estélye.** Dévai Janka ma este növendékeivel hangversenyt rendezett a tanitók kaszinójában. A fiatal énekesnők és énekesek közül a legnagyobb figyelmet Zoltán Zsigmond keltette szép bariton hangjával. Csinosan énekelt Pongrácz Lujza, sok és jól megérdemelt tapsot aratva. Hasonlóan jól fogadták Gönczi Bellát, aki gróf Zichy Géza egy poétikus dalát adta elő.

FŐVÁROS.

(A cselédek ügye.) A tanács szabályrendeletet dolgoztatott ki a cselédek ügyében s átküldötte a rendőrséghez véleménymondás végett. A cselédnek, ha otthagyja gazdáját, azonnal jelentkeznie kell a kerületi kapitányságnál, itt két heti engedélyt adnak neki, hogy a városrészben hely nélkül tartózkodjék. Száznál több közvetitőnek nem engedik meg a cselédelhelyezést. Ezek a szabályrendelet főbb pontjai.

(Gerlóczy helye.) Az állandó országház épitésére felügyelő bizottságban a fővárost Gerlóczy Károly volt alpolgármester képviselte. Nyugalomba vonulásával ez az állás megüresedvén, a miniszterelnök ma leirt a fővároshoz, hogy kebeléből egy uj tagot küldjön ki. E helyre minden valószinüség szerint az alpolgármesterek egyikét jelöli ki a tanács.

(Jelölés tiszti orvosi állásra.) Az erzsébetvárosi köztörvényhatósági bizottsági tagok, a megüresedett tiszti orvosi állásra egyhangulag dr. Grosz Sándort jelölték. A választás a jövő közgyülésen lesz.

Leczke-órák.

(A mai közgyülésről.)

A köztörvényhatósági bizottság ma ingyenes leczke-órákat adott. Rendőrség, tanács, polgármester, mérnöki hivatal, mind-mind sorra kerültek. Mindegyiket oktatták, hol külön-külön, hol együttesen a kötelességről, a lélekösmeretről s a főváros érdekeiről.

Mi lesz a foganatja, a jó Isten tudja. Bizonyosan semmi. Hisz nem először történt ez már, de némely gyereket naponkint leczkéztetnek, mégse ragad rá semmi.

Egyébiránt a közgyülés azzal kezdődött, hogy bemutatták báró Podmaniczky Frigyes levelét, a melyben megköszöni a közmunkatanácsi elnökösködésének 25-ik évfordulóján küldött szerencsekivánatot.

És most jött a rendőrség. Halmos János polgármester felelt dr. Vázsonyi Vilmos bizottsági tagnak a szocziáldemokrata munkások szakegyesületeiben és a munkásapostolok lakásán tartott házkutatások miatt beterjesztett interpellációjára.

Azt mondotta a polgármester, hogy a rendőrség, amit cselekedett, helyesen cselkedte, ez ellen sem a tanácsnak, sem a polgármesteri hivatalnak nincs mit tennie. A pénzek elkobzása följelentésre történt. A rendőrség előzetes engedelme nélkül gyüjtöttek különféle nyomtatványokkal, pártpolitikai czélokra. Ezt az államrendőrség kihágásnak vette s a pénzt, mint bünjelet, lefoglalta. Legyen megnyugodva a közgyülés, a belügyminiszter semmiféle titkos rendeletet nem küldött a fővároshoz kivételes eljárás végett.

Dr. Vázsonyi Vilmos készséggel tudomásul veszi, hogy ebben a dologban különleges kormányintézkedés nem történt. Följelentés ellenben egyáltalán nem történt. Amire a rendőrség itt hivatkozik, azt mind a saját agent provocateurjeivel tétette. Egyszerüen betörtek a munkás-szakegyesületekbe, minden konkrét feljelentés nélkül, kutatásokat rendeztek s pénzeket foglaltak le bünjelek czimén. Igy vitték el a nyomdász-szakegyesület összes vagyonát, 2000 forintot, holott törvényeink értelmében előzetes engedély nélkül csak a kolduláshoz tilos, a gyüjtésre csak egy miniszteri rendelet van, az is törvénytelen és azt is önkényesen alkalmazzák. A polgármester válaszának ezt a részét tudomásul nem veszi.

A többség azonban tudomásul vette a polgármester feleleteit.

Következett a tanács, már tudniillik a leczkéztetésben. A helypénzszedés jogáért pályázók közül két vállalat vehető figyelembe. Az egyik Kahán és Rosenfeld — 223,050, a másik — Bernfeld és Schwarz — 217.480 forintot ajánlott egy évre. Kahán és társa ajánlatukat nem szabályszerüen csinálták meg s negyedév helyett havonkint akarják az esedékes bérösszeget előre fizetni. Ezenfelül valami keresetök is van a törvényszéknél a főváros ellen. Bernfeldék pedig az árverés után való napon fölemelték az ajánlott bérösszeget 223.000 forintra s ekkora összegig kötelezték magokat arra az esetre is, ha ujabb árverésnél, más ennyit nem igérne.

A pénzügyi bizottság Kahán, a tanács pedig Bernfeld és társa mellett foglalt állást.

Dr. Szalay Mihály és Medrey Zsigmond erősen kifogásolta a tanács eljárását, amely egyenesen kedvezés az egyik pályázónak.

Halmos János polgármester akar erre szólni.

— Eláll! Eláll! Ne is beszéljen!

— Nem állok el, hanem beszélek.

Meg is cselekedte, lebirálta a pénzügyi bizottság pártfogoltjait, akiknek ajánlatát már azért sem fogadhatta el a tanács, mert a bánatpénz fejében csatolt takarékpénztári könyvecske, a szabályzat értelmében, nem volt elfogadható.

Mátyus Arisztid egy kis olajjal sietett az égett sebre, mondván: Meg vagyok győződve, hogy a tanács, mint mindig, ugy most is a főváros pénzügyi érdekeit tartotta szeme előtt.

Ezzel szavazásra került a sor. A többség mellőzte a tanács javaslatát és a pénzügyi bizottságét fogadta el.

A gombaárulást a tanács nem csak a vásárcsarnokokban és a nyilt piaczokon, hanem a füszerkereskedésekben is megengedné. Ehhez képest a szabályrendeletet is módositani kellene. De Mátyus Arisztid nem tesz föl annyi szaktudományt és lélekösmeretet a füszerkereskedőkben, amennyi a gombaárusításhoz megkivántatik. A többség azonban nem tudott Matyus Arisztid magaslatára emelkedni s elfogadta a tanács javaslatát, nyilván abban a véleményben, hogy elvégre a füszerkereskedők is lehetnek oly tudományosak, mint a kofák.

Polónyi Géza ajánlatára 54 ellen 74 szóval leszállitották a központi vásárcsarnokban levő halászok áruhelyének bérösszegét, majd egyhangulag elfogadták azt a javaslatot, hogy a budafoki helyiérdekü vasut engedélyezése elé a főváros semmi akadályt ne görditsen — azzal a kikötéssel azonban, hogy a vágány a Ferencz József hidtól a fehérvári-ut és az átlós-ut keresztezéséig közuti vasut legyen.

Most jött a kövezet, vagyis inkább az utczák és terek jó karban tartása, ami a költségvetés szerint ebben az évben 230.000 forintba kerülhet. A tanács az összeget arányosan felosztotta a kerületek között s ezt a felosztást kellett a közgyülésnek jóváhagynia. Megis történt, de csak némi előzmények után.

Steiger Gyula ugyanis sehol sem födözte föl még, mi a különbség a tegnap javitott és a teljesen rossz kövezet között. Legfölebb azt konstatálta több helyen, hogy a kövezetjavitáskor sokkal messzebbre rakják a koczkákat egymástól, mint amennyire előbb voltak. A polgármester, a középitési igazgató és kerületi elöljárók volnának ezért felelősek, de ezek, ugy látszik, nem igen törődnek a dologgal. Pedig akkor a tiz millió kövezési kölcsönt akár csak a Dunába dobnák.

Halmos János: Épen ma hivtam össze egy értekezletet a jövő hétre, hogy megállapitsuk, ki legyen a kövezési munkák ellenőriztetéseért a felelős.

Dr. Heltai Ferencz: Nem kell ide semmiféle értekezlet, mert ha lelkiismeretesek lettek volna eddig a mérnökök, most nem panaszkodhatnánk. Az értekezlet különben sem teszi őket kötelességtudóbbakká.

Polónyi Géza, jogászember lévén, nem ért a kövezéshez, mégis többször kiküldötte a tanács efajta munkák ellenőrzésére, átvételére. Megtörtént, hogy szemmelláthatóan rossz volt a munka s ő a számlát nem irta alá. Azt hitte, hogy igy legalább a vállalkozó javit majd valamit a drága pénzen csináltatott kövezeten s akkor hozza vissza a számlát aláirás végett. Csalódott, mert a pénztár kifizette az ő aláirása nélkül is. Intézkedjenek, hogy ilyesmi mással elő ne forduljon. Egyébiránt a 230,000 forint felosztásáról szóló tanácsi javaslatot elfogadja. És ezután elfogadta a közgyülés is.

Márkus József főpolgármester elnök épen kihirdeti a határozatot, mikor Lampl Hugó főszámvevő szólásra jelentkezik.

— Tisztelt közgyülés!

— Határoztunk, ne tessék szólani — vág közbe az elnök és a főszámvevő nagy boszusan hátat fordit az elnöki pulpitusnak.

Kammermayer Károly elhalt polgármester emlékének a megörökitésénél volt még egy felszólalás. Havas Rezső tudni akarta, mennyit szán erre a tanács, de a polgármester hamar megnyugtatta, hogy a költségvetést majd annak idején a közgyülés elé terjeszti. Erre azután elhatározták, hogy Kammermayer Károlynak siremléket emeltetnek, megfestetik az arczképet s utczát neveznek el róla.

Erdekes dolog nem is volt több.

TÖRVÉNYKEZÉS.

= Gárdos Lajos ügye a királyi táblán. A hitvesgyilkosság miatt életfogytig tartó fegyházra itélt ifj. Gárdos Lajos bünperének tárgyalását ma kezdte meg a királyi tábla I. büntető tanácsa Sárkány József elnöklése alatt. Az ügy előadója Dessewffy Marczel királyi táblai biró, aki a mai délelőtt folyamán részletesen ismertette a szenzációs bünper minden fázisát. A legkimeritőbben Holéczy János állatorvos és Ritter Róza tanuk vallomásával foglalkozott. Ritter tudvalevőleg azt vallotta, hogy Gárdos rá akarta őt venni, hogy a javára valljon; később pedig megkérdezte tőle, hogy a morfium nyoma mennyi idő alatt tünik el. Ezt Gárdos maga is beismeri. Azt mondja, hogy azért tudakozódott a morfiumnyomokról, mert akkor már szinte biztosra vette, hogy a felesége megmérgezte magát.

Sárkány elnök: Megtalálták nála a mérgeket?

Dessewffy előadó: A legnagyobb részét megsemmisitette.

Burg Lajos biró: Miért mérte meg Gárdos épen a morfiumot?

Az előadó: Mert ugy vette észre, hogy abból hiányzik.

Rátért ezután az előadó arra, hogy Gárdos megeskettette Ritter Rózát, hogy ha kihallgatják, azt fogja vallani, hogy a mérget nagybátyjától örökölte.

Az elnök: És Ritter Róza megesküdött?

Az előadó: Meg.

Az elnök: A Gárdosné halálát megelőző időben milyen volt a vádlott viselkedése?

Az előadó: A szülés napján elment a hivatalba, noha szabadsága volt. Kollégáival közölte az örvendetes hirt, hogy gyermeke született. Esefelé elment Szent-Endrére, hogy pénzt kérjen az apjától, és hogy egy ott lakó barátjával beszéljen, akivel együtt készült a szigorlatra. Tény, hogy husz forintot kért az apjától és beszélt a barátjával is, akinek nagy örömmel jelentette, hogy gyermeke született. De legjobban jellemzi azt, hogy mit érzett a vádlott felesége és gyermeke iránt, az a levelezőlap, amelyet tüstént a szülés után irt a szüleinek. E levelezőlapon „a kedves nagyanyának és nagypapának" az ujszülött gyermek nevében jelenti Gárdos, hogy megérkezett és kéri őket, hogy látogassák meg legalább egy napra az ő siró-rivó unokájukat.

Dr. Friedmann Bernát védő fölebbezését az előadó egész terjedelmében felolvasta.

Az itéletet holnap délelőtt tiz órakor hirdetik ki.

= Az ügyvédi állás összeférhetetlensége. Két érdekes inditvány kerül tárgyalásra e hó 27-én az ügyvédi kamara közgyülésén. Az egyik dr. Kenedi Gézáé, aki annak kimondását kéri, hogy a gyakorló ügyvéd bizonyos tisztségeket be nem tölthet és igy többek között nem lehet országgyülési képviselő sem. A másik inditvány dr. Admettó Géza ügyvédé, akinek javaslata a Magyar Jogász szerint a következő:

„Tekintettel arra, hogy a magyar, de különösen a fővárosi ügyvédségnél mind anyagi tekintetben, mind pedig erkölcsi tekintélye, működése iránti tisztelet és munkája megbecsülése tekintetében immár tarthatatlan állapotok uralkodnak; tekintettel továbbá arra, hogy a közelmultban is az ügyvédi hivatás nem respektálásának és jogai megtámadásának gyors egymásutánban több esete fordult elő, és tekintettel arra, hogy a szabad védelem szentsége, jogainak tisztelete, működése és munkájának megbecsülése közepette fejlődhetik csak egy minden tekintetben kifogástalan ügyvédi kar s maradhat meg mindenkor az eszményi magaslaton, mi első sorban az államnak és a közszabadságnak érdeke, mivel az ügyvédség a törvénykezés egy nélkülözhetetlen tényezője és a közszabadságnak egy sarkalatos biztositéka: a közgyülés egy 30 tagból álló bizottságot küld ki és utasitja, hogy a magyar ügyvédi kérdést tanulmány tárgyává téve, még folyó évi szeptember hóban tartandó rendkivüli közgyülésen erre vonatkozó javaslatait terjesze elő."

= Gróf Sztáray Tibor bünpöre. Megirtuk annak idején, hogy gróf Sztáray Tibort okiratharmisitás gyanuja miatt letartóztatták. Zelenka biró e napokban befejezte a vizsgálatot, amelynek folyamán gróf Sztáray jóhiszeműségével védekezett és azzal érvelt, hogy ha bünösnek érezné magát, bizonyára nem tért volna vissza Amerikából az elévülési határidő letelte előtt. Még csak sejtelme sem volt arról, hogy bünvádi eljárás van ellene folyamatban. Védője, valamint édesanyjának jogi képviselője, dr. Bábes Emil, tegnap szabadlábra helyezését kérték és Zelenka biró a vádhatóság inditványa ellenére el is rendelte azt, de kijelölte a gróf tartózkodási helyéül Tiba községet, ahol Sztáraynak birtoka van és ahonnan engedély nélkül el nem távozhatik. A vizsgálóbiró ezt az intézkedést a bünvádi eljárás 49-ik szakaszának 3-ik pontjára alapitja. Érdekes a birói határozatnak ez a része, mert a kriminalisztikai gyakorlatban eddig alig fordult elő. Ma hirdette ki Zelenka biró végzését a gróf előtt, aki azt megnyugvással tudomásul vette; Halász Lajos királyi alügyész azonban megfölebbezte azt, és holnap határoz a törvényszék dr. Baráth Zoltán biró előadása mellett a vizsgálóbiró végzése ellen bejelentett fölebbezés tárgyában. Megjegyezzük, hogy a gróf Sztáray Tibor terhére rótt cselekmény állitólag őt esztendővel ezelőtt követtetett el, amikor a gróf alig volt husz éves.

= Az ügyvédek panasza. Szóvá tettük nemrégiben a bünperekben szereplő védő ügyvédek panaszát, hogy a végtárgyalásokat vezető elnökök egynémelyike a védőkkel szemben türhetetlen magaviseletet tanusit. Ugy értesülünk, hogy az ügyvédi kamara részéről történt erélyes felszólalásnak meglesz a kivánt eredménye. Soós Kálmán törvényszéki biró ezután nem fog elnökölni a végtárgyalásokon; helyét dr. Agoraszto biróval töltik be.

= Felmentett szerkesztő. Pintér Gyula, Sima lapjának, a „Szentes és Vidékének" szerkesztője kétrendbeli hivatali sikkasztás miatt ma állott a temesvári fenyitő törvényszék, mint delegált biróság előtt. 250 forint váltságdijról van szó, melyet Pintér kovácsházi jegyző korában a vád szerint elkezelt volna. Az akkori pénztárnok azt vallotta, hogy a pénzt Pintérnek adta át, ki a sikkasztás leplezése végett a jegyzőkönyv két lapját ujból irta. Pintér egyébként a pénzt a károsult két félnek időközben visszatéritette. A törvényszék Pintért felmentette, mivel nem bizonyult be, hogy a pénztárnok a pénzt tényleg átadta neki. Az ügyész felebezett.

= Pulszky Károly ügye. Az országos képtár egykori igazgatójának, Pulszky Károlynak sikkasztási ügyében ma döntött a királyi kuria. A törvényszék Pulszkyt sikkasztás büntette miatt vád alá helyezte. A királyi tábla megszüntette Pulszky irányában az eljárást azzal az okfejtéssel, hogy Pulszky a terhére rótt cselekmény elkövetése idején beszámithatatlan állapotban volt, s a kár különben is megtérült még az elszámolás alatt és a följelentés megtételo előtt. A királyi kuria (előadó: Székács Ferencz biró) helybenhagyta a másodbiróság megszüntető határozatát, de a megokolásból mellőzte a kárnak még az elszámolás alatt történt megtéritésére alapitott érvet. A kuria megszüntető határozata tehát azon alapul, hogy Pulszky Károly a sikkasztás elkövetése idején nem volt beszámitható állapotban.

Paraszt-szocziálizmus.

Ma már harmadik napja tárgyalja a pestvidéki törvényszék a tápió-szentmártoni zendülőknek bünperét. A vádlottak legtöbbje tagád. Kihallgatták ma többek között Klement András vádlottat, a kinek Szent-Mártonban husz hold földje van. A vád szerint ő is ott volt a föllázadt parasztok között és ütötte-verte a ladányiakat.

Az elnök: Klement András! Vallja meg hogy maga ütötte le Katona Mihályt.

A vádlott: Dehogy is! Csak éppen hogy meglegyintettem egy kicsinykét. (Derültség.)

— No hiszen szép kis legyintés volt! A keze törött el a szegénynek.

— Megkövetem alássan: mifelénk az már ugy szokás! (Nagy derültség.)

Dr. Kenedi Géza védő: Mondja csak, öreg Klement: maga is szocziálista?

— Abbion! Én is szocziista vagyok.

— Micsoda kivánságuk van maguknak?

— Az, hogy becsülettel éljünk, mert hát manapság nem lehet megélni.

Az ügyész: Maga sem tud megélni? Hiszen magának husz hold földje van.

— Ugy vélem, hogy nem, mert sok a teher, a jövedelem meg semmi,

Dr. Kenedi védő: Hát a földes gazdák is szocziálisták?

— Bizony, jó uram, én az vagyok. Meg ugy vélem, a többi földes gazda is az.

A védő: Tanitották magukat arra, hogy több földjök lesz, ha szocziálisták lesznek?

A vádlott: (Nem felel.)

A védő: Ismernek magok hazát? Vallják-e, hogy van hazájuk?

— Igenis, kérém. Nekünk is van hazánk.

— Hát Istenben hisznek-e? Megtartják-e a vallást?

— Ép ugy, mint más adófizető polgár. (Derültség.)

Ifj. Klement András ártatlannak mondja magát. Nem látott, nem hallott semmit.

Az elnök: No Klement, maga már mindent elmondott. Még csak azt mondja meg, hogy hol beszéltek magok össze?

Geguss Gusztáv ügyész az elnök eme kérdésére kijelenti, hogy a fogház munkatermében megvan a kellő felügyelet. Ha összebeszéltek, az csak a sétáltatás alkalmával történhetett. Ezt pedig elkerülni nem lehet.

Az elnök: Kérem, amit én mondottam, azt nem a magam fejéből gondoltam ki. Tegnap hallottuk a vádlottak egyikétől, hogy vallomásukat illetőleg a munkateremben beszéltek össze. Ez igy van.

Magyar Sándor a következő vádlott.

Az elnök: Volt-e már büntetve?

A vádlott: Igen — nem.

Az elnök: No, most már melyik igaz a kettő közül?

A vádlott: Ugy vélem, igen, de már nem emlékszek rá hüséggel.

Az elnök: Gondolkodjék csak!

A vádlott: Ugy sejtem, három évig ültem a börtönben.

Árvay Gergely vádlottól azt kérdezi az elnök, hogy miként történt a verekedés.

— Megkövetem a törvény-urakat, elmondom én az igazat.

A Blaskovich ur kajátotta nekünk: „Verjék kikendtek a ladányiakat, akkor a dok munkát!

— Ejnye, ezt még nem hallottuk.

— Pedig akik odakünn vannak, mind ezt fogják vallani.

— Tudom. El vagyok rá készülve. (Derültség.)

Palovecz József arra a kérdésre, hogy milyen vallásu, igy felel:

— Talán református... de mégsem...

— Azt sem tudja?

— Az ördög vigye! Hát lutheránus! (Nagy derültség.)

— Mi a foglalkozása?

— Napszámos vagyok, ha hivnak.

— Van-e vagyona?

— Ez a rossz ködmöny, ami rajtam van.

Különben ártatlannak mondja magát.

A többi vádlott is ártatlanságát erősitgeti. Egynémelyik azzal áll elő, hogy Kubinyi volt az, aki megtámadta őket.

Ma délután kihallgatták az összes vádlottakat, ugy, hogy holnap már a tanuvallomásokra

kerül a sor. Magyar József, Kollár János, Cserváry György, Burján Pál, Kiss István, Törteli István, Mózes Pál vádlottak mind tagadnak. Tagad Fizel Pál is, a következő vádlott, pedig ő volt az első, aki ráment Kubinyira. Hasztalan szembesiti az elnök Kubinyival, megmarad tagadása mellett.

— Nem ösmer a nagyságos ur, hogy mondhat ilyet! — szólott indignálódva Fizel Pál.

— Hogyne ösmerném, hiszen három évig volt aratóm!

— No akkor nem jól látott az ur! — vágja vissza a vádlott. — Különben sohase látott jól, — mikor bejött az istállóba, a juhot is ökörnek nézte. (Derültség.)

Elnök: Miért mondja maga ezt!

— Mert a nagyságos ur azt panaszolja, hallottam, hogy mi vagyunk okai a szemfájásának.

— Értem, mért mondja.

Filipenégi György, Molnár István, Burján Gergely, Bohacsek Pál, Éliás István váltig azt erősitgetik, hogy Blaskovich Ernő biztatta fel őket, hogy üzzék el a ladányiakat.

— Attól mentsen meg bennünket az Isten, nagyságos uram! — szólottunk Blaskovich urhoz, de ő csák biztatott bennünket:

— Emberek, én magukkal akarok dolgoztatni, verjék ki hát a ladányiakat!

Molnár Illés, a budapesti villamos vasut egyik kalauza, szintén tagadja bünrészességét.

— Maga is tagja volt a szocziálista egyesületnek?

— Igenis, kérem.

— Fizetett ott maga is?

— Fizettem, de nem tudom, miért.

— Mi volt a czéljuk?

— Az, hogy a napszámot magasabbra emeljük.

— Szocziálista maga is?

— Bizony én is az vagyok.

— Tudja-e, hogy miért?

— Hogy ne tudnám, ép azért vagyok az.

Németh János, Mészáros László, Mészáros József, Malók János, Pásztor József, Fizel János, Brinzik Márton, Vér József, Németh László, Németh János, Mészáros József nem vállalnak semmit. Vallomásuk ugyanaz, mint előzőleg kihallgatott vádlott társaiké.

Simon József mint tényleges közhonvéd, volt községi kisbiró, a következő vádlott, szintén nem vállal magára semmit.

— Maga is szocziálista?

— Mikor otthon voltám, az voltam.

— Hát most?

— Most katona vagyok.

— Maga is tagja volt az egyletnek?

— Igenis, én is fizettem 10 krajczárt.

Ifj. Fizel László és Kmetyó András, a két utolsó vádlott semmiről sem tud, ugy vallanak, mint többi társaik.

Ezzel a vádlottak kihallgatása véget ért. Holnap a tanukat hallgatják ki s valószinü, hogy holnap estig a bizonyitó eljárást befejezik.

SPORT.

+ **Athléták mérkőzése.** A Magyar Athletikai Club elfogadta a müegyetemi első football-csapatnak matschra való kihivását s a verseny napjául április 3-ikát tüzte ki. A Magyar Athletikai Club, amely eddig gyakorlatképen foglalkozott a football-játékkal, ez alkalommal gyakorló tagjaiból állitja össze versenycsapatját.

+ **Magyar bajnokok Velenczében.** A „Circolo Veneziano di Scherma" nagyszabásu vivóversenyt rendez Velenczében, melyben Budapestről Mészáros Ervin és Paukovits Ernő, a Magyar Athletikai Club tagjai, valamint Santello Horaczio készülnek résztvenni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A *vallás- és közoktatásügyi miniszter* Kelemen Antal okleveles tanitót az erdőszengyeli állami népiskolához rendes tanitóvá, *az igazságügyi miniszter* dr. Budakeszy Weöres Iván budapesti törvényszéki aljegyzőt a budapesti büntető törvényszékhez jegyzővé, Zih József aradi törvényszéki joggyakornokot az aradi és Hirt Frigyes pozsonyi törvényszéki joggyakornokot a somorjai járásbirósághoz aljegyzőkké, *a pécsi itélőtábla* elnöke Fodor Ottokár végzett joghallgató tabi lakost a pécsi itélőtábla területére díjas joggyakornokká, *a makói pénzügyigazgatóság* Szabó György makói adóhivatali díjtalan gyakornok-jelöltet, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Magyar név. Klein Náthán Ignácz budapesti lakos, valamint kiskoru Jenő, Gyula, Sándor, Arnold, Károly és Imre gyermekei Kassai-ra változtatta vezetéknevét a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Varjas Sándorné ingóságai VII. Zugló, Bosnyák-utcza 4. márczius 24. Friedmann Lipót ingóságai V. Dorottya-utcza 11. és 6. márczius 24. Hahn Ödön ingóságai VII. Dohány-utcza 44. márczius 25. Friedmann Ignácz ingóságai VI. Terézkörut 25. márczius 24. Kiss Gábor ingóságai VII. Aréna-ut 36/F. márczius 24. Kovács Alajos ingóságai X. Indóház utcza 7. márczius 24. Stern Márkus ingóságai V. Sas-utcza 15. márczius 24. Burger Dávid ingóságai V. Alkotmány-utcza 22. márczius 26. Ramaszéder János ingóságai VII. Törökőr, Örnagy-utcza 9. márczius 26. Pacholek Károly ingóságai IV. Korona-utcza 4. márczius 24. Tiringer Vincze ingóságai VII. Csömöri-ut 16/a márczius 24.

A vidéken: Malonyai János ingatlanai T.-Szántó (Tasnád) községházánál április 7. Jancsó József ingatlanai Tordán junius 10. Gáspár József ingatlanai Brassóban junius 30. Ungár Jakab ingatlanai Bessenyő (Eger) községházánál április 18. Reich Mátyás ingatlanai Barátfalva (Nezsider) községházánál junius 30. Inkof Ádám ingatlanai Szászvár (Sásd) községházánál április 21. Simon Ignácz ingatlanai Zala-Egerszegen április 16., Katz Menyhért ingatlana T.-Ujlak (Nagy-Szőllős) községházánál május 18., Huszár Károly ingatlana Debreczenben junius 20., Debreczenyi János ingatlanai R.-Csaba (Gödöllő) községházánál április 15., Nikolics Miklós ingatlanai Botos (Perlasz) községházánál április 21., Forgách József ingóságai Kassán április 5., Teodorovits Olga ingatlana Nagy-Kikindán április 26., Szilva Gyula ingóságai Gyöngyösön márczius 26., Mihajlovits Péter ingatlana Dinyás (Módos) községházánál április 12., Raczics Zsiva ingatlana Bresztováczon (Pancsova) április 12., Rothstein Mayer ingóságai Visken (Huszt) márczius 28., Chernel György ingóságai Tömördön (Köszeg) április 18.

Pályázatok. A kalocsai törvényszéknél albirói, a nagyváradi posta- és távirdaigazgatóság kerületében több szolgai, az aradi törvényszéknél irnoki, a bánffyhunyadi (Kolozsvár) járásbiróságnál aljegyzői, a bródi adóhivatalnál ellenőri, Székely-Udvarhely r. t. városnál tiszti ügyészi, a szegzárdi pénzügyigazgatóság számvevőségénél számgyakornoki, a köhalmi (Erzsébetváros) járásbiróságnál aljegyzői, vármegyei tiszti ügyészi állásra (Beszterczе-Naszód), postamesteri állásra Maksán (Háromszék vármegye) van pályázat hirdetve.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálloda BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bonbonierekben. Legfinomabb cognacok kicsinyben, nagybani árak mellett eladatnak. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. Schmitt Károly igazgató.

Dr. LIPCSEY ÁDÁM
ügyvéd irodája
Budapest, VIII., József-körut 31. sz. alatt van.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márczius 23. (C. T. B.)

	márczius 23. cents	márczius 22. cents
Buza márczius	103	103½
„ májusra	100	100½
„ juliusra	86⅞	88¼
Tengeri májusra	33¾	34⅛

Chicago, márczius 23. (C. T. B.)

	márczius 23. cents	márczius 22. cents
Buza májusra	104½	106
Tengeri májusra	28⅞	29¼

Mezőgazdaság.

Tenyészállatvásár. Az országos magyar gazdasági egyesület által évenkint rendeztetni szokott tenyészállatvásár, ezuttal a XV-ik, ezidén márczius 25. 26. és 27-én fog megtartatni a „Tattersall" helyiségeiben. — A vásárra fölhajtott állatokat a legkiválóbb szakemberekből álló jury fogja megbirálni, melynek a földmivelésügyi miniszter adományából számos állami arany-, ezüst- és bronzérem, valamint értékes pénzdijak állanak rendelkezésére. — Önként értetődik tehát, hogy a tenyésztők ezen vásárra többnyire csak elsőrendü állatokat küldenek, melyekkel a dijakért versenyeznek s igy a vásár kiváló tenyészanyag beszerzésére igen kedvező alkalmat nyujt.

A kincstári nyaralótelepek. A földmivelésügyi miniszter intézkedéseket tett az iránt, hogy a tátralomniczi gyógyfürdőn, a fenyőházai, maguczai és plitviczei nyaralótelepeken a közlekedési és sétautak folytatólagosan kiépittessenek, a meglévők jó karba helyeztessenek és föntartassanak, hogy a tátra-lomniczi gyógyfürdő Tátra-Füredről, a Rózsamenház Tátra-Lomnitzról megközelithető legyen, hogy a fenyőházai nyaralótelep eddigi házifürdője, bár kisebb szabásu, de a nyaraló közönség igényeit kielégitő hidegvizgyógyintézetté átalakittassék és berendeztessék s hogy a tátra-lomniczi modern berendezésü hidegvizgyógyintézet, mely már két év óta van használatban, a folyó évben is rendelkezésére álljon a nyaraló közönségnek.

Ipar és kereskedelem.

Az osztrák sör- és czukoradó felemelése. Prágából táviratozzák nekünk: A félhivatalos „Abendblatt" azt ujságolja, hogy a sör- és czukoradót egyharmaddal magasabbra emelik. A bevételi többlet körülbelül 14 milliót fog kitenni. Ezt az összeget a hivatalnoki fizetések felemelésére, az uj perrendtartás költségeinek fedezésére és a hirlap- és naptárbélyeg eltörléséből származó bevételkevesbblet pótlására használják.

Tőzsdei ügynökök egyesülete. A budapesti áru- és értéktőzsde jogositott ügynökeinek egyesülete 1898. évi márczius 27-én délelőtt 10 órakor a tőzsde nagytermében tartja IX. rendes közgyülését, melynek tárgyai: 1. A választmány jelentése és felmentvény megadása. 2. Az évi számadás felülvizsgálása és jóváhagyása. 3. A választmány inditványa az egyesület feloszlatása tárgyában és az egyleti vagyon feletti intézkedés. 4. A tagok netáni inditványai.

Csődnyitások. Vojnovits István jarkováczi kereskedő ellen a pancsovai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Rácz Lajos törvényszéki biró; tömeggondnok Pajor Lipót antalfalvi ügyvéd; bejelentési határidő: április 28; felszámolási határidő: május 7. — Kálmán Herman nagybányai kereskedő ellen a szatmári királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Dezső Kálmán törvényszéki biró; tömeggondnok dr. Törökfalvi Pap Elemér nagybányai ügyvéd: bejelentési határidő: április 20.; felszámolási határidő: május 2. — Ifju Zathureczky József csik-gyimesi szatócs ellen a csikszeredai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Weér György törvényszéki biró; tömeggondnok Bartha Ignácz ügyvéd; bejelentési határidő: április 25.; felszámolási határidő: május 18. — Eisler Izidor és társa debreczeni czég ellen a debreczeni királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Budaházy Zoltán törvényszéki biró; tömeggondnok Nagy Sándor ügyvéd; bejelentési határidő: április 14.; felszámolási hatarido: április 28. — Heintzl Ágoston budapesti lakos ellen a budapesti királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Lauffer Gyula törvényszéki biró; tömeggondnok dr. Weisz Sándor ügyvéd; bejelentési határidő: május 26.; felszámolási határidő: junius 24. — Szanditz Adolf nagyváradi kereskedő ellen a nagyváradi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Geleta Géza törvényszéki biró; tümeggondnok Paczauer József ügyvéd; bejelentési határidő: május 2,; felszámolási határidő: május 24.

Kőbányai sertéspiacz, márcz. 23. Magyar elsőrendü: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 57—58 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 57—58 kr. Könnyü (páronk. 250 klgrig terjedő sulyban) 56½—57 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) 57—58 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 57—57½ krajczárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 56—56½ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. márczius 21. napján volt készlet 24.718 drb, márczius 22-én felhajtatott 387 drb, márczius 22-én elszállittatott 455 drb, márczius 23-án maradt készletben 24.650 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 23. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. márczius 22-én érkezett 159 drb. Készlet 91 darab, összes felhajtás 250 drb. Elszállittatott budapesti fogyasztásra 151 drb; elszállittatlan maradt 99 drb. Napi árak: 120—180 kilós 58 kr., 220—280 kilós 59 krajczár, 320—380 kilós 55—59 kr., öreg nehéz 46½—55 kr., malacz 41—42 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Sovány sertésvásár, márczius 23. (Pfeifer Jakab és fia bizományosok jelentése.) Jegyzéseink: Sertésvészen átment: 80—120 klgig 56—60 kr, 120—160 klgig 55—58 kr, 160—200 klgig 55—57 kr, sertésvészen át nem ment 80—120 klgig 43—45 kr, 120—160 klgig 42—44 kr, 160—200 klgig 42—45 kr. Az árak kilónkint, pusztán átvéve értendők 4 százalék levonásával. Kőbányára szállitva 3 krral többet fizetünk. Az üzlet változatlan.

Pénzügy.

Az Adria tőkeemelése. Hir szerint az Adria magyar tengerhajózási részvénytársaság részvénytőkéjét felemelni szándékozik oly czélból, hogy hajóparkját uj gőzösök beszerzése által szaporitsa. A kormánynyal fenálló szerződése értelmében tudvalevőleg hajóinak számát fokozatosan harminczra felemelni köteles. Az Adria hajóparkja, a „Jókai" elsülyedése folytán, ma csak 24 hajóból áll.

Közlekedés.

Közlekedés a Balatonon. A balatontavi gőzhajózási részvénytársaság ez évi márczius 23-án megnyitja a rendes hajóközlekedést Boglár és Révfülöp állomások között, személyek és terhek szállitására. A hajó nevezett állomások között naponta egyszer közlekedik, még pedig Révfülöpről indul 10 órakor délelőtt, Boglárról pedig 11 óra 50 perczkor délben. Siófok és Balatonfüred állomások között április havában minden vasár- és ünnepnapon fog közlekedni a személyszállitó hajó. Az indulási idő Siófokról mindenkor 10 óra 45 percz délelőtt, Balatonfüredről pedig 3 óra 15 percz délután.

Magyar hajózási egyesület. Az egyesület tegnap Rupcsics György elnöklése alatt felolvasó ülést tartott. Renner Vilmos, a szab. dunagőzhajózási társaság hajógyári igazgatója, olvasott fel az oroszok hajózási viszonyairól és különösen a Wolga-hajózásról.

Magyar királyi államvasutak. A csavargőzös menetek Esztergom város és Esztergom-csavargőzös megállóhely között folyó évi márczius hó 19-ével ismét meginditattván, a budapest-marcheggi vonalon közlekedő, a fenti megállóhelyen menetrendszerü tartózkodással biró személyszállitó vonatok ugyanott az emlitett naptól kezdve ujból megállanak, szintugy Esztergom városra szóló közvetlen menetjegyek ismét kiadatnak.

Uj állomás. A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesitése szerint, a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter rendeletéből a temesvár-lippa-radnai helyi érdekü vasuton fekvő „Charlottenburg" állomás, mely eddig csak személy, podgyász- és kocsirakományi teheráruforgalomra (elszámolás nelkül) berendezett megálló-rakodóhely volt, folyó évi márczius hó 15-én az összes áruforgalomra megnyittatott. Élő állatok, valamint oly küldemények, melyeknek be- vagy kirakásához külön berendezés igényeltetik, ezen állomáson nem kezeltetnek.

Budapesti villamos városi vasut-részvénytársaság. Az igazgatóság márczius 22-iki ülésében a hetedik rendes közgyülés megtartását április 7-ére határozta el. A bemutatott 1897. évi mérleg a következő adatokat tartalmazza: Vagyon: A vasuthálózat, központi telep, kocsiállomány stb. értéke 5.442,758 forint 09 krajczár, szerződésszerü óvadék a székes fővárosnál 50.738 forint 62 krajczár, felülvizsgálandó ujabb épitkezések- és beruházásokért 774.229 forint 87 krajczár, a rendkivüli tartalékalap ingatlanai 141,225 forint 22 krajczár, a tartalékalapok értékpapirjai 1.896,758 forint 48 krajczár, tartozók 422,680 forint 34 krajczár, pénztárszámla 6269 forint 30 krajczár, anyagkészlet, szén, olaj, posztó stb. 88,010 forint 27 krajczár; végösszeg 8.822,670 forint 19 krajczár. Teher: 48961 darab részvény 4.896,100 forint, 1039 darab törlesztett részvény 103,900 forint, elsőbbségi kötvényszámla 1.000,000 forint, rendkivüli tartalékalap 1.646,849 forint 49 krajczár, forgalmi tartalékalap 64,263 forint 23 krajczár, a pálya és felszerelések értékcsökkenésére 1897-ben 224,085 frt 02 kr., a pálya és felszerelések értékcsökkenésére 1897-re 60.000 forint, az előző évek sorsolásából hátralékos részvények 4900 forint, részvénytörlesztési részlet 1897-re 34.300 forint, épitési és beruházási tartalékalap 29.450 forint 26 krajczár, fel nem vett osztalék 1752 forint, nyugdijalap 39.248 forint 71 krajczár, óvadékok 34.750 forint 78 krajczár, elsőbbségi kötvények törlesztési alap 9000 forint, követelők 117.626 forint 12 krajczár, nyereséghozat az 1896. évről 19.475 forint 19 krajczár, tiszta nyereség az 1897. évben 536.969 forint 39 krajczár, végösszeg 8,822.670 forint 19 krajczár. A veszteség-nyereségszámlán feltüntetett összegek a következők: Veszteség: Forgalmi kiadások 692.325 forint 15 krajczár, különös kiadások 259.378 forint 01 krajczár, elsőbbségi kötvénykamat 20.000 forint, a pálya és fölszerelések értékcsökkenésére 60.000 forint, a részvénytörlesztési alapra 34.300 forint, az elsőbbségi kötvények törlesztésére 9000 forint, a székes főváros 2% részesedése 29.885 forint 79 krajczár, nyereség 556.444 forint 58 krajczár, végösszeg 1,661.333 forint 53 krajczár. Nyereség: Nyereségáthozat az 1896. üzletévről 19.475 forint 19 krajczár, bevételek 1,641.858 forint 34 krajczár, végösszeg: 1,661,333 forint 53 krajczár. Ezen adatok alapján az igazgatóság a közgyülésnek inditványozni fogja, hogy az 1897. évi osztalékot 10 forintban megállapitsa.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. A mai huzáson a következő nagyobb nyereményeket huzták ki: **10.000** koronát nyert: 4369. **5000** koronát nyertek: 74 1254 42571 57093. **2000** koronát nyertek: 82133 42977 41647 72076 70114 50293 96800 62095 73979 20483 25620 64573 47588 73279 57872 32382 830 44191 49761 24608 53983 59444 67406 11052 10955 20241 24620 62187. **1000** koronát nyertek: 81640 75753 80494 98176 66757 9554 75198 45806 66404 88132 40268 75829 43847 60246 25811 1866 12464 32946 42154 73485 60498 5267 72184 83540 6001 59410 16930 61088 31195 81600 48906 29090 59530 61201 2571 4776 19818 89933 57985 51799 22821 78958 91921 85771 42427 78443 43446 37835 50825 9041 6384 68337 49533 17603 4753. — **600** koronát nyertek: 1342 46263 38052 60093 83279 49501 81212 12399 47461 7430 46917 10133 58944 81253 94120 27622 75889 20711 40902 15300 49586 73425 94050 26369 36543 59626 26091 21769 57290 46985 68443 81883 46968 72154 52346 1883 10034 40399 92685 21031 48946 91471 66383 14832 7784 17049 3722 63570 999 57987 54657 31099 9 864 4814 68738 63421 63934 8354 86076 65977 88236.

Kereskedelmi czégjegyzések.

a) Uj czégek.

A.-Marothi törvényszék Gertler Jakab vegyeskereskedő Szkiczó.
Beregszászi „ Ország Géza férfiruha és divatáru Munkács.
„ „ Fränkel Jónás fakereskedő Munkács.
„ „ Grünwald Emánuel vegyes kereskedő N.-Berezna.
Erzsébetvárosi „ Johann Mautsch szövetáru és készruha-kereskedő Medgyes.
Gyulai „ Fleisher Ignácz eczetgyár és kereskedő Békés.
S.-A.-Ujhelyi „ Deutsch Adolf boduár-ipar S.-A.-Ujhely.
„ „ Mezey Mátyás kávéházi üzlet S.-A.-Ujhely.
„ „ Gottlieb Ernő borkereskedő S.-A.-Ujhely.
Soproni „ Rosenberger Sándor szatócs Kapuvárott.

b) Czégmegszünések.

Fehértemplomi törvszék. Schiff Péter Detta.
„ „ Krieshaber Dávid Detta
Kassai „ Moskovits Rézi Kassa.
N.-Váradi „ Weisz Mór N.-Szalonta.
Nyitrai „ Rajeczky József Privigye.
„ „ Josefine Jellinek, Kutti.
„ „ Strompf József Nyitra.
Trencséni „ Donáth Salamon Szutpore.

c) *czégváltozások.*

S.-A.-Ujhelyi törvényszék Nagy-Mihályi kereskedelmi és hitelbank részvény-társaság Nagy-Mihály. Jellenek Gyula és Stömpl Gábor igazgatósági tagok bejegyeztettek. Dr. Glück Sámuel és Glück Mór igazgatósági tagok czégjegyzési jogosultsága megszünt.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, márczius 23.

Épenséggel nem kedélyes állapot uralkodik a gabonatőzsdén. Mert mindenkire kedvezőtlenül hat, ha látja, hogy egyrészt existencziák sodortatnak a tönk szélére, másrészt meg egyesek produktiv munka nélkül könnyü nyereséghez jutnak. A mostani lázas hangulat csak gátolja az egészséges és normális üzletfejlődést. Bizonyos elkedvetlenedéssel foglalkozunk tehát mostanában a határidővásár eseményeivel és jelenségeivel, kötelességszerüen regisztráljuk azonban azt a mai hirt, amely szerint a contremine oszlopos tagjai még csak néhány krajczárnyi emelkedést akarnak bevárni, addig amig a bianceeladok kisebb és gyengébb elemei már mind kiakolbolittattak, hogy aztán 5000—10.000 métermázsa buza felmondással, jóllehet magán a szállitandó buzán veszitenének, az egész haussepártot siralmas rückwärts concentrirungra birják.

Nem tudjuk, hogy mi a való e hiresztelésből, de a határidőpiacz mai matadorjait tekintve, mindent lehetségesnek tartunk.

Akár felmondanak buzát, akár meghátrál a hausse, akár nem: a fődolog az, hogy ami készáru még Magyarországon van, az nem fog olcsóbb áron elkelni. Határozott vételkedv nyilvánul mindennemü gabonafaj iránt és ez természetszerüen csak fokozódni fog, minél előbbre halad az idő. Ma is az összes czikkek árjavulást tapasztaltak és eszébe sem jut senkinek utána járni, hogy mi igaz, mi nem, a tegnapi verzióból, mely szerint a malmok tizennégy napra beszüntetik az üzemet.

Ez ma már tulhaladott álláspont. A fogyasztás rég nem ura a helyzetnek, magatartása, elhatározása nyomatékkal nem bir. Ma ugy vagyunk, hogy csak akkor állana be némi válság a piaczon, ha az árutulajdonosok szövetkeznének a czélból, hogy tizennégy napra beszüntessék az eladást.

A most közgyülésező malmok évi jelentéseiből kitünik, hogy hol van a hiba. Ép ma olvassuk egy malom számadásában, hogy az a mult évre is szép osztalékot fizet, mert a tavalyi gestioban csakugy meg tudta keresni őrlési diját, mint máskor. E malom jelentése szerint az aránylag olcsó nyersterményárakat felhasználták buzavásárlásra.

Amerikából a legkülönfélébb hirek érkeznek. Az Unió nyugati részében hideg idő járja. Kansasban hózivatar van és Kaliforniában panaszkodnak a termésre. Másrészt odaát a malmok küzdenek nehéz viszonyokkal és St.-Louisban hat lisztgyár beszüntette üzemét.

Egyenlegként azonban, ismételt árhullámzás után, az árak ugy New-Yorkban, mint Chicagoban ½—1¼ centsnyi javulást tapasztaltak. Különben a tengerentuli piaczok egyelőre elvesztették mérvadó befolyásukat és nem is ragadhatják magukhoz ismét vezérszerepüket a nemzetközi piaczon, amig az ismeretes hausseclique valahogy fel nem oszlik. Ennek feje, Leiter, mindinkább veszélyesebb situatioba kerül. Engagementja készáruban és határidőkben még mintegy hat millió métermázsa buzára rug. E mennyiségen a legközelebbi három hónapon belül legalább is bushelenkint egy dollárnyi árban (ez a mostani májusi kurzus) tul kell adnia, mert különben átviszi az árut az uj campagneba, körülbelül 20 centsnyi deporttal bushelenkint (mintegy két forint métermázsánkint), mert a juliusi buza ára 81 cents.

Jelentik is, hogy Leiter főtörekvése odairányul, hogy az óriási raktárból minél többet Európába dirigáljon és hogy tiz millió bushel buza április végéig történendő elszállitására kötött szerződést.

A *Bradstreets* jelentése szerint az északamerikai buzakészlet volt ezer bushelekben,

	e héten	a mult héten
buzában:	42.570	44.167
tengeriben	55.530	55.360

A buzaállomány tehát 1.597,000 bushellel apadt, a tengerié 170,000 bushellel gyarapodott.

Ma Berlin, London ártartó irányzatot, Liverpool ¼ pennys, Páris 20 centimesnyi emelkedést jelentett.

Megemlitjük még, hogy ma nálunk további 7000 métermázsa zab szállitását jelentették be.

Buza.

Elkelt 30.000 métermázsa buza 10 krral magasabb áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mmázsában	ó vagy uj	származás	hktliterenkinti suly klgrban	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár, netto 100 klgkint	Készp. vagy [illegible] hóra
250	uj	tiszavidéki	78	—	Budapest	18.35	3 hó
500	„	„	76⁸	—	„	13.15	„
1500	„	„	76$_3$	—	„	13.12½	„
1100	„	„	76$_5$	—	„	13.05	„
300	„	„	76	—	„	13.—	„
100	„	„	76	kevert	„	12.80	„
100	„	„	75	„	„	12.55	„
600	„	„	75	—	„	12.90	„
600	„	fehérmegyei	77$_6$	—	„	13.15	„
680	„	„	73$_5$	—	„	12.40	„
200	„	bácskai	75	—	„	12.—	„
900	„	„	73$_5$	—	„	12.70	„
1000	„	„	73$_3$	—	„	12.80	„
1900	„	zentai	73$_5$	—	„	12.50	„
2000	„	bánáti	73$_7$	—	„	12.70	„
650	„	földvári	75	—	„	13.—	„
100	„	felső magyar	76$_5$	—	„	12.85	„
820	„	becskereki	75	—	„	12.70	„
1740	„	„	74$_5$	kevert	„	11.90	„
4200	„	oláh	73	transito	„	10.40	„
3000	„	„	74	„	„	10.07½	„
2000	„	szerb	74	„	„	11.20	„

Hivatalos jegyzések buzában.

FAJ		Minőségi súly kilónkint	100 kilogr. készp. ára frttól	frtig	Minőségi súly kilónkint	100 kilogr. készp. ára frttól	frtig
Tiszavidéki	uj	74	12.60	12.70	75	12.80	12.85
„	„	76	12.90	12.95	77	13.05	13.15
„	„	78	13.20	13.30	79	13.35	13.40
„	„	80	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	uj	74	12.55	12.65	75	12.75	12.80
„	„	76	12.85	12.90	77	13.—	13.10
„	„	78	13.15	13.25	79	13.30	13.35
„	„	80	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Fejérmegyei	uj	74	12.60	12.75	75	12.85	12.90
„	„	76	12.95	13.—	77	13.10	13.20
„	„	78	13.25	13.35	79	13.35	13.40
„	„	80	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 54.700 métermázsa buza és 70.300 métermázsa liszt, a Silosban 5100 métermázsa buza. A nyugotiban 11.360 métermázsa buza és 654 métermázsa liszt.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buza és őszi buza irányzata szilárd, az árak tetemesen emelkedtek.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde kezdet	forgalom	zárlat	Délutáni tőzsde kezdet	forgalom	zárlat
márczius	12.21	12.20-21-24-26-28 29-30-32-30 11-74-76-77-79-80	12.28	12.31	12.32-33-31-32 39 11.24-86-87-85	12.29
május	11.75	81-82-81	11.80	11.82		11.83
szept.	9.10	9.09-10-11-10-12-14-15	9.14	9.13	9.14-15-13	9.12

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata márczius 23. pénz	áru	márczius 22. pénz	áru	Leszámoló árfolyamok
márcz.	12.27	12.28	12.18	12.20	12.15
szept.	9.13	9.08	9.08	9.09	—

Rozs.

Készárüüzlet rozsban: Elkelt néhány kocsirakomány 5 krajczárral magasabb áron. A kivitel is vett egy nagyobb tételt.

Előfordult eladások rozsban.

mennyiség métermázsában	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr-kint	Kész vagy 3 hóra
2400	Uj	pestvidéki	—	Epest hajó	9.—	kp.
600	„	„	Ia	„ par.	8.90	„
800	„	„	—	„	8.87½	„

Hivatalos jegyzések rozsban.

Ó vagy uj	faj	hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára frttól	frtig
uj	elsőrendű	70—72	8.85	8.90
uj	másodrendű		8.80	8.85

Raktárállomány rozsban: A közraktárban 16.300 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 1390 métermázsa.

Határidőüzlet rozsban. Tavaszi rozsban csekély üzlet volt, az árak emelkedtek.

Előfordult határidőkötések rozsban.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde kezdet	forgalom	zárlat	Délutáni tőzsde kezdet	forgalom	zárlat
márczius	8.56	8.57—58	8.57	8.58	8.59	8.60
szeptember	7.05	7.07	7.08	7.07	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozsban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata márczius 23-án pénz	áru	márczius 22-én pénz	áru	Leszámoló árfolyamok
márczius . . .	8.56	8.58	8.53	8.55	8.54

Takarmányfélék.

Készárüüzlet takarmányfélékben. Zab 5 krajczárral magasabb. A kínálat gyenge. Árpa változatlan. Tengeri tartott. Tiszaviděki áruért magasabb árakat fizetnek.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség métermázsában	ó vagy uj	áru	minőség	átadási hely	ár, netto árak kilogr. kint.	készp. vagy 3 havi
300	uj	zab	—	Budapest	7.05	készp.
200	„	„	—	„	7.—	„
150	„	„	—	„	6.90	„
220	„	„	—	„	6.95	„
300	„	árpa	—	Kőbánya	7.15	„
100	„	tengeri	—	Gyoma	5.15	„
200	„	„	—	Mezőtúr	5.15	„
200	„	„	—	Kisujszállás	5.27½	„

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	Ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkinti súly kg.-ban	100 kg. készp. frttól	frtig
Árpa . . .	uj	takarmány	60—62	6.60	6.90
„ . . .	„	égetni való	62—64	7.—	7.50
„ . . .	„	sörfőzdei	64—66	8.—	9.50
Zab . . .	„	—	39—41	6.85	7.15
Tengeri . .	„	hánsági	—	5.40	5.50
„ . .	„	másnemű	—	5.35	5.40

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 10.300 métermázsa árpa, 9800 métermázsa zab, 22.500 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 2604 métermázsa árpa, 319 métermázsa zab. A Silosban 8800 métermázsa tengeri.

Határidőüzlet. Tengeri és zab irányzata szilárd, az árak javultak.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délelőtti és déli tőzsde kezd.	forgalom	zárl.	Délutáni tőzsde kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri .	május	5.31	5.39-31-39-40	5.39	5.39	5.40	5.39
„	július	5.47	—	5.48	5.49	—	—
Zab . . .	márcz	6.55	6.56	6.57	6.56	6.57	6.56
„	szept.	5.78	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	déli tőzsde zárlata márcz. 23-án pénz	áru	márcz. 22-én pénz	áru	leszámoló árfolyamok
Tengeri . .	májusra	5.39	5.40	5.36	5.38	—
Zab	márcziusra	6.54	6.56	6.53	6.55	6.52

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi márczius hó 21. este 6 órától márczius 22. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közé:

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	hajón	együtt	Elszállíttatott vasuton	hajón	együtt
	métermázsa					
helyi forgalomba						
buza	811	24301	25112	—	—	—
rozs	103	2530	2633	500	—	500
árpa	854	—	854	101	3000	3101
zab	223	7869	8102	—	3652	3652
tengeri	—	6560	6560	300	—	300
összesen . .	1501	41260	42761	901	6652	7553
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
összesen . .	—	—	—	—	—	—

a fővámhivatalnál előjegyeztetett:

Az áru megnevezése	Visszkivitel czéljából való behozatalra előj. mennyiség méterm.	Az áru megnevezése	A visszkivitelre előjegyzett mennyiség métermázsákban
buza	—	buzaliszt . . .	650
rozs	—	rozsliszt . . .	—
árpa	—	árpaliszt . . .	—
összesen . . .	—	összesen . . .	650

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, márczius 23.

Anélkül, hogy az irányzatban lényeges változás lett volna konstatálható, a mai forgalom valamivel csökkent árfolyamok mellett bonyolódott le és pedig első sorban azért, mivel semmiféle impulzus nem forgott fenn a spekuláczió élénkebb tevékenységére. A külföldi hírek jóllehet nem voltak kedvezőtlenek, nem kelltettek hatást. A helyi piaczon meglehetős üzlet fejlődött, de szintén jobbára gyengébb árfolyamokon. Salgótarjáni olcsóbbodott. Úgy látszik a közönség felhasználja az alkalmat, hogy az agiotage által előidézett magasabb árakon szabaduljon e papirtól, amelynek minősége ma nem látszik többé olyannak, mint volt régente.

Az *előtőzsdén:* Magyar hitelrészvény 383.25—383.75, Leszámitoló bank 251.50, Osztrák hitelrészvény 364.60—365.15, Osztr.-magyar államvasut 340.25—340.80, Bankegyesület 106.25—107.50, Salgótarjáni kőszénb. 626—619, Budapesti villamvasut 116.——116.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor záruinak: Osztr. hitelrészv. 364.80, Magyar hitelrészv. 383.75, Aranyjáradék 121.70, Koronajáradék 99.50, Leszámitoló bank 251.75, Jelzálogbank 258.25, Rimamurányi 247.25, Osztr.-magy. államvasut 340.75, Ipar- és kereskedelmi bank 103.50, Déli vasut 103.50, Közuti vasut 402.50, Villamos vasut 276.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 615—622. Közuti vasut 402.——402.75. Villamos vasut 276.——276.50. Magyar hitelrészvény 383.50. Magyar leszámitoló bank 251.25.—252.25. Rimamurányi 247.——247.25. Osztrák hitelrészvény 364.70—364.90. Osztrák-magyar államvasut 340.50. Bankegyesület 107.——107.75. Orsz. központi 788. Egyes. tégla- és cementgy. 92.75. Kőszénbánya és téglagyár 843—845. Ált. kőszénbánya 118.—. Ujlaki téglagyár 258—259. Bpesti általános villamossági 116.50—118.—.

Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 5.—5.50 frt, márczius utóljára 11—12 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor záruinak:

	márczius 23.	márczius 22
Magyar aranyjáradék	121.50	121.50
Magyar koronajáradék	99.40	99.40
Magyar hitelrészvény	383.25	383.25
Magyar ipar és keresk. bank	102.50	103.—
Magyar jelzálogbank	257.75	258.25
Magyar leszámitoló bank	251.50	252.85
Rimamurányi vasmű	247.—	247.25
Osztrák hitelrészvény	364.70	364.10
Déli vasut	79.25	79.25
Osztr.-magyar államvasut	340.25	340.—
Közuti vaspálya	402.—	402.75
Villamos vasut	276.—	276.—

Az *utótőzsdén* Osztrák hitelrészvény 364.75—364.40, Magyar hitelrészvény 383.25, Osztrák-magy. államvasut 340.50—340.30, Közuti vasut 402.—, forinton köttetett.

Délután 4 órakor záruinak:

	márczius 23.	márczius 22.
Osztrák hitelrészvény	364.40	364.70
Magyar hitelrészvény	383.25	383.75
Osztr.-magyar államvasut	340.25	340.—
Leszámitoló bank	251.50	253.75
Jelzálogbank	257.75	258.25
Rimamurányi vasmű	247.—	247.25
Közuti vaspálya	402.—	402.75
Villamos vasut	276.—	276.75
Ipar és keresk. bank	102.50	103.75
Déli vasut	79.—	79.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, márczius 23. Terményekben csekély forgalom. *Zsiradék* irányzata szilárd, de üzlettelen. *Szilva* irányzata csendes, az árak nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

Faj		Ár 100 kilogrammonkint Pénz frt	Áru frt
Disznózsir ingyen hordó	budapesti	59.—	60.—
	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	magyar Ia légenszáritott vidéki	—.—	—.—
	városi légenszáritott, 4 darabos	52.—	52.50
	„ „ „ 3 „	53.—	53.50
	füstölt	57.50	58.50
Szilva Kész áru Zsákkal együtt göngysulytiszta súly helyett	boszniai, 1897. évi usance-minőség	—.—	—.—
	„ „ „ 120 darabos	12.50	13.—
	„ „ „ 100 „	13.75	14.25
	„ „ „ 85 „	17.—	17.50
	szerbiai, „ „ usance-minőség	11.50	11.75
	„ „ „ 100 darabos	13.—	13.25
	„ „ „ 85 „	16.50	17.—
Szilva Határidőre Minőség 500 grammonkint	boszniai, usance-min.	—.—	—.—
	„ 120 darabos	—.—	—.—
	„ 100 „	—.—	—.—
	„ 85 „	—.—	—.—
	szerbiai, usance-min.	—.—	—.—
	„ 100 darabos	—.—	—.—
	„ 85 „	—.—	—.—
Szilvaiz Kész áru ingyen hordó	szlavóniai 1897	19.50	20.—
	szerbiai 1897	18.—	18.50
Szilvaiz Határidőre ingyen hordó	szlavóniai	—.—	—.—
	szerbiai	—.—	—.—
Heremag	lucerna magyar, 1897	48.—	52.—
	vörös aprószemű 1897	31.—	33.—
	vörös középszemű 1897	34.—	37.—
	vörös nagyszemű 1897	41.—	45.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, márcz. 23. A vásári forgalom: *Husnál* a forgalom élénk, árak: szilárdak. — *Baromfinál* csendes. árak csökkentek. — *Halban* csendes, árak szilárdak. — *Tej- és tejtermékeknél* élénk. *Tojásnál* élénk, árak szilárdak. — *Zöldségnél* csendes. — *Gyümölcsnél* élénk. — *Füszereknél* csendes. — Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhahus hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 36—38 frt, II. 28—36 frt. Borjuhus hátulja I. 50—60 frt, II. 43—50 frt. Sertéshus elsőrendű 60—68 frt, vidéki 53—50 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilónkint). Sertészsir hordóval 57.0—59·0 frt (100 kilónkint). — *Baromfi (élő).* Tyuk 1 pár 1.40—1·80 frt. Csirke 1 pár 1·20—1·60 frt. Lud hizott kilónkint 50—65 kr. — *Különfélék.* Tojás 1 láda (1440 drb) 28.5—29.5 frt Sárgarépa 100 kötés 1.40—4 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.40—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 15—30 frt. Vaj közöns. kilónkint 95—0.95 frt. Vaj-tea kilónkint 1.10—1.20 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.60—3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.40 frt. — *Halak.* Harcsa (élő) 0·80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0·60—1·00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0·45—0·80 frt.

Szesz.

Budapest, márczius 23. *Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.25 forint.* Irányzat változatlan. Finomitott szesz nagyban 57.——57.1/8, Finomitott szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztőszesz nagyban 57.——57.1/8, Élesztőszesz kicsinyben 57.25—57.75, Nyersszesz adózva nagyban 56.——56.1/8, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózatlan (exkrt.) 16.——16.25 Denaturált szesz nagyban 21.——21.25, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000

literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 23. *Kontingens nyersszesz* azonnali szállitásra 19.90 forinton kelt el. Zárlatjegyzés 19.70—20.10 frt.

Prága, márcz. 23. *Adózott trippló szesz* nagyban 55.50 frton kelt el. Adózatlan szesz nagyban 18.75—19.½ frt.

Trieszt, márcz. 23. *Kiviteli szesz* tartályokban szállitva 90% hektoliterenkint nagyban osztrák-magyar áru 11.75—12.50, román áru 11.75—14 frt.

Berlin, márcz. 23. Szesz helyben 46.30 márka = 27.18 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint á 10,000 literszázalék. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márcz. 23. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 45.80 márka = 26.59 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márcz. 23. Szesz (50-es) pr. áprilisra 64.10 márka = 37.63 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 44.40 márka = 26.07 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 23. Szesz márcz.—april 23.50 márka = 13.80 frt; april—májusra 23.25 márka = 13.65 frt; május—juniusra 23.10 márka = 13.56 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Páris, márcz. 23. Szesz folyó hóra 45.50 frk = 23.99 frt; áprilisra 45.25 frk = 23.86 frt; májustól 4 hóra 44.50 frk = 23.46 frt; négy utolsó hóra 41.75. frk = 21.99 frt. Az árak 10.000 liter százalékonkint ¼% leszámitással értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Czukor.

Prága, márcz. 23. *Nyers czukor* 88% czukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállitásra 12.35 frt, okt.—decz. szállitásra 12.37 forint.

Hamburg, márcz. 23. *Nyers czukor* f. o. b. Hamburg, azonnali szállitásra 9.05 márka, áprilisi szállitásra 9.05 márka, májusi szállitásra 9.15 márka, augusztusi szállitásra 9.37 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, márcz. 23. Nyers czukor (88 fok) kész áru 28.50—29.— frk, fehér czukor márcziusra 31.50 frk, áprilisra 31.⅝ frank, májustól 4 hóra 32.⅛ frk, májustól 4 hóra 30.⅛ frank. Finomitott készáru 101.50—102 frank.

London, márcz. 22. *Jávaczukor* 11¼ shilling ártartó.

Olajok.

Páris, márcz. 23. Repczeolaj folyó hóra 52.50 frk (= 24.71 frt); áprilisra 52.50 frk (= 24.71 frt); májustól 4 hóra 53.75 frk (= 25.30 frt); 4 utolsó hóra 54.25 frk. (= 25.54 frt). Árak 100 kilónkint értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 23. Repczeolaj helyben 51.— márka (= 29.94 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márcz. 23. Repczeolaj májusra (hordóval) 54.50 márka (= 32.— frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 23. Petroleum helyben 5.— márka = 2.93 frt.

Antwerpen, márcz. 23. Petroleum fin. helyben 15.⅜ frank = 8.26 frt.

Bréma, márcz. 23. Petroleum fin. helyben 5.20 márka = 3.05 frt.

Newyork, márcz. 23. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.75 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.80 cents; United Rife Line Certificates áprilisra 77.—; nyers petroleum áprilisra 6.40 cents.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, márczius 23. A fedezések ma is napirenden voltak, de a jegyzések csak jelentéktelenül emelkedtek, mert megfelelő realizácziók is történtek. Köttetett buza tavaszra 12.28—12.31 forinton, buza máj.-jun. 12.68—12.72 forinton, rozs tavaszra 8.86 forinton, zab tavaszra 6.95 forinton, tengeri máj.-jun. 5.76 forinton. Az effektiv piaczon az árak hevéssel emelkedtek. Orosz 75½ kilós buza április 10-ig érkezendő 9.80 forinton kelt. Granicza-állomáson átvéve.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 12.31—12.32, május-juniusra 11.70—11.72, rozs tavaszra 8.85—8.87, tengeri május-juniusra 5.65—5.66, zab tavaszra 6.95—6.97 frton.

Boroszló, márcz. 23. Buza helyben 19.10 márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 19.— márka (= 11.15 frt). Rozs helyben 14.70 márka (= 8.75 frt.) Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt.) Tengeri helyben 12.— márka (= 7.04 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 23. Buza holsteini 187—197 márka (= 10.98—11.56 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (=8.22—8.69 frt.) Rozs orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 23. *(Megnyitás.)* Buza folyó hóra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza ápr.-ra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza máj.-jun.-ra 28.50 frank (= 13.58 frt). Buza májustól 4 hóra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó hóra 17.80 frank (= 8.46 frt). Rozs ápr.-ra 18.— frank (= 8.56 frt). Rozs máj.-jun.-ra 18.— frank (= 8.56 frt). Rozs májustól 4 hóra 17.25 frank (=8.21 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 23. *(Zárlat.)* Buza folyó hóra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza ápr.-ra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza május-juniusra 28.40 frank (=13.54 frt.) Buza 4 hóra májustól 27.60 frank (=13.15 frt).

Liverpool, márczius 23. Buza és tengeri ½ pennyvel alacsonyabb. Liszt változatlan.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, márczius 23. A külföldi jelentésekre ma a tőzsde kedvező hangulattal indult annál is inkább, mivel a reportviszonyok is kedvezők voltak, csak a déli tőzsdén csökkentek az árak, miután Londonból alacsonyabb jegyzéseket jelentettek. A zárlat ismét szilárd volt, mivel Párisból a spanyol értékek árjavulásának hire érkezett.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.65—365.25, Anglo-bank 160.50, Unio-bank 302.—— 303.75, Magyar hitelrészv. 383.75, Osztrák-magyar államvasut 340.50—341.—, Déli vasut 79.—79.25, Ált. waggonk. 595.— Fegyvergyár 303—305.50, Alpesi bánya 152.80—153.50, Rimamurányi 246.75, Tramway 506—509, Adria 220—219.50, Észak-magy. kőszénb. 207.— Magyar aranyjáradék 121.70, Magyar koronajáradék 99.50, Török sorsjegy 58.—— 58.20, Német márka 58.75.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 365.—, Magyar hitelrészvény 383.75, Tramway 508, Uuio-bank 303,75, Länderb. 221.25, Osztrák-magyar államvasut 340.75, Alpesi bánya 153.50, Májusi járadék 102.30, Töröksorsjegy 58.10

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.62, Magyar hitelrészvény 383.50, Länderbank 221.—, Union-bank 303.50, Anglo-bank 160.50, Bankverein 271.75, Osztr.-magy. államv. 340.50, Déli vasut 79.—, Elbevölgyi vasut 260.—, Északnyugati vasut 246.—, Alpesi bánya 153.90—154.10, Rimamurányi 247.—, Fegyvergyár 305.—, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajáradék 99.45, Török sorsjegy 58.—, Német márka 58.75, Török dohányrészvény 132.50 forinton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.55. Magyar koronajáradék 99.45. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50. Magyar földtehermentesitési kötv. 97.30. Magyar hitelrészvény 383.50. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasut 191.—. Magyar kereskedelmi bank 1415.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.35 Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 251.65. Rimamurányi vasrészvénytársaság 247.—. 4·2% papirjáradék 102.15. 4.2% ezüstjaradék 102.05. Osztrák aranyjáradék 122.60. Osztrák koronajáradék 102.15. 1860. sorsjegyek 143.80. 1864. sorsjegyek 194.—. Osztrák hitelsorsjegyek 204.—. Osztrák hitelrészvény 364.62. Angol-osztrák bank 161.—. Unio-bank 303.50. Bécsi Bankverein 271.50. Osztrák Länderbank 220.50. Osztrák-magyar bank 922.—. Osztrák-magyar államvasut 340.50. Déli vasut 79.—. Elbevölgyi vasut 259.25. Dunagőzhajózási részvény 443.—. Alpesi bányarészvény 154.10. Dohányrészvény 133.—, 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.30. Német bankváltó 58.72.

Bécs, márczius 23. (*Utótőzsde.*) A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 364.37, Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 161.50, Bankver. 271.75, Union-bank 303.50, Länderb. 220.75 Osztrák-magyar államvasut 340.25, Déli vasut 79.—, Elbevölgyi vasut 259.75, Északnyugoti vasut 245.75 Török dohányrészvény 133.—, Rimamurányi vasmü 247.—, Alpesi bánya 154.—, Májusi járadék 102.15, Magyar koronajáradék 99.45, Török-sorsjegy 58.70, Német márka azonnali szállitásra 58.75.

Berlin, márczius 23. Ezüstjáradék 102.10, Osztrák aranyjáradék 103.80, Magyar aranyjáradék 103.25, Magyar koronajáradék 100.05, Osztrák hitelrészvény 229.50, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Déli vasut 34.70, Osztrák bankjegy 170.20, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.05, Rövid lejáratu váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.47 Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 93.60, Laura-kohó 184.—, Harpeni 178.50, Olasz központi vasut 133.56, Török sorsjegy 115.75.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.40, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Déli vasut 34.30. Magyar aranyjáradék 103.25. Disconto-társaság 205.40.

Frankfurt, márczius 23. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék —.—, 4·2% ezüstjáradék 86.85, 4% osztrák aranyjáradék 104.—, 4% magyar aranyjáradék 103.16, magyar koronajáradék 100.05, osztr. hitelrészvény 309.—, osztr.-magyar bank 786.—, osztr.-magy. államvasut 293.75, déli vasut 70.13, bécsi váltóár 170.05, londoni váltóár 20.477, párisi váltóár 80·966, bécsi bankverein 230.25, villamos részvény 140.—, alpesi bányarészvény 130.40, 3% magyar aranykölcsön 91.15. Az irányzat csendes.

Frankfurt, márcz. 23. *(Utótőzsde.)* Osztr. hitelrészvény 309.12, osztrák-magyar államvasut 293.75 déli vasut 70.25.

Hamburg, márczius 23. *(Zárlat.)* 4.2% ezüstjáradék 86.60, osztrák hitelrészvény 308.50, osztrák-magyar államvasut 733.—, déli vasut 166.50, olasz járadék 93.85, 4% osztr. aranyj. 103.60 4%-os magyar aranyjáradék 103.40. Az irányzat gyengült.

Páris, márczius 23. Uj 3% franczia járadék 102.75, 3%-os franczia járadék 103.35, 3½%-os franczia járadék 107.20, Osztrák-magyar államvasut 732, Länderbank 487, Osztr. aranyjáradék 105.35, Déli vasuti elsőbbség 394.—, Alpesi bánya 338.—, Török dohányrészvény 286.—, Török sorsjegy 107.—, Olasz járadék 93.65, Spanyol kölcsön 53.75, Meridional 675.—, Ottomanbank 548.50, Rio Tinto 114.—, Debeers 680.50, Eastrand 96.50, Chartered 69.50, Randfontein 38.50 lanyha.

London, márczius 23. *(Zárlat.)* Angol consolok 111.⅞, déli vasut 7.50, spanyol járadék 54.⅞ olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjáradék 102.—, 4¼ osztrák aranyjáradék —.—, 4% rupia 63.25, Canada pacificvasut 84.⅛ leszámitolási kamatláb 2.⅞, ezüst 25.13/16, bécsi váltóár 12.16. Az irányzat nyugodt.

New-York, márczius 23. Ezüst 55.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márczius 23-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm
Árvaváralja	60·7	— 1.6	.	Pola	57·8	+ 7.0	.
Selmeczbánya	60·9	— 1.4	.	Lesina	54·7	+ 10.9	6
N.-Szombat	61·1	— 1.1	.	Sarajevo	60·0	+ 4.1	5
Magyar-Óvár	61·2	+ 1.4	.	Torino	57·9	+ 7.8	2
Ó-Gyalla	60·6	— 2.8	.	Flórencz	58·4	+ 9.8	.
Budapest	60·3	+ 0.7	.	Róma	62·9	+ 11.5	1
Sopron	61·0	+ 1.2	.	Nápoly	62.3	+ 12.8	7
Herény	60·8	+ 2.3	.	Brindisi	58·5	+ 11.2	7
Keszthely	60·9	+ 3.2	.	Palermo	58·0	+ 13.6	.
Zágráb	60·9	+ 4.4	.	Malta	59·4	+ 16.7	.
Fiume	57.9	+ 7.3	.	Zürich	59·9	— 0.8	.
Cirkvenica	58·8	+ 7.8	.	Biarritz	61·1	+ 10.1	.
Pancsova	61·5	+ 1.3	.	Nizza	55·8	+ 10.1	.
Zsombolya	60·2	— 0.8	.	Páris	61·3	— 0.2	.
Arad	59·2	— 0.5	.	Kopenhága	58·7	+ 1.4	.
Szeged	60·0	+ 0.4	.	Hamburg	58.5	+ 8.7	.
Szolnok	60·4	+ 1.8	.	Berlin	57·4	+ 3.0	.
Eger	60·2	— 0.4	.	Christiansund	57.0	+ 1.6	1
Debreczen	59·0	+ 1.2	.	Stockholm	55·1	+ 1.0	.
Késmárk	60·6	— 4.5	.	Szent-Pétervár	50·3	— 9.3	.
Ungvár	60·6	— 0.9	.	Moszkva	53.2	— 6.1	.
Szatmár	59·6	+ 4.2	.	Varsó	57·0	— 0.5	.
Nagy-Várad	60·3	+ 8.0	.	Kiew	57·6	— 2.6	.
Kolozsvár	59·1	— 1.6	.	Odessza	—	—	.
Nagy-Szeben	60·5	— 1.8	1	Sulina	60·8	+ 3.1	.
Bécs	60·5	+ 2.4	.	Szófia	59·7	+ 1.6	.
Salzburg	61·9	+ 1·0	.	Konstantinápoly	59·0	+ 6.2	.
Klagenfurt	60·9	— 0.5	.				

A nyugoti maximum erősségéből folyton veszit és ma keskeny hosszukás sávot bocsát Francziaországtól a Fekete-tengerig, amely a déli depressziót elválasztja a keleti depressziótól.

Uj lecsapódások megindultak a déli országokban, a régi lecsapódások még részben tartanak Európa északi és keleti részén, mig középső részén szünőben vannak. A reggeli hőmérséklet Közép-Európában közel van a fagyponthoz.

Hazánkban tegnap csak nyoma volt a csapadéknak és igy az időnek szárazra fordulása tapasztalható. A hőmérséklet normális értékén alul van és mult éjjel többnyire gyenge fagy uralkodott.

Változékony, hüvös idő várható, az ország déli és keleti részén kevés esővel.

VIZÁLLÁS.

— Márczius 23-án. —

Folyó	Vizmérce	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás (czentiméter)	Folyó	Vizmérce	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás (czentiméter)
Inn	Schärding	+ 135	< 4	Tisza	M.-Sziget	+ 59	—
Duna	Passau	+ 357	> 1	"	Tisza-Ujlak	+ 12	> 2
"	Bécs	— 98	> 2	"	V.-Namény	+ 186	> 6
"	Pozsony	+ 336	> 7	"	Csap	— 40	> 2
"	Komárom	+ 372	> 8	"	Tokaj	+ 201	> 24
"	Budapest	+ 325	> 2	"	Szolnok	+ 202	< 86
"	Ercsi	—	—	"	Csongrád	+ 194	< 26
"	Paks	+ 245	> 7	"	Szeged	+ 200	< 21
"	Mohács	+ 278	> 2	"	Titel	+ 284	< 6
"	Ujvidék	+ 200	—	Szamos	Deés	+ 42	> 6
"	Zimony	+ 321	> 6	"	Szatmár	+ 96	> 3
"	Pancsova	+ 215	> 7	Latorcza	Munkács	+ 82	< 6
"	Báziás	+ 289	> 7	Laborcza	Homonna	+ 47	< 26
"	Orsova	+ 266	> 5	Ung	Ungvár	—	—
Morva	M.-Falva	—	—	Ondava	Bártfa	+ 65	—
Vág	Zsolna	+ 90	< 7	Bodrog	Zemplén	+ 322	> 7
"	Szered	+ 104	—	Sajó	Zsolcza	+ 154	< 2
Nyitra	Érsekujvár	—	—	Hernád	H.-Németi	+ 28	> 2
Rába	Sárvár	+ 47	—	Berettyó	B.-Ujfalu	+ 76	> 1
"	Győr	+ 206	> 4	Seb. Kör.	Csucsa	+ —	—
Dráva	Zákány	— 42	> 4	"	Nagyvárad	— 26	—
"	Eszék	+ 126	—	F.-Körös	Belényes	+ 54	> 8
Száva	M.-Szerdah.	—	—	Feh. Kör.	Borosjenő	+ 80	> 16
"	Zágráb	+ 70	< 16	Ket.-Kör.	Békés	+ 262	> 14
"	Sziszek	+ 185	> 80	H.-Kör.	Gyoma	+ 372	> 22
Kulpa	Mitrovicza	318	> 18	Maros	Gy.-Fehérv.	— 46	> 6
Unna	Károlyvár.	+ 102	> 8	"	Arad	— 100	< 6
Verbász	Novi	—	—	"	Makó	+ 19	> 6
Boszna	Banjaluka	—	—	Temes	K.-Kastély	+ 150	> 2
Drina	Doboj	+ 85	> 2	Béga	Temesvár	— 21	> 1
Mora	Zwornik	—	—	"	N.-Becskerek	+ 60	> 7

Jelek magyarázata: * = Jeges viz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal: VIII. ker., József-körut 65. szám.

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Kiadóhivatal: VIII. ker., József-körut 65. szám.

Ha a hirdető czímét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbélyegilletéket is fizetendő. — Czélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK az ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő üzletekben:

I. ker., Tárnok-utcza 22. özv. Balásovits Györgyné nagytőzsde,
II. „ Fő-utcza 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos, fűszerkereskedése,
IV. „ Kecskeméti-utcza 14. sz. Szántó Mór, dohánytőzsde
IV. „ Harisch-bazár Dévai Józsefné, dohánytőzsde
IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetsek A. J. dohánytőzsde és ujságáruda.
V. „ Nagykorona-utcza 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedése,
V. „ Dorottya-utcza 13. sz. Weil Vilmos, dohánytőzsde
V. „ Váczi-körut 6. szám Morene Janka, dohánytőzsde
V. „ Lipót-körut 22. szám Wollák Zsigmond, dohánytőzsde
VI. „ Teréz-körut 54. szám Ereuer nővérek, dohánytőzsde,
VI. „ Andrássy-ut 48. szám Rohonczy Ilona, dohánytőzsde,
VII. „ Erzsébet-körut 50. szám Heisler Róza, dohánytőzsde.
VII. „ Erzsébet-körut 7. szám Freud J. dohánytőzsde.
VIII. ker., a Nemzeti szinház bérh. Sopronyi V. dohánytőzsde,

a ugyane helyeken mindennemü felvilágositások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Hercules-fürdő. Mai közlésed első része ugyancsak fáj kis szivemnek. Jól tudod, hogy mennyire és mily igazán szeretlek; tehát még álmodban sem szabad hűségemen gyanakodnod; ismerheted már természetemet s felesleges volna neked bővebb magyarázatokkal szolgálni. De most, egyetlen drágám, rajtam a sor, hogy neked szivem mélyéből köszönetet mondjak áldozatkészségedért. Már számtalanszor bizonyitékát adtad jóságodnak, most ismét látom, hogy benned nem csalódtam. Ujolag ezer köszönet, ugyanannyi csók, a legboldogabb Mehádia-tól. 3248—1

Tek. Dr. Goldstein Jakab! felső-magyarországi ügyvéd urat nagyon felkérem, e lap által hollétét és czimét tudatni, sürgős, nagyfontosságu pőrt reá bizna egy ösmerős kliense. 273—1

Teljesen érdeknélküli ismeretséget óhajtana a fővárosi életet eddig nem ismerő fiatal asszony, egy középkoru urral kötni. Főkellék intelligenczia és titoktartás. Szives választ e helyütt kér „Duna 21" alatt. 3246—1

Ferkó 500. Kocsi várakozik reád az állomáson a holnap reggeli gyorsvonatnál, jöjj minden esetre, mivel várlak. D. . . . még tegnap Győrbe utazott. Csókol Orkán. 3252—1

Jeune homme distingué cherche la connaissance d'une jeune dame jolie et spirituelle. Lettres priées sous „Amitié intime á l'expédition de ce journal. 3210—1

HÁZASSÁG.

Fővárosi vaskereskedő, kitünő üzlettel, vidéki, középkoru izr. hölgy komoly ismeretségét keresi házasság czéljából. Megkivántatik 5—6000 frt készpénz hozomány és házias jó nevelés. Szives választ „Titoktartás" alatt kérem a laphoz czimezni. 3240—2

Fővárosi nagy butorczég főnöke, 8—10.000 frt készpénz-hozomány felett rendelkező, izr. fiatal hölgy mielőbbi komoly ismeretségét keresi. Közvetitők ajánlata figyelembe nem vétetik. Szives választ „Erzsébetváros" alatt kiván e laphoz czimezni. 3120—2

Bankhivatalnok, előkelő családból, 1500 frt évi fizetéssel, jó házból származó fess izr. hölgy komoly ismeretségét óhajtja. Nem anonym válasz „Házasság" alatt ezen laphoz küldendő. 3194—2

ÁLLÁST KERES.

Gazdasszonyi állást keres, csinos külsővel biró fiatal asszony. Czim a kiadóhivatalban. 3266—3

Három-négyezer forint biztositék felett rendelkező hivatalnok házgondnoki állást óhajtana a fővárosban elnyerni. Szives megkereséseket „Biztositék" alatt kér e lap kiadóba intézni. 3242—3

Egy kereskedelmi iskolát végzett, szerény igenyü fiatal hivatalnok, kinek szép irása van, délutáni fogalkozást esetleg otthon végezhető munkát keres. Szives megkeresést „hivatalnok" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 3234—3

Magányos nő, ki a háztartás minden ágában kitünő jártassággal bir s mint házvezetőnő több éven át alkalmazva volt, állást keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 3043—3

34 éves, nős kereskedő, ki némi biztositékkal is rendelkezik, pénzbeszedői állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3166—3

Remington gépirónő, ki a magyar és német nyelvet ugy szóban, mint irásban teljesen birja állást keres. Szives megkeresést „Gépirónő" jeligén a kiadóba kér. 3186—3

Magyar nemes családból származó intelligens, szorgalmas, szép irásu fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szives levélbeli megkereséseket kér e lap kiadóhivatalába „Jegyző segéd" jelige alatt. 2010—3

Szakácsnő, ki nagyon jól főz, ajánlkozik vidékre papi házhoz, beszél magyarul, németül, horvátul és szerbül. Szives megkeresést „Rendszerető" jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3034—3

Mint feliróné vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalma zást özvegy vendéglősné, igényei szerények. Czim a kiadóhivatalban. 1852—3

Ügyes, gyors és gépirónő irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 2190—3

Gyakornoki állást keres szép irással biró fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 3182—3

Okleveles gyermekkertésznő, kinek e téren 5 évi jártassága van, beszél magyarul, németül, a kézimunkában nagy jártassággal bir, állást keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 4318—3

36 éves hölgy mint házkezelőnő óhajt egy idősebb családhoz. Czim a kiadóhivatalban. 6669—3

Hivatalnoknő, ki jelenleg is alkalmazva van, a gép.és gyorsirászaktanfolyamot jó sikerrel végezte, könnyü irodai állást keres. Leveleket a kiadóhivatalba kér „Ügyes és szorgalmas" jelige alatt. 3180—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Egy ügyes kézi leány, nőiszabó-műhelyben felvétetik. Hol; megmondja a kiadóhivatal. 3244—4

Füszeres-segéd, ki egyszersmind a vasszakmában némi jártassággal bir és jó eladó, vidéki üzlet részére kerestetik. Megkivántatik magyar, német és szerb nyelv. Fizetés havonta 40 frt. Válasz „Fehértemplom" alatt küldendő e laphoz. 3228—4

Gazdatiszt, akadémiát végzett, jó ajánló levelekkel, 1200 holdas bérgazdaság részére kerestetik. Ajánlatok „Somogy 12" alatt küldendők. 3224—4

Német vagy **francia bonne** egy 5 és fél éves fiucska mellé fél napra esetleg egész napra kerestetik. A czim megtudható a kiadóhivatalban. 3104—4

Idősebb franczia nő a franczia nyelv tanitásáért lakást kaphat. Czim a kiadóhivatalban. 3214—4

Nevelőt keresek négy fiamhoz, a magyar, német és franczia nyelv birása szükséges. Kik a zongora tanitásban is jártasak, előnyben részesülnek. Levélbeli ajánlatok a fizetési és egyéb igények megjelölésével „Nevelő" jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3158—4

OKTATÁS.

Egy kereskedelmit végzett fiatal ember, ki a reál-iskola első osztályai és a polgári iskola tantárgyainak tanitásában nagy jártassággal bir, órák adására ajánlkozik. Czime a kiadóhivatalban. 3236—5

Házitanitónak ajánlkozik VIII-ik gimnáziumi tanuló, kinek e téren már jártassága van. Szives megkeresést a kiadóhivatal továbbit „Jó tanuló" czimen. 3038—5

Fiatal tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gymnázista tanulót oktatásra mérsékelt díjazás mellett. Czime a kiadóhivatalban. 2714—5

Gyakorlott okleveles gyermekkertésznő órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészit. Czim a kiadóhivatalban. 2402—5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanitok az általam feltalált legujabb és legkönnyebb **magyar rendszer** (methodus) szerint, háznál és házon kivül, ugyszintén vidékre is tanitok pontos és kimerítő magyarázat utján (posta fordultával). Czim a kiadóhivatalban. 2650—5

Correpetitornak vagy házitanitónak ajánlkozik egy VIII-ik gymnáziumi tanuló. Megkeresést kér a kiadóhivatalba „Házitanitó" czimen. 2726—5

TELEK és HÁZ ELADÁS.

Épitkezési telkek, a VI., VII. és VIII. kerületben, az Andrássy-ut közelében, a Király-utczában élénk helyen, kedvező **feltételek** mellett, eladók. Ügynökök kizárva. Értekezhetni 12—3 óra közt. Czim a kiadóban. 6655—7

ELADÁS.

Kétüléses, nyitott hintó, alig használva, finom gyártmány, 300 frtért eladó. Vevők ebbeli ajánlatukat „Kerepesi-ut" jelige alatt küldjék e lap kiadóhivatalába. 3250—8

Szég diván és egy faragott, jó karban levő kredencz azonnal eladó, jutányos ár mellett. Czim a kiadóhivatalban. 3260—8

Olcsón, igen jó karban levő, keveset használt butorok eladók. Czim a kiadóhivatalban. 6545—8

Vevő kerestetik egy jóforgalmu kávéméréshez, mely halálesetmiatt minden elfogadható áron sürgősen eladó. Czim a kiadóhivatalban. 971—8

Butorok alig használva, faragott háló, ebédlő, ottomány, ingaóra, 6 drb valódi bőrszék, egy varrógép darabonkint is igen jutányos árban eladatnak, Vörösmarty-utcza 53. sz. I. 18. 6557—8

Elegáns butorok. Ebédlő, háló, uri és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegek, rövid zongora stb. eladó 9—1és 3—5 óra között **Andrássy-ut 66. szám.** 6533—

Két fekete jukker jó 15½ markos, félvér, 6 évesek, teljesen épek, jutányos áron eladók. Vevők irjanak e laphoz „Kardos" jelige alatt. 3228—8

Régi faiskola teljes felszámolása miatt eladók: **Diszcserjék,** a legkiválóbb fajokban, igen erősek 9 frt 100 darab. **Diszfák** erősek 20 frt 100 drb, alma- és körte-vadoncok, erős, 3 évesek 40 frt 100 drb. **Rózsák,** a legkiválóbb fajokban 12 frt 100 drb. **Spárgagyökerek** 80 kr. 100 drb. Czim a kiadóhivatalban. 2982—8

Lakatos és kerékpárjavitó műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2982—8

Valódi Quedlingburgi takarmány-répamag, elsőrendü termelőtől, olmozva, 18 frtjával 100 kgként helyben eladó. Czim a kiadóban. 2856—8

Diófából készült, faragott, két ajtós kredencz azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2984—8

Kerékpár, alig használt, teljesen jó karban, jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalában. 3138—8

Jó karban levő tura kerékpár eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3150—8

Kávé elvámolva és bérmentve Budapestről vagy Fiumeből 4½ k. Portorico 5.80, 4½ k. Cuba-kávé 6.50, 4½ k. Mocca-kávé 6.50, 4½ k. Java-kávé 6.50, 4½ k. Gyöngy-kávé 6.80. 4½ k. különleges Kuba 6.50. Pörkölt kuba kilója 1.60. 25 k. Domingo kávépörkölni 30.— BELÁK ISTVÁN Budapest, Rottenbiller-utcza 4. Fiume, via Miakka 113. 6651—8

VÉTEL.

Jó pedálos czimbalom (használt) megvételre kerestetik. Ajánlatok „Czimbalom" jelige alatt a kiadóba. 3080—9

Jó karban levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „B. J." jelige alatt a kiadóhivatalban küldendők. 2792—9

KIADÓ SZOBÁK.

Elegánsan butorozott szoba, teljes ellátással intelligens családnál kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3262—10

Kiadó szépen butorozott szoba, teljes ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 3258—10

Különbejáratu, elegánsan butorozott szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3256—10

Csinosan butorozott utczai szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3254—10

Külön bejáratu udvari szoba, esetleg teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3230—10

Csinosan butorozott szoba kiadó. Czim a kiadóban megtudható. 3232—10

Külön bejáratu utczai szoba, szép butorral a József-körutonazonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3000—10

Utczai szoba elegáns butorral, külön bejárattal, kitünő ellátással, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2992—10

25 frtért teljes ellátást nyer egy fiatal ur külön bejáratu szobával az Erzsébet-köruton. Czim a kiadóban. 2913—10

Szoba szépen butorozva, teljes ellátással azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3114—10

Szépen butorozott, kétablakos szoba a Vörösmarty-utczában nagyon olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3142—10

A Teréz-körutonegy földszinti különbejáratu, nagy és tiszta butorozott udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3144—10

Igen szép utczai szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3152—10

Elegánsan butorozott nagy utczai szoba alcovval, fürdő szoba használattal 1 ember, egy ur esetleg uri nő részére teljes ellátással is kiadó. czim a kiadóhivatalban. 2500—10

Kényelmesen berendezett szoba csinos butorral, fürdőszoba használattal, havi 15 frtért kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2804—10

Különbejáratu (lépcsőházból) szépen butorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnál. Czim a kiadóhivatalban. 2990—10

LAKÁS KERESTETIK.

Keresek egy vagy két szobás a lépcsőházból külön bejáratu első emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Alkalmas lakás" czim alatt. 2994—11

A Teréz-városban keresek lakást Május 1-re, mely álljon 2 utczai 1—2 udvari elő és fürdőszobából, az első vagy második emeleten. Levélbeli ajánlatok az évi bér kitételével „Terézvárosi" jelige alatt a kiadóba czimzendők. 3166—11

Öt szoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbirtokos" czim alatt a kiadóhivatalba kérek. 1806—11

SZOBA KERESTETIK.

Világos, szellős, szépen butorozott szobát keresek 1-ére. Ajánlatokat „Tisztaság" jelige alatt a kiadóba kérek. 3264—12

Butorozott, különbejáratu szobát keres, április elsejétől, 25 frt bérig, egy jogtudor. Czim a kiadóhivatalban. 945—12

Két fiatal ember, hivatalnokok, a m. kir. államvasutak mentén. Budapesthez közel, egy vagy két butorozott szobat keres olyan helyen, hol az állomás a pályaudvartól nem esik messze. Szives ajánlatok némi tájékozással és azr megjelölésével „Falusi otthon". Czím alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 3202—12

Fiatal hivatalnoknő keres uri családnál csinos, kis tiszta szobát ellátással. Szives ajánlatokat kér levélben e lap kiadóhivatalába „Szolid nő" jelige alatt. 2036—12

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs külsőnöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetitek a legrövidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézetnél, csekély utólagos honorárium fejében. Telekkönyvi kivonat és katasztéri birtokiv szükséges. Értekezhetni d. u. 1—3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850—14

KÖNYVEK.

Eladok könyveket, világhirü irók müveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jól menő kávéház a József-városban, napi bevétel 50—60 frt, elköltözés miatt szabad kézből május hó 1-re átadó. Megkeresések „Körut" alatt kéretnek e laphoz intéztetni. 3238—17

Régi jó hirnévnek örvendő nyári vendéglő kerttel azonnal kiadó. Olcsó házbér, szerződés, dus felszerelés, szükséges tőke 6000 frt. Választ „Jó üzlet" jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 3008—17

Az Erzsébetvárosban egy kitünő forgalmu kávéház, családi körülmények miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3140—17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar élczlap az „Üstökös". Most sorra közli pompás karrikaturákban a nevezetesebb irókat és müvészeket.

Ügyes gyermekruha-varrónő szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, elvállal házonkivüli munkát is. Megkeresést „Kitünő szabás" jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 2374—18

Egy ügyes nőiruha szabónő elfogad elegáns utczai ruhákat 6 frtért, esetleg házhoz 1 frt 50 krajczárért. Czim a kiadóban. 2550—18

Klopodián él egy derék tanitó, aki kitünően fest arczképeket; még pedig ülni se kell neki, fénykép után készit olajképeket a hámulásig sikerülteket és olcsón. Aki ilyen képeket akar, forduljon hozzá Klopodiára (Temes megye), Wiesner Károly állami tanitó czimen. Ajánlja őt egy budapesti műbarát, akinek képét készitette és aki a sokcsaládu embert némi mellékesen jövedelmező munkához akarja juttatni. Az ajánló országgyülési képviselő nevét megmondja a tudakozódóknak a kiadóhivatal. 3188—18

Ügyes varrónő, szerény díjazás mellett, elvállal ugy házban, mint házonkivüli munkát. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 3154—18

Gép-harisnya kötőnő, szerény díjazás mellett elvállal munkát. Szives megkeresést „Tartós és szép" jelige alatt a kiadóba kér. 3162—18

Ügyes fodrásznő ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szives megkeresést „Könnyü kézü" jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3068—18

MINDENFÉLE.

Rubinstein gondolatai. Rubinsteinnak, a nagy orosz zongoramüvésznek hátrahagyott irataiból összehöngészték szétszórt aforizmáit és egy kötetbe gyüjtve kiadták. Ezek az ötletek hiven jellemzik Rubinstein gondolkodásmódját. Bemutatunk belőlük néhányat az érdekesebbek közül:

A zsidóknak keresztény vagyok, a keresztényeknek zsidó; az orosznak német, a németnek orosz; a klasszikusoknak modern, a moderneknek elavult; a végső eredmény az, hogy se hal, se hus nem vagyok, szóval, egy siralmas egyén!

*

Örökös ellentmondásban élek magammal, vagyis mindig másképp gondolkozom, mint ahogyan érzek. Egyházi értelemben atheista vagyok. Ez a gondolkodásmódomtól van igy. Szivemben azonban meg vagyok győződve róla, hogy vallásosság nélkül nem exisztálhatnak az emberek. Érzéseimre nézve republikánus vagyok, de azért meg vagyok róla győződve, hogy az egyetlen jó államforma a monarchikus. Szeretem enyéimet, de meg vagyok róla győződve, hogy az emberek alig érdemelnek többet a megvetésnél. Ez az örökös ellenmondás megkeseriti az életemet, mert csak az a logikus, hogy az ember ugy gondolkozzék, ahogyan érez. Nem vagyok valóságos monstrum?

*

A teremtő müvészre nézve legnagyobb szerencsétlenség az, ha tuléli magát.

Aranygyártás. A „tudomány köve" feltalálása a középkorban sok embernek elvette az eszét és sok alchimistát a máglyára juttatott. Manapság pedig mégis sikerült a tudomány segélyével feltalálni a módját, hogy az ezüst aranynyá változtassék át. Az „argentaurum"-ról van szó, ama csodálatos fémről, melyről a két világrész tudományos körei annyiszor vitatkoztak. Az „argentaurum"-nak is, mint megannyi uj találmánynak és fölfedezésnek, megvoltak a maga pártolói és ellenzői. Ez értékes fém feltalálásának dicsősége egy amerikai tudóst, dr. Emmenst illeti meg, ki a Dover Mining Company főfelügyelője és ki feltalálta a nevéről elkeresztelt „emmensite" robbanószert is. Ez a nagyeszü tudós, ki szélhüdés következtében állandóan székhez van bilincselve, egy alkalommal elmélkedni kezdett a középkorbeli alchimisták álma fölött s ama következtetésre jutott, hogy ennek a megvalósitása nem valami őrületes dolog, hogy nem lehetetlenség. Abból kiindulva, hogy a vegytan összes egyszerü testei csupán egy elemhez tartoznak s hogy csakis az alakjuk különböző, fogott hozzá dr. Emmens az ezüstnek aranynyá való átváltoztatásához. E czélból három földijével Carey-Lea, Nicholas Thesla és Edisonnal szövetkezve, társulatot alapitott, mely csakhamar olyan tüneményes virágzásnak indult, hogy biztos értesülések szerint a szerencsés társak máris osztalékokat kaptak. A newyorki pénzverde az „argennurum" 23-ik rudját, mely 586 gramm sulyu volt, 485 vert aranydollárral cserélte be. 1897. évi április 13-tól, mely napon az első rudat forgalomba hozták, összesen 18 k. 625 gr. „augentaurum" lett gyártva körülbelül 30.000 frank értékben. Ha pedig a számitások beválnak, ugy ez évben a gyártás 50.000 unciára (1500 kg.) fog rugni, ami megfelel a transvaali havi aranytermelés egy negyedének. Minden erre vonatkozó hir dr. Emmens környezetéből szivárog ki, ki titkát nagyon-nagyon őrzi. Lehetetlen még a legkisebb részletet is megtudni a gyártás módjáról. Mindössze annyit tudhatott meg a világ, hogy a gyártást az ezüst liszttévaló összezuzásával kezdi, hogy ezáltal megfoszsza fizikai és chemiai önállóságától, azután az eredeti anyag molekuláit átváltoztatja az arany molekuláivá!

Fényképezés természetes szinekkel. Párisból irják: Ugy látszik, most végre mégis megoldották a természetes szinekkel való fotografálás problemáját. Tegnap nagyszámu közönség — főleg hölgyek, kiknek különösen érdekükben áll, hogy természetes szinü fényképeket nyerjenek — tódult a Tudományos Akadémia nagy aulájába, hogy szemtanuja legyen Moscart tanár kisérleteinek. A tudós tanár, mintán példákkal megmagyarázta a természetes szinü fényképezés módját, bemutatott száz, meglepően finom és élethü fényképeket. Legcsodálatosabb volt egy kosárka különböző szinü virágokkal, egy finom szövetü és tarkaszinezetü ruházattal felöltözött hölgy képe, egy virágoskertbeli aniola virágokkal, egy ékszerész kirakata, egy diszes egyenruháju katonatiszti csoport stb. A selyem és a gyapjuszövetek szinei nem voltak legtökéletesebben reprodukálhatók, mely körülmény szerfelett érdekelte a hölgyeket, kik legott elhatározták, hogy ezentul csakis olyan szinü ruházatban fogják magukat levétetni, melyek leginkább kiemelik bájaikat. A természetes szinü fotografálást Lumière Ágost és Lajos fivérek fedezték fel, ugyanazok, kik a cinematografot is felfedezték s kik a fényképészetet általában a tökély magas fokára emelték.

Trompf. Mr. Rittről, a párisi nagy operának közelebbről elhalt igazgatójáról beszélik a következő adomát: Mikor Ritt az opera igazgatását átvette, megtudta, hogy egy nagy urnak özvegye minden előadásra ingyen páholyt kapott. A csekély bevétel miatt Ritt e bőkezüséget beszüntette. Az e miatt haragos urnő, boszut akarván állni, egy társaságban, ahol Ritt is ott volt, mintha Ritt jelenlétét nem venné észre, felkiáltott:

— Ugyan mi jutott a miniszter eszébe, hogy az opera vezetését erre a megtört, hetvenes aggra bizta!

— Rendkivül sajnálom, asszonyom, — szólt Ritt, az asszonyhoz fordulva, — hogy már másodszor okozok kegyednek kellemetlenséget.

— Hogy hogy? — kérdé a sértett urnő.

— Valóban. Emlékezni fog reá, hogy mikor a Szent Fülöp-egyházban először áldozott, a szertartást megzavarta egy csecsemő vad orditása, kit ugyanakkor kereszteltek.

— De nem értheted. . .

— Hiszen, asszonyom — szólt Ritt, — az a neveletlen csecsemő én voltam.

Különös házassági ajánlat. A legkülönösebb házassági ajánlat, amely valaha szerelmes férfi ajkáról elröppent, Don Lorenzo tiszteletes uré, aki déli Angolország egy nagyobb falujában örködik a hivek lelki üdvössége fölött. Még nem telt ki a gyász esztendeje, amelybe hüséges feleségének halála döntötte s a tiszteletes ur máris ujból megkivánta a házaséletet.

Egy baj volt csak: a tiszteletes ur nem érintkezett a faluban senkivel, tehát nem is ismert személyesen egy nőt sem. Már most hogyan jusson feleséghez? Egy álló hétig imádkozott az Istenhez, hogy adjon neki valami mentőgondolatot s az Isten meghallgatta őt. A legközelebbi vasárnapon fényes szónoklatot tartott a házasság szentségéről, majd fölolvasta az utolsó héten előfordult házasságkötési, születési és halálozási eseteket, azután igy szólott:

— Szerelmetes hiveim! Az én hüséges szivem sajogva siratja még most is elvesztett hitvesemet, de egyszersmind vágyva vágyakozik ujból a boldog családi életre. Ha van köztetek olyan hajadon vagy özvegy, aki hozzám való és akinek van hozzám némi hajlandósága, az álljon föl.

Erre nyomban fölállott két hölgy. Az egyik egészen a prédikáló szék mellett, a másik a háttérben. A tiszteletes ur fölhivta magához a két hölgyet és tetőtől-talpig megvizsgálta őket. Választása arra esett, aki a kathedrája mellett állott föl, mert az előbb állt föl, mint a másik, de meg különben is jobban tetszett neki. A választott hölgy egy fiatal özvegy volt, egy rendkivül müvelt és finomlelkü teremtés, a ki melesleg szép vagyonnal is rendelkezett. A tiszteletes ur hát nagyon szerencsésen járt, hogy a kettő közül ezt választotta, mert nemsokára kiderült, hogy föntebb emlitett erényein fölül még kitünő háziasszony is. Az a hölgy, akit a tiszteletes ur visszautasitott, nagyon házsártos, zsörtölődő hirben állott, a másikat ellenben mindenki kedvelte. A boldog férj valósággal imádja a feleségét és olyan jól élnek együtt, hogy Ádám és Éva sem éltek különben a paradicsomban.

AZ UJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Irta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (26)

Perényiben remény csillant meg az invalidus láttára. A katona megnézi a katonát, kivált a szakaszvezető az ezredest. Hátha ez látta Bobort, hova ment be.

Megszólitotta tehát a rokkantat, mutatván neki a képet:

— Nem látta-e bácsi, valamikor ezt az óbestert?

— Elégszer.

— Járt ebbe a házba?

— Ide járt szegény feje.

S kezével egy zálogházas boltra mutatott az udvar balszögletében.

A reporter arczán diadalmas mosoly jelent meg s amint egész alakja visszatükröződött az aranymüves kirakatából, szinte kedve jött odakiáltani a rámosolygó énjének: Makszi, te neked sok eszed van!"

Egy kuba-szivart adott a vén katonának s aztán benyitott a zálogosboltba, hol a rácsozattal elkeritett helyen, mindenféle lim-lomok között, zöld házisapkában egy öreg zsidó ült mint papagály a kalitkában. Kivül a rácsnál egy csinos fiatal férfi állt, akinek, ugy látszik, valami házasságot ajánlott, mert melesleg ezzel is foglalkozott.

— Lássa, maguk keresztények mind ilyenek. Azt mondják, nem házasodom, mert szegény vagyok. Nevetséges, hogy egy „gój" esze mikép jár. Hisz épen azért kellene házasodni. Mert a fiatalság egy tőke, das muss man escomptiren. Az agglegénység nagy pazarlás. Megérdemli a sequestrumot. A zsidónál ritkaság az agglegény. Nincs is. Mert a zsidó okos, tudja, hogy mitől döglik a légy.

A papagályfejü, ki, mialatt ezt a házassági szakoktatást tartotta, egy smaragdgyürü vésetét vizsgálta nagyitó üvegen, most észrevette Perényit:

— Mi tetszik, uram?

— Egy fontos dologról szeretnék önnel beszélni — mondá Perényi, mintegy kilökve szemeivel a fiatal urat.

Az vitte is mingyárt az irháját. A papagályfejü rákiáltott:

— Gondolkozzék, tisztelt ur. Az öreg Salamont mindig megtalálja, tisztelt ur. Az öreg Salamon mindig itt ül nyolcztól nyolczig. És ön, tisztelt ur, mit parancsol?

— Én Perényi Miksa vagyok.

A papagályfejü csak a szemével pislantott, hogy jól van.

— Reménylem, ismer engem?

— Nincs szerencsém.

De már erre kipattant a kevélység Perényiből.

— Micsoda, maga nem ösmer engem? Maga nem ismeri Perényi Miksát. A nagy Max Perényit. Piha! Szégyelje magát. Maga egy ordinári ember. Maga becsületes zsidónak tartja magát és nem ismeri Perényit? Hát érdemes maguk közt kiválni és felkapaszkodni?

A papagályfejü elunta a haszontalan beszédet és közbeszólt:

— Hát visszavonom, amit mondtam. Mondjuk, hogy ismerem.

De erre még nagyobb tüzre gyulladt az önkéntes detektiv.

— Micsoda, maga ismer engem és le nem kapja a fejéről a zöld sapkáját? Mikor a reporter-fejedelem áll maga előtt s a hatalmas „Pesti Gunár" nevében jön, amely előtt reszketnek a miniszterek. S maga, egy közönséges pondró, még a zöld sapkáját se veszi le?!

— Hát inkább leveszem, csak térjünk a dologra — mondá az öreg türelmetlenül.

A reporter pszichologiával dolgozott; a megfélemlitésre és a felülkerekedésre volt szüksége, mert tudta, hogy az ilyenfajta emberek gyanakodók és hallgatagok. Itt is kivette a képet zsebéből és igy szólt:

— Nézze meg ön ezt az öreg katonatisztet és mondja meg nekünk (Perényi mindig a fejedelmi többest használta, oldala mellé képzelve a „Pesti Gunárt" is) mikor volt itt utóljára és mi járatban volt. Vigyázzon, öreg, ugy feleljen, hogy akként fogja a „Pesti Gunár" vagy lesujtani a poklok katlanáig vagy fölemelni a csillagokig, amint jól vagy nem jól informálja.

Az öreg zsidó gondolkozott egy perczig, hogy érhet-e az valamit, pénzre átszámitva, amit ő mondhat; azt határozta, hogy az semmit se érhet, hát elmondta:

— Ez az ur sokszor megfordul üzletemben. Sokszor volt pénzre megszorulva és ilyenkor elhozta vagy az ezüst szelenczéjét, arany láncát, vagy egy-egy női ékszert, amelyre néhány forintot kapott. Ismertem évek óta mind a tárgyait. Mert pontos ember s a hónap elsején rendesen kiváltja, amit hónapközben behordott. Azt hiszem, nemsokára jönnie kell már.

— És mikor volt itt utóljára?

— Vagy egy hónap előtt — felelte a zálogház tulajdonosa. — Igen, sajátságos esetem volt vele. Lelkemre mondom, most jut csak eszembe. Egy gyémántos mellitüt hozott, azt mondta a nejéé és a mellé az ezüst szelenczéjét is elhozta. „Ma sok pénzre van szükségem, Pick".

— Rosszkedvü volt?

— Vidám volt. Nevetgélt. Mondta, hogy mulattak az éjjel és hogy kártyán is vesztett, azért hozott be két tárgyat. Kérdeztem, milyen összegre volna szüksége. „Vagy harmincz forintra", mondá ő. Megnéztem a melltüt és azt feleltem: „Adhatok rá ötszázat". A becsületes öreg tiszt megzavarodott: „Megbolondult maga, Pick, hiszen az ezüst ára lement és a tün kevés az arany". — „De a gyémánt — mondám én — a gyémánt csinos darab". A katonatiszt rámmeresztette a szemeit és összeszidott: „Maga egy nagy szamár, Pick, maga tönkre fog menni, mert látja, az nem igazi gyémánt." Mire én ujra megvizsgáltam a tüt és kimondtam, hogy az épen olyan igazi gyémánt, mint amilyen igazi Pick én vagyok és ha nem hiszi, hát nézesse meg akármelyik aranymüvessel a világon. Az én öreg tisztem szó nélkül, zavartan rohant ki erre a boltomból, magával vivén a tárgyait és azóta nem tért vissza.

A reporter szive nagyot dobbant: „Makszi, jó nyomon vagy." Hálásan veregette meg az öreg zsidó vállait:

— Maga derék ember, kedves Pick ur, de még egyet mondjon meg nekünk, hova mehetett innen?

— Alkalmasint egy ékszerészhez.

— Talán ehhez, aki itt az udvarban van?

— Valószinü.

Perényi most már a vizsla szenvedélyével rohant az átellenes ékszerészhez. Ott megnyilt előtte az egész perspektiva. Az ékszerész emlékezett az ezredesre, aki egy gyémánt tüt hozott hozzá megbecsülés végett.

— És mennyire becsülte ön?

— Nyolczszáz forintra.

— És mit szólt erre az ezredes?

— Elsápadt és káromkodott. — „Az lehetetlen!" dadogta. — „A tü a feleségemé és én tudom... — "De én csak jobban tudom, feleltem, mert a gyémántot és a tüt én készitettem gróf Zrinyi Miklós számára ezer forintért. Az ezredes felbődült, mint egy vadállat és kirohant üzletemből, még a szarvasbőrkeztyüit is itt felejtette.

Minden világos kezdett lenni Perényi előtt. Denique: keresd az asszonyt és keresd a szeretőjét. Most már meg van a szál, a biztos szál. Bobor kétségtelenül Zrinyihez ment vagy segédeket küldött Zrinyihez, de Zrinyinél kell keresni a további fejleményeket.

Kifizette az utczán várakozó egyfogatut, azután betért egy kávéházba és levelet irt a szerkesztőségbe.

Tisztelt szerkesztő ur! Nyomában vagyok a Bobor-féle ügynek. Roppant érdekes részleteket szedtem össze. Csak késő este jöhetek be, amikorra harmadfél hasábot kérek. Az ezredesné leleplezve. Óriási szenzáczió. Hallatlan rekord. A rendőrségnek nagy pipa. Jó volna plakátokat nyomatni. Gróf Zrinyi Miklós is bele van a rejtélyes ügybe keverve. Most megyek hozzá a bankba. A felfedezett nyomok követését nem tudom félbehagyni. Előleget tessék a segédszerkesztőnél hagyni. Perényi.

A levelet elküldte egy hordártól a „Pesti Gunár" felelős szerkesztőjéhez, maga pedig kettőzött léptekkel loholt a nádor-utczai Zrinyi-féle bankba, magához az elnökhöz küldvén be a névjegyét.

Zrinyit régi kedves emlékekbe ringatta a Perényi név, szögrül-végrül rokonság is volt a Subicsok (amint hajdan a Zrinyieket hivták) és a Prinyiek közt (amint hajdan a Perényieket hivták), legott bebocsátotta tehát Perényi Miksát, de a belépő alak nagyon fölébresztette gyanuját.

— Önöket Prinyieknek hivták azelőtt? kérdé fürkésző tekintettel.

— Nem. Kohn-oknak — felelte Perényi Miksa nyájasan.

— Ugy? Hát mit akar?

— Én a „Pesti Gunár" reportere vagyok, méltóságos ur.

— Szép, szép, de mit akar?

— Én, kérem alásan, önkéntes detektiv vagyok és a Bobor ezredes eltünését kutatom lapunk érdekében. A „Pesti Gunár" eddig is a legjobban értesült lap volt és ezentul is az lesz.

— Még mindig nem tudom, mit akar.

— Meg akarom találni a Bobor ezredes urat. És bizonyos dolgokra jöttem rá, amik előttem nyilvánvalóvá teszik, hogy csak a méltóságos gróf ur igazithatna engem utba nemes czélom eléréséhez.

A gróf ajkain szatirikus mosoly játszadozott.

— Tehát azt hiszi ön, hogy általam találja őt fel?

A reporter szemtelenül vigyorgott.

— Igen, mert megtudtam, hogy a méltóságos gróf ur egy gyémántos tüt tetszett ajándékozni a Bobor ezredesnének. (Zrinyi szemöldei összevonódtak, mire az ügyes Perényi rögtön áttért más hangra.) Mert a méltóságos gróf ur nagy gavallér és az ezredesné gyönyörü asszony, bizony isten megéri. (Zrinyi szemöldei még jobban összevonódtak, Perényi egy harmadik hangot keresett.) Hát ugy áll a dolog, kérem alásan, hogy az a marha ékszerész elmondta az ezredesnek és az ezredes erre némileg felhevülve, ide jött kellemetlenkedni a méltóságos gróf urhoz.

— Ön, ugy látszik, sokat tud — szólt közbe a gróf hirtelen elhatározással — most még tehát azt akarná tudni, hogy hol van Bobor ezredes?

— Igenis, kérem alásan.

— Hát mindjárt megfogja tudni.

Ezzel egy csengetyüt nyomott meg a gróf és belépett némán két alabárdos: Josipovics Mihály és Kántor Márton, két termetes vitéz, egy ölnél magasabb mindenik.

— Verjétek láncra ezt az ember-vakarcsot és vigyétek le.

Perényi hadonászott, rugott, karmolt, harapott, kiabált, de a két óriás vasmarka csakham ar ugy lenyomta, hogy meg se moczczanhatott, egy előszobában hirtelenesen megvasalták, aztán egy melléklépcsőn levitte ölbe az egyik vitéz a pinczébe, ahol odaláncolta egy a falba épitett vaskarikához. Volt ott több vaskarika is és több fogoly is. Tarkitva voltak, a fal mellett egy fogoly és egy Wertheim-kassza; megint egy fogoly és megint egy Wertheim-kassza.

Nagy homály volt benn, csak fenn egy kis nyiláson szürődött be némi világosság a vakudvarról. Perényi nem birta eleinte felismerni a tárgyakat s csak valami alaktalan tárgy mozgásának tünt fel, midőn fogolyszomszédja nagy láncczörömpöléssel hozzálépett, hogy magát bemutassa:

— Bobor ezredes vagyok.

(Folytatása következik.)

Az olvasóhoz.

A közeledő negyedévvel szemben lapunkat fölösleges sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyitvány, amit maga állit ki a lap maga mellett, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megitélni, ép ugy, mint a barátot.

Annyit már eddig is bebizonyitottunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapitották — mert ugy alapitották, hogy az a liberálizmust szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kivánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbizható és tisztességes hangon irt lapot adni, nem fogunk lankadni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kivánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kielégitsen, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezentul is nagy gondot forditunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hirlap" abban is ambicióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legérdekesebb és legbecsesebb regényeket európai hirü iróktól, Kiplingtől, Bourgettól, Claretietól, Sudermanntól, stb., mihelyt a most folyó „Két asszony" czimü regény bevégződik.

Eredeti regényünknek, a Mikszáth „Uj Zrinyiász"-ának, mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltünést keltett, hogy már kétszer kellett utánanyomatni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, különlenyomatban küldjük meg azoknak az uj előfizetőknek, kik legalább egy negyedévre előfizettek.

A rendes rovatokon kivül, melyeket olvasóink ösmernek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hirlap" divatleveleket. A gyermekek mulatságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmánynyal tölti meg munkatársaink nagy gárdája.

*

Az előfizetési és megrendelési föltételek a lap homlokán olvashatók.

SZINHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. márczius 24-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

—

Évi bérlet 67. Havi bérlet 19.

A csapodár.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Sardou V. Forditotta Berczik Á. és Fésüs György.

Személyek:

Champignac	Náday
Constance	Maróthy M.
Camilla	Csillag T.
Riveroll	Gyenes
Fridolin	Zilahi
Josselin	Mészáros
Komorna	Keczeri

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

—

Évi bérlet 51. Havi bérlet 15.

Bohémek.

Opera 4 felvonásban. Szövegét (Murger nyomán) irta és zenéjét szerzette Leoncavallo Ruggiero. Forditotta Radó Antal.

Személyek:

Marcel	Larizza
Rudolf	Beck
Schaunard	Takáts
Colline	Várady
Barbemuche	Kornai
A kis gróf	Mihályi
Célestin	Dalnoki
Musette	Ábrányiné
Mimi	Kaczér M.
Eufémia	Válent V.
Eulalia néni	de Ponty B.
Hivatalnok	Kárpát
Füszerkereskedő	Fekete

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

—

Blaha Lujza asszony mint vendég.

1848.

(Hadak utja).

Látványos, zenés szinmü, előjátékkal, 11 képben. A népszinházi bizottság megbizásából irta és zenéjét szerzette Verő György. A nyitány, mely a népszinházi bizottság által hirdetett pályázaton első dijat nyert, irta és vezényli Barna Izsó.

Személyek:

Petőfi Sándor	Lubinszky
Vasvári Pál	Szerdahely
Irinyi József	Várnai i
Zakár Gergely	Kenedich
Egy uri hölgy	Bártfai M.
Egy polgár	Ujvári
Egy hölgy	Lukácsy
Gróf Batthány	Ferenczy
Gróf Széchenyi	Lendvai
Kossuth	Szirmai
Darkó Mózes	Horváth V.
Débor	Siposné
György	Szirmai
Laszkó	Raskó
Eszter	Blaha L.
Pistuka	Gyürki
Balta János	Kiss M.
Antos plépános	Szabó A.

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

—

Nagy bérlet 70. Havi bérlet 10.

Crampton mester.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Hauptmann G. Forditotta: Karczag V.

Személyek:

Crampton	Ujházi
Gertrud	Vizvári M.
Özv. Wiesnerné	Paulayné
Stähler Adolf	Császár
Stähler Miksa	Dezső
Kircheisen	Egressy
Milius mérnök	Bakó
Janetzky, pedelus	Latabár

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

—

640. szám. 640. szám.

A Budapest VIII. ker. általános közjótékonysági egyesület javára hangversenynyel egybekötött jótékonysági egyesület javára.

I.

Kaland.

Dramolette két szakaszban. Irták: Makai Emil és Szécsi Ferencz.

Személyek:

A gróf	Gál
A néni	Nikó L.
Pierrot	Tapolczai
Pierrette	Delli E.

II.

Hangverseny:

Lindh Márczella urhölgy operaénekesnő.
Ney Dávid ur operaház tagja.
Kun László ur orsz. magy. kir. zeneakadémiai tanár.

III. Először:

Cadillac káromkodásai.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Pierre Berton. Ford.: Kürty E.

Személyek:

Cadillac	Gál
Meyran grófné	Lánczy L.
Inas	Kassa

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

—

Komáromi M. asszony mint vendég

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolcz képben, dalokkal és tánczczal. Irták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállitotta: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő	Molnár L.
Katalin	Hettyey A.
Béla	Bessenyei
Nyárády	Szentmiklóssy
Howard	Szilágyi V.
Tarnay Ákos	Iványi A.
Emerenczia	Szilassy
Tábornok	Ádám L.
Segédtiszt	Kardos
Boriska	Komáromi

Kezdete 7 órakor.

Szinházi müsorok a 20. oldalon.

BEM-PETŐFI.

Nagy körkép a szabadságharczból.

Festette: Vágó, Styka, Spányi.

Látható reggel 9 órától, este villamos fénynél.

Aréna-ut 70. Városliget. Belépő-dij 50 kr.

Finom női fehérnemüket és

menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl 607

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 11.

Butort

nagy választékban, **asztalos, kárpitozott** és **szalon-berendezéseket** eladok üzletem feloszlása miatt gyári árban. 669

Budapesti asztalos és kárpitos butorcsarnok,

VII. ker., Dohány-utcza 2. sz. I. em.

Dr. ZIFFER gleichenbergi fürdőorvos

belégzési intézete

orr-, garat-, gége- és mellbelegségek ellen. Sóviz- és fenyőfübelégzés külön fülkékben. Pneumatikus kurák asthma ellen. Nyitva egész nap. 582

VIII., József-körut 10. szám.

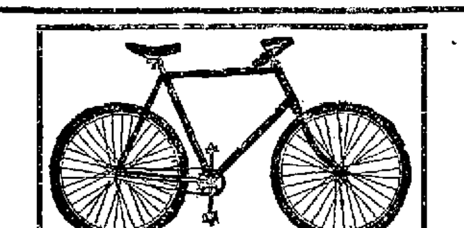

Herbster Károly

legnagyobb kerékpárraktár

Budapest, Károly-körut 9.

Csakis a **leghiresebb** és elismert **legjobb** gyártmányt adom el ugy mint: **eredeti Humber Beeston, Hillmann Herbert & Cooper-Conventry** és **Villám** kerékpárokat, saját gyártmányom, a legjutányosabb árakban. A t. cz. közönség kényelmére ajánlom a minden kényelemmel berendezett fedett

kerékpár-iskolámat

Kerepesi-ut (Tattersal)

a keleti-pályaudvar átellenében 5000 négyszögméter nagyságban.

Megnyitás: márczius 27-én délután 3 órakor.

A tanitást tapasztalt kerékpármester végzi, azért bárki 2—8 óra alatt megtanulhatja.

Tisztelettel

HERBSTER KÁROLY

mechanikus

Budapest, Károly-körut 9.

BLICKENSDERFER

amer. gyors-irógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legujabb. A létező összes rendszereket felülmulja tartósság és megbizható gyors munka tekintetében. Egyszerü, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszalagja. Irása látható. 60%-al olcsóbb, 324

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váczi-körut 80. sz.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

áruházam oly annyira van felhalmozva czipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kivánalomnak eleget tenni. Áraim oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Czugos czipő, egy darab pitting bőrből	8.—
Borjubőr betétes czipő	8.20
Borjubőr, keztyübőr-szárral, elegáns	8.80
Divatos barna szinü, bergsteiger czipő	4.—
Divatos barna szinü czugos czipő	4.—
Divatos szinü barna borjubőr, elől kapcsos czipő	4.80
Divatos zöld szinü elölkapcsos czipő	4.50
Divatos szinü barna félczipő	8.50
Szaldulak czipő, világosbőr vagy keztyübőr szárral	4.20

Hölgyeknek.

Női lasztin czugos czipő, 16 czm. magas selyem czug	2.80
Zergebőr czugos czipő	8.—
Divatos szinü barna füzős angol czipő	8.20
Divatos szinü barna gombos angol czipő	8.40
Divatos zöld szinü elölfüzős czipő	3.40
Női zergebőr gombos czipő 10—12 gomb magas 4. - frt szalon-lakból	4.—
Divatos szinü barna félczipő	2.40
Zergebőr regatta-czipő, kötni való	2.40
Lasztin regatta-czipő, kötni való	2.20

Óriási választék mindennemü divatos barna és zöldszinü, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és füzős-czipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 528

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körut 6.

a New-York palotával szemben.

A NAGY KRACH:

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy **nagy ezüstárugyár** indittatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbizást teljesiteni. En tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásér **6 frt 60 krért;** és pedig:

6 drb finom asztali kést, valódi angol pengével,
6 „ amerikai szab. ezüst villát, egy darabból,
6 „ „ „ „ evőkanalat'
12 „ „ „ „ káveskanalat
6 „ „ késrasztlt,
3 „ gyümöleskés,
3 „ gyümölesvella
1 „ „ „ „ levesmerőt,
1 „ „ „ „ tejmerőt,
2 „ „ „ „ tojás-serleget,
6 „ angol Viktoria-tálcza,
2 „ igen hatásos gyertyatartó
1 „ teaszürőt,
1 finom czukorporzó,

56 drb összesen **6 frt 60 kr.**

Mint e fenti **56** tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 50 kr.** minimális áron kapható. Az amerikai szabad. ezüst egy kivül-belül fehér fém mely ezüst szinét 25 esztendeig is megtarja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyiték, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garniturát megszerezze, mely gyönyörü lakodalmi alkalmi és báli ajándékul **egyes egyedül kapható.**

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerik. szab. ezüstgyárak főügynöksége

WIEN, II., Rembrandstrasse 19/3. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhoz tisztitó-por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjegygyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

Az első küldeménynyel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. 496

Kolozsvár. Nagym. Bánffy bárónő

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet

Pozoviez. Keresztes Sándor, főszolgabiró

Irodai czikkek

papirnemüek, nyomtatványok stb. beszerzése előtt kérje Sárosi irodai árjegyzékét, bérmentve küldi

Sárosi Adolf papirkereskedése

409 **BUDAPEST,**

V. Nádor-utcza 20. szám.

A magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége.

6353/1898. szám.

Pályázati hirdetmény.

A pozsony-nagyszombati vonalon fekvő Szent-György állomásukon létesitendő uj felvételi épület, gazdasági udvarok és földfeletti pincze megépitése körül végzendő munkák biztositására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az épitési szerződés tervezete az alulirott üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körut 62. sz. I. em. 18. sz. ajtó) és pozsony-komáromi osztálymérnökségünknél (Pozsonyban Hosszu utcza 6. sz.) a hivatalos órák alatt megszerezhetők és az alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb **f. é. márczius hó 29. déli 12 óráig** általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körut 62 sz. I. em. 6. ajtó) nyujtandók be eme felirattal: „Ajánlat Szent-György állomás uj felvételi épületének létesitése körül végzendő munkákra."

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. márczius hó 28 déli 12 óráig 350 frt azaz háromszázötven forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas érték papirokban Budapest, balparti gyüjtőpénztárunknál (Teréz-körut 62.) lefizetendő. Az értékpapirok a budapesti és bécsi tőzsdék árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek téritvények mellett adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot maguknak fenntartják. 698

Budapesten, 1898. márczius hó 10-én

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Szinházi műsorok.

	Nemzeti Szinház	Vár Szinház	M. kir. Operaház	Víg Szinház	Nép Szinház	Magyar Szinház
Péntek d. u.	Pry Pál	—	—	Trilby	A boszorkány-vár	Arany-lakodalom
Este	Folt, amely tisztit		A próféta	Niobe	1848. Hadak uija	Arany-lakodalom
Szombat	A párisi	Bánk bán	She	A nőszabó Cadillac káromkodásai	A baba	Arany-lakodalom
Vasárnap d. u.	Othelo	—	—	Szöke Katalin	Hoffmannmeséi	Arany-lakodalom
Este	II. Rákóczy Ferencz fogsága	—	Ninon	Az államtitkár ur	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom

SANITAS

PARADICSOM franczia mód szerint konzervával, igen kiadó.
MUSTÁR a franczia készitményeinél jobb.
MÁLNA-SZÖRP valódi, hegyi málnából készitve.
SZIKVIZ az egyedüli, amely sterilizálva kerül forgalomba.

Kapható minden jobb elárusitónál.

Gyártelep: Budapest, VI., Gizella-ut 51. sz. Telefon

Való-

di franczia **különlegességek osakis F. Bernaud fils** leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-körut 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Pénz-

kölcsön mindennemü értékpapirokra, **sorsjegyekre** a legolcsóbb kamatra (visszafizethető kisebb részletekben) kapható

WOHL J.
bankházban Budapest,
Ferencz József-tér 3.
Diana-fürdő. 655

Kerékpároltönyök 10 frt. Kerékpár-pellerine 5 frt. Havelok 8 frt. Loden-öltönyök 15 frt.

Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten, IV., Váczi-utcza 23.

BUTOR

készpénzért, ugyszintén
részletfizetésre
legjutányosabban kapható
GONDA S.
butorraktárában 451
VII., István-tér 7. sz.

Előfizetések és hirdetések

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

VIII. ker., József-körut 65. sz.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei ***az 1898. évi április hó 7-ik napján délelőtt 11 órakor*** a társaság helyiségeiben VII. Kertész-utcza 20. sz. a. tartandó

VII. rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt inditványok.
2. Az 1897. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti inditvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alapszabályszerüleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.
6. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttagjának megválasztása.

A részvények letétetnek f. évi márczius hó 31-ig, az angol osztrák bank budapesti fióktelepénél, V., Fürdő-utcza 6. sz. a.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

18. szakasz. Minden részvényes jogositva van a birtokában lévő minden 25 drb társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyülésen gyakorolni. Szavazati joggal biró azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen vagy helyettes által részt venni kivánnak, kötelesek a közgyülés megtartására kitüzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyülést egybehivó hirdetményben kijelölt letéti helyeken letenni.

20. szakasz. Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 198. §-a értelmében a közgyülés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közbetekintésre kitétetnek.

21. szakasz. Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyülésen, magukat egy e czélból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által képviseltethetik. Kiskorunk vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőjük által képviseltetnek; nők és jogi személyek, oly meghatalmazott által is képviseltethetik magukat, kik maguk nem részvényesek.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kőbányai Király Sörfőző

részvénytársaság.

Alaptőke: 4,800.000 korona. Telefon: 61—50.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemü külföldi árukat kiszoritsa.

Kellemes zamatja miatt kedvelt **üditő ital** és **gyógyhatásánál fogva** a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják: különösen **dr. Korányi Frigyes** és **dr. Kétli Károly** egyetemi tanár urak tanusitják, hogy ezen sör sikeresen használhatónak bizonyult. Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta sörünk valóságos gyógyszer.

Árak vidékre.

Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt., betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasuti állomásra szállitva utánvétellel.

Hónapokig eltartható. A ládákért és palaczkokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaadásakor — visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-u. 40. és vidéki raktárosaink. **Budapesten kapható minden nagyobb füszerkereskedésben.**

Kőbányai Király Sörfőző
részvénytársaság.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolcz.

6501 szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a fülleki felvételi épület átalakitására és kibővitésére valamint a Fülek állomáson létesitendő kettős őrházra és melléképületeire szükséges épitési munkák végrehajtás ra.

A tervek, az egységárjegyzék a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Miskolczon a magy. kir. államvasutak az üzletvezetőség pályafentartási osztályában Szemere-utcza 29. sz. I. emelet a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb **1898. évi április hó 2-án déli 12 óráig** kell benyujtani alólirott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal kell benyujtani:

Ajánlat a fülleki felvételi épület átalakitására és kibővitésére valamint egy kettős őrház épitésére.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon vagyis 1898. évi április hó 1-én déli 12 óráig 800 azaz Nyolczszáz o. é. frt bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség gyüjtőpénztár nál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számitatnak, de névértéken felüli számitásba nem vétetnek. Csak idejekor n beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevénnyel adandók fel.

Miskolcz, 1898. márczius hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Alkalmi vételek.

Remek szép (672)
selyem-, plüsch- és posztó-
függönyök
modern mühimzéssel, ugymint **gobelin-bordürökkel**, továbbá
MENYEZETES ÁGY
selyemből, dupla ágyterítővel együtt, bámulatos olcsó árban május 1-ig eladatik

Markovics
kárpitos és diszitő.
VI., Teréz-körut 34.

Elsőrangu
szabónő
ajánlkozik a n. é. hölgyközönségnek.
Heim Irén
BUDAPEST,
Csengery-utcza 62/a. sz.

Felhivás

a n. é. butorvásárló közönséghez!

Az elmult őszi és téli idény alatt sikerülvén olcsóbb előállitási ár mellett, nagy mennyiségü elsőrendü anyagból készült ***szilárd asztalos- és kárpitozott butort*** a mai kor igényeinek megfelelően elkészitetni, a miért is azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy rendkivüli jutányos áron szolgálhatjuk ki t. vevőinket, mig ezen készletünk tart. 657

Patyi Testvérek ***fő- és székvárosi asztalos és kárpitos butortelepe.***

VIII., Kerepesi-ut 9/A. földszint és I. emelet.

Eladás csak készfizetés mellett.

Ha beteg a nő

sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikerü gyógyszer ellene a **„HYDRASTIS LABDACSOK"** ára 1 adag 2 frt 50 kr., fél adag 1 frt 50 kr.

Vérfiatalitásnál bujakóros s egyéb bajoknál páratlan hatásu a **„Szárcsakivonat"** ára 1 üveg 3 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. Epilepszia (rosszbetegség) idegessó, ideges szív- és fájásoknál rendkivüli hatással használtatik a **„Liqour contra epilepsia"**. Számos elismerő levél. 1 üveg 3 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. — Egyedüli készitője: (387)

Váradi-féle gyógyszertár Szolyvahársfalva.

Nyomatott az „ORSZÁGOS HIRLAP" köforgógépén, Budapest, VIII., József-körut 65. szám.